

Utlåtande 2007:117 RI+VII (Dnr 331-1800/2007)

Jobbtorg – från bidrag till arbete

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Den föreslagna inriktningen av jobbtorg godkänns i enlighet med vad som framförs i detta utlåtande.
2. Kommunstyrelsen skall inrätta jobbtorg i Stockholm från 1 januari 2008 i enlighet med detta utlåtande.
3. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att besluta om en instruktion för jobbtorgen.
4. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att verkställa kommunfullmäktiges beslut samt att besluta om en detaljorganisation, inklusive det exakta antalet Jobbtorg samt den geografiska placeringen av dessa.
5. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att teckna erforderliga samverkansavtal.
6. De ekonomiska frågorna med anledning av förslaget behandlas i budget 2008. Eventuella medelsbehov för 2007 behandlas i samband med tertiärrapport 2, 2007.
7. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att besluta om tillsättande av särskild styrgrupp för Jobbtorgen bestående av totalt nio personer; borgarråd alternativt personer ur kommunstyrelsen, fem från majoriteten samt fyra från oppositionen.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan ge stadsdirektören följande uppdrag:

1. Genomföra samtliga erforderliga upphandlingar och teckna avtal.
2. Besluta om erforderliga lokalförhyrningar och teckna samverkansavtal.
3. Utarbeta nyckeltal och indikatorer för uppföljning och utvärdering.

Föredragande borgarråden Kristina Axén Olin och Ulf Kristersson anför följande.

Ärendet

Kommunstyrelsen har i budget för 2007 givits i uppdrag att genomföra ett särskilt projekt avseende att hjälpa stockholmare från bidrag till arbete. I detta ingår att erfarenheterna från de lokala projekt som genomförts under senare år ska utvärderas och sammanställas. De ska bilda underlag för en samlad policy för stadens arbete med inriktningen att individer ska gå från bidrag till egen försörjning. Här ingår också en särskild jobbsatsning som innebär inrättande av jobbtorg. Stadens arbete ska organiseras så att människor som idag behöver försörjningsstöd ska ges bättre förutsättningar och möjligheter att få jobb. En viktig utgångspunkt är att samla arbetsmarknadens aktörer i ett gemensamt arbetssätt för att sänka trösklarna för den arbetssökande att komma i arbete.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår stadsledningskontoret att fem Jobbtorg inrättas från den 1 januari 2008. Syftet med införande av Jobbtorg är att förstärka stadens insatser för att fler arbetslösa ska komma ut i arbete, och därmed minska stadens kostnader för försörjningsstöd.

Jobbtorgen ska vara den gemensamma ingången till stadens samlade resurser för arbetsmarknadsinsatser av olika slag för de målgrupper som staden arbetar med. Jobbtorgen ska ha tydligt jobbfokus och ska inte arbeta med andra uppdrag än att verka för att enskilda kommer i arbete/studier. Jobbtorgen ska inte ha ansvar för myndighetsutövning. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande återfinns i sin helhet i *bilaga 2*.

Beredning

Ärendet har remitterats till socialtjänstnämnden (endast kontorsyttrande), utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna Bromma, Enskede-Årsta-Vantör, Farsta, Hägersten-Liljeholmen, Hässelby-Vällingby (endast kontorsyttrande), Kungsholmen, Norrmalm, Rinkeby-Kista, Skarpnäck, Skärholmen, Spånga-Tensta, Södermalm, Älvsjö och Östermalm. ABF Stockholm (ej svarat), Academic Work (ej svarat), Adecco (ej svarat), Afrosvenskarnas riksförbund, Antenn Consulting, Avanzera Bemanning, Stockholm (ej svarat), e-Qualitu Personalkraft (ej svarat), Famna, Forum för Frivilligt Socialt Arbete (ej svarat), Fountain House, Stockholm (ej svarat), Fryshuset (ej svarat), Företagarna, Stockholms stad (ej svarat), Försäkringskassan, kommunstyrelsens handikappråd (ej svarat), KRIS (ej svarat), Livstykett, LO, Stockholms län, Länsarbetsnämnden i Stockholm, Manpower (ej svarat), Medborgarskolan (ej svarat), Misa AB, Nyföretagarcentrum Stockholm (ej svarat), Placera Personal, Kista (ej svarat), Poolia (ej svarat), Proffice (ej svarat), SACO (ej svarat), SKTF Stockholms stad, Stockholms Handelskammare, Stockholms Hantverksföre-

ning (ej svarat), Stockholms Stadsmission, Svenskt Näringsliv Stockholm (ej svarat), TBV Stockholm (ej svarat), TCO (ej svarat), Unga KRIS (ej svarat), Vikariepoolen, Stockholm (ej svarat).

Socialtjänstförvaltningen är positiv till att staden inrättar en samlad organisation för arbetsmarknadsåtgärder. Att ge stöd till människor så att de kan få egen försörjning i stället för bidrag har under flera år varit en prioriterad fråga. Staden har bedrivit en rad arbetsmarknadsåtgärder i form av tillfälliga projekt. Det är därför bra att dessa verksamheter nu får en fast förankring i stadens organisation.

Utbildningsnämnden är under förutsättning att erforderliga medel avsätts generellt positiv till inrättandet av Jobbtorg, som syftar till att få fler i sysselsättning och att minska försörjningsstödskostnaderna.

Bromma stadsdelsnämnd vill klargöra att vi i allt väsentligt är mycket positiva till intentionerna med och inriktningen för Jobbtorgen. Våra egna erfarenheter från Bromma Jobbforum, med ett deltagarantal som pendlar mellan 100-150 deltagare och ett begränsat antal anställda som har att samarbeta med ett begränsat antal handläggare av försörjningsstöd, är att detta starkt har bidragit till ett väloljat och förtroendefullt samarbete och god kunskap om de arbetslösa.

*Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd*anser att jobbtorgens huvudsakliga inriktning är bra. Att samla alla aktörer inom samma verksamhet är ett effektivt sätt att använda resurser och att bistå enskilda individer till egenförsörjning samt att bryta utanförskap och bidragsberoende. Vägen till jobbtorgen bör i huvudsak gå via ansökan om försörjningsstöd.

*Farsta stadsdelsnämnd*anser att inrättandet av Jobbtorgen innebär en centralisering av arbetsmarknadsinsatserna i staden. Fördelen med centraliseringen är att det ger ökade möjligheter till samordning av de gemensamma resurserna och det digra utbud av arbetsmarknadsinsatser staden förfogar över. Stadens arbetsmarknadsverksamheter kan då bli en bättre och mer sammanhållen förhandlingspart gentemot näringslivet, arbetsförmedlingen och försäkringskassan än tidigare vilket skulle effektivisera insatserna ytterligare.

*Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd*anser att förslaget till Jobbtorg är väl genomarbetat, bl.a. vad gäller att dra nytta av de erfarenheter som finns på olika håll i staden av insatser för arbetslösa. Det är bra att staden nu bestämmer sig för ett enhetligt arbetssätt med arbetslösa bidragstagare och att socialtjänst, arbetsförmedling och försäkringskassa kopplas ihop med andra aktörer. Enligt förvaltningens uppfattning bör Jobbtorgen kunna stärka stadens insatser för arbetslösa.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd är övertygad om att Jobbtorgen, om de ges goda möjligheter att arbeta och utveckla samarbetet med andra aktörer, kommer att leda till att kostnaderna för försörjningsstödet minskar på sikt.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att förslaget om Jobbtorg kan bidra till en fortsatt positiv utveckling av stödet till arbetssökande och ser fram emot en fungerande samverkan mellan socialtjänst, utbildningsförvaltning, arbetsförmedling, försäkringskassa, bemanningsföretag och näringsliv. Det finns emellertid ett antal punkter som behöver klargöras och/eller utvecklas.

Norrmalms stadsdelsnämnd är positiv till förslaget om att inrätta Jobbtorg. Ekonomiskt bistånd är och ska vara en tillfällig hjälpinsats i de fall den enskilde inte själv eller på annat sätt kan tillgodose sina behov. En av socialtjänstens främsta uppgifter är därför att skapa förutsättningar för att den enskilde ska klara sin försörjning på egen hand. Staden har också mer eller mindre framgångsrikt arbetat med att hitta lösningar som leder till självförsörjning.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd anser att det är positivt med samlande insatser för de personer som uppbär försörjningsstöd med arbetslöshet som primärt försörjningshinder. Förvaltningen anser att arbetet med flyktingar behöver utvecklas på flera sätt varför det är positivt att flyktingar är en prioriterad grupp i förslaget till inrättande av Jobbtorg. Vidare är det förvaltningens åsikt att ett nära samarbete med andra stadsdelsnämnders flyktingmottagningar är nödvändig. Detta skulle kunna ske genom närvaro på Jobbtorgen.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd tillstyrker förslaget att inrätta jobbtorg. Jobbtorgen som idé är bra om arbetsförmedlingen, försäkringskassan och privata organisationer får möjligheter att samarbeta med kommunen för att få personer i arbete.

Skärholmens stadsdelsnämnd ställer sig huvudsakligen positiv till inrättandet av fem Jobbtorg. Det är viktigt att staden samlar arbetsmarknadsinsatserna för samordning, prioritering och utveckling.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd är positiv till att staden avser att förstärka stadens insatser för att fler arbetslösa ska komma ut i arbete. Det kan också finnas positiva aspekter i ett samlat grepp och en gemensam ingång till de olika arbetsmarknadsinsatser staden använder sig av. Det bör stärka likabehandlingen och därmed rättssäkerheten för den enskilde samtidigt. Det kan också bli tydligare vilka stödjande insatser som erbjuds den enskilde och vilka förväntningar och krav staden har på vägen från bidragsberoende till egen försörjning.

Södermalms stadsdelsnämnd ställer sig i stort sett positiv till det förslag om inrättande av Jobbtorg som föreligger. En av de främsta fördelarna är att staden, liksom övriga berörda aktörer, får en gemensam modell för hur individer ska kunna gå från bidrag till egen försörjning.

Älvsjö stadsdelsnämnd är positiv till förslaget om inrättande av Jobbtorg inom staden eftersom man på detta sätt kan samla resurser och utbud av insatser inom området till större enheter. Detta ger förutsättningar för en mer likformig och effektiv användning av stadens resurser inom området och till en fortsatt metodutveckling i samverkan mellan stadsdelsförvaltningarna.

Östermalms stadsdelsnämnd är i huvudsak positiv till förslaget, intentionerna och innehållet i verksamheten. Det finns ett antal punkter som behöver utvecklas ytterligare.

Afrosvenskarnas riksförbund anser att det är positivt att en speciell satsning med fokus på arbete görs för de arbetslösa. Det är också positivt att kopplingen mellan individens deltagande i arbetsmarknadsverksamheter och rätten till försörjningsstöd görs tydligt. En centralisering av insatser i några få regionala enheter torde ha vissa fördelar för individen.

Antenn Consulting är mycket intresserade av att delta i ett samarbete med Stockholms stad. Förslaget känns genomarbetat och bygger på både egna och andras erfarenheter.

Famna välkomnar ett inrättande av Jobbtorgsmodellen och att kommunen tar fasta på erfarenheter från de erfarenheter som finns, nationellt och internationellt av individuell matchning av enskilda för att förbättra möjligheten till egen försörjning.

Försäkringskassan ser positivt på att samarbete med jobbtorgen även om frekvensen av ärenden, där det finns behov av samverkan med Försäkringskassan, inte kommer att vara så hög att det kräver en bemanning av handläggare från Försäkringskassan.

Livstycket är positivt till förslaget om Jobbtorg i Stockholm om detta kan organiseras så att torget blir ett effektivare sätt att få människor ut i arbete och därmed minska försörjningsstödet.

LO i Stockholms län ställer sig positiva till förslaget om att samla arbetsmarknadens aktörer i ett gemensamt arbetssätt. Det behövs för att inte olika instanser/myndigheter motverkar varandra.

Länsarbetsnämnden i Stockholm ser positivt på att fortsätta diskussionerna om utökat samarbete för att utnyttja resurserna på bästa sätt. A och O är att inte dubbelarbeta och att utnyttja resurser på bästa sätt för att arbetssökande ska få arbete och arbetsgivare hitta arbetskraft.

Misa AB anser att jobbtorg är en ambitiös satsning på att få fler ut i arbete och sysselsättning. För ett stort antal arbetssökande är det bra att berörda myndigheter finns samlade med sina olika kompetenser och ansvarsområden vilket borde vara både effektivare för personalen samt för arbetslösa personer.

SKTF Stockholms stad anser att det framarbetade förslaget är mycket ambitiöst och baseras på erfarenheter från befintliga verksamheter. SKTF välkomnar en samsyn vad gäller att bereda arbete för arbetslösa oavsett anledning till arbetslösheten.

Stockholms Handelskammare anser att det är viktigt att använda sig av befintliga organisationer i arbetet med att nå resultat. Risken är annars att man dubbelarbetar.

Stockholms Stadsmission anser att jobbtorgen, i den form de beskrivs i remissen, är utformade för att stötta och hjälpa personer som är nära ”job-ready” eller ”anställbarhet”. Den grupp som ska omfattas av Steg 2, personer vi har

lång erfarenhet av att arbeta med, kräver långsiktig planering med kontinuerligt stöd på individnivå som omfattar missbruksvård, psykiatri, boendepanering samt arbete och sysselsättning.

Våra synpunkter

Att göra färre människor beroende av socialbidrag; att ge fler människor möjlighet att bli självförsörjande och att minska risken för barn att växa upp med föräldrar som aldrig går till jobbet, är några av vår tids största socialpolitiska uppgifter.

Såväl förslaget om Jobbtorg som de nya riktlinjerna för socialbidrag i Stockholm bygger på övertygelsen att de flesta människor helt eller delvis kan försörja sig själva på eget arbete och att bidrag alltid ska förenas med stora ansträngningar att återföra den enskilda till egen försörjning.

2006 fanns det i Stockholms stad 40 000 personer som någon gång fick socialbidrag för sitt uppehälle. En stor andel av dessa människor är i arbetsför ålder och har inga andra allvarliga hinder för sin försörjning än just det faktum att de saknar arbete. Ett stort antal människor i Stockholm skulle alltså kunna försörja sig själva om de bara hade ett arbete att gå till.

Lägger man samman SFI-studerande (svenska för invandrare) med introduktionsersättning och dem med ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet eller SFI-studier, så blir cirka 7 300 personer varje månad aktuella för Jobbtorgen. Beräkningen bygger på statistik gällande ekonomiskt bistånd för juni månad 2007.

En annan fråga är hur många personer som kommer genom nybesök per månad. Det genomsnittliga nyinflödet av personer med ekonomiskt bistånd och nyinflödet av flyktingar utgör tillsammans ca 400 personer per månad eftersom alla nya flyktingar inte omedelbart är aktuella för jobbtorgen handlar det i realitet om ett nyinflöde av ca 350-370 personer per månad.

Det nya förslaget till riktlinjer för ekonomiskt bistånd utgår alltså från arbetslinjen och skall i alla avseenden ses i ett sammanhang med föreliggande förslag om jobbtorg. Nya och bättre riktlinjer som kräver att den som får hjälp samtidigt hjälper staden att hjälpa honom eller henne, är en av flera förutsättningar för jobbtorgen. Men jobbtorget är också en förutsättning för att dessa nya riktlinjer skall bli meningsfulla.

Med kombinationen nya riktlinjer och konceptet kring jobbtorgen ställer vi nya och större krav både på stadens tjänster och på medverkan från de människor som behöver försörjningsstöd för att klara sig. Naturligtvis ska såväl krav som stöd vara individuellt utformade och på ett respektfullt sätt bidra till att chansen för självständighet ökar.

Det finns både internationella och nationella lärdomar värda att ta med sig inför beslutet om jobbtorgen. Dessa indikerar att jobbprojekt måste utvärderas kritiskt och på ett systematiskt, jämförbart sätt. Stadens egen socialtjänsts

mångåriga erfarenhet indikerar att man måste fokusera på individens förmåga och ställa tydliga krav. Vi kan bland annat dra följande generella slutsatser från våra egna utvärderingar:

- Vikten av att sätta mål, mäta, följa upp och utvärdera samt kommunicera resultat genom tydliga nyckeltal
- Närhet till och bra samarbete med arbetsmarknaden
- Möjligheten för privata marknadsaktörer och non-profit-verksamheter att utföra tjänster mot betalning inom ramen för Jobbtorgen
- Arbeta med betalningsmodeller som ger långsiktiga incitament för upphandlade aktörer
- Snabb och tydlig återkoppling till de klienter som inte medverkar till att återkomma till arbetsmarknaden.

Institutionen för kommunal ekonomi vid Stockholms universitet (IKE) pekar i en utvärderingsrapport gällande Kompetensfondens arbetsmarknadsprojekt på följande typer av projekt och metoder som särskilt framgångsrika:

- Projekt som aktivt arbetat för att knyta kontakter med företag som har rekryteringsbehov
- Ungdomsprojekt med inriktning på att kombinera lärlingsutbildningar med praktik
- Projekt som kombinerat yrkesutbildning och arbetsträning inom förväntade bristyrken.

De ungdomar som står längst ifrån arbetsmarknaden behöver ofta handfast stöd inte bara fram till en praktik eller ett arbete utan också stöd under den första tiden. Utbildningar till ett aktuellt jobb måste kombineras med allmän ”arbetslivskunskap” som att man kommer i tid, vad som förväntas på en arbetsplats etc.

När det gäller flyktingar är det viktigt att yrkesinriktad SFI – antingen utifrån det yrke den enskilde har med sig eller utifrån bristyrken. Praktik och språkundervisning behöver stödja varandra för att göra svenskundervisningen mera konkret – särskilt för personer som inte är vana vid teoretisk utbildning.

Genom Kompetensfondsprojekten och andra projekt har vi hämtat bred och djup kunskap om vad som fungerar just här i Stockholm.

Det är naturligtvis viktigt att jobbtorgsorganisationen drar lärdom av dessa erfarenheter, men det är samtidigt lika viktigt att jobbtorgen får förutsättningar att skapa en ny helhet, och inte reduceras till att bli summan av de delar som redan finns.

För att jobbtorgen ska bli framgångsrika är det av avgörande betydelse att staden och staten både länkar i varandras arbete och har tydlig respekt för varandras roller. Den statliga arbetsmarknadspolitiken är stadd i omvandling och förutsättningarna för det lokala arbetet uppfattar vi just nu på följande vis:

- Statligt huvudansvar för arbetslösa inskrivna på AF
- Staten gör satsningar på ungdomar fr 1 dec 2007
- Satsning på arbetslösa invandrare kommer
- Staten har kostnadsansvar för flyktingar under introduktionstiden som är två år
- För långtidsarbetslösa gäller från 1 juli 2007:
 - Staden har fullt ansvar de första 18 månaderna
 - Därefter tar staten över ansvaret i 450 dagar
 - Staden återtar kostnadsansvaret från dag 451. Staten bidrar med meningsfull sysselsättning.

Slutsatsen för Stockholms del är entydigt fokus på människor med socialbidrag utan andra hinder för sin försörjning än just arbetslöshet. I ett andra steg och med vunna erfarenheter, vidgar vi målgruppen att också omfatta människor som visserligen inte uppbär socialbidrag men som av andra skäl behöver stadens sociala omsorg, och som till del skulle kunna försörja sig själva.

Fysiskt och psykiskt funktionshindrade förtjänar särskilt att uppmärksammas. Det krävs att jobbtorgen och stadsdelsnämnderna utvecklar en entydig ansvarsfördelning om vem som gör vad när det gäller människor som i grunden har god arbetsförmåga men samtidigt behöver annat stöd för att öka sina förutsättningar på arbetsmarknaden och öka graden av självförsörjning. Såväl staden, frivilligorganisationer som privata företag kan göra stor nytta när det gäller dessa speciella målgruppers behov av stöd och hjälp i det arbetet. Staden kan till exempel genom arbete i ”stadens synliga tjänst” erbjuda meningsfulla och på sikt kvalificerande arbetsuppgifter. Arbetsuppgifterna kombineras med handlingsplanens övriga insatser och aktiviteter på ett sådant sätt att sysselsättningsgraden matchar varje individs förutsättningar.

Vi uppfattar att det finns ett brett stöd för Jobbtorgen bland remissinstanserna. Så gott som samtliga uttalar sig särskilt positivt om inriktningen med ett sammanhållet arbete där flera aktörer deltar för att nå målsättningen om fler i arbete. Samtidigt betonas vikten av tydliga rutiner och tydlig ansvarsfördelning mellan myndigheter och övriga inblandade parter. Vi delar dessa synpunkter tillsammans med de som framförs gällande vikten av att ha ett gemensamt synsätt och gemensam värdegrund för socialtjänsten och Jobbtorgen.

Ett par stadsdelsnämnderna påpekar också att ansvaret för försörjningsstödet kommer att ligga hos stadsdelarna, men att stadsdelsnämnderna förlorar redskapen för att minska dem när Jobbtorgen läggs i en egen organisation. I ett par fall ställs också frågan om vad som händer om stadsdelsnämnden och Jobbtorgen gör olika bedömning av den enskildes behov. Detta är viktiga frågeställningar som måste hanteras med god samordning och kommunikation mellan Jobbtorgsorganisationen och stadsdelarna.

Vi noterar också att flera stadsdelsnämnderna framhåller vikten av att prioritera ungdomar och ser särskilda behov av att utveckla insatser för gruppen 16-20 år.

När det gäller frågan om personal, bemanning och funktioner på jobbtorgen pekar flera på att det är angeläget att vi tillvaratar den värdefulla kunskap och erfarenhet och de nätverk som finns bland stadens anställda.

Flera remissinstanser pekar också på det faktum att det finns en risk för att det höga flyktingmottagandet kan påverka kostnadsutvecklingen för försörjningsstödet negativt och att det motverkar effekterna av jobbtorgens införande och det goda konjunkturläget. Vi är mycket medvetna om dessa risker, men de utgör inget hinder för Jobbtorgen.

För att etablera en effektiv jobbtorgsorganisation krävs entydighet i lednings- och ansvarsfrågor. Utifrån internationella förebilder är vi övertygade om att jobbtorgen behöver en samlad professionell ledning av ungefär samma slag som andra professionella verksamheter i staden. Det operativa tjänstemannaansvaret för jobbtorgsorganisationen skall därför vila på den person som anställs som jobbtorgschef. Han eller hon ansvarar för samtliga jobbtorgs samlade förmåga att fullgöra sina uppgifter. Han eller hon svarar under stadsledningskontoret för budget och resultat i den löpande driften av jobbtorgsorganisationen och bär ansvaret för hur de enskilda jobbtorgen utvecklas.

Politiskt ligger ansvaret för jobbtorgen, och de politiska och ekonomiska övervägande som verksamheten inom jobbtorgen kan leda till, på kommunstyrelsen. Den övergripande verksamhetsstyrningen ska beredas av en styrgrupp som utses av och är direkt underställd kommunstyrelsen. Styrgruppens huvudsakliga uppgift är att följa jobbtorgsutvecklingen och politiskt förbereda beslut som är nödvändiga. Styrgruppen lägger förslag till beslut till kommunstyrelsen. Styrgruppen svarar också för den löpande politiska diskussionen om förutsättningarna för och arbetet inom jobbtorgen.

Till denna formella beslutsorganisation med vanlig partipolitisk representation vill vi redan nu nämna att vi avser att också inrätta ett informellt rådgivande organ, ett advisory board, som ser till att andra relevanta arbetsmarknadserfarenheter och kompetenser löpande nyttiggörs jobbtorgen.

Några viktiga frågor kvarstår att lösa inför starten av jobbtorgen. Den första handlar om de initiala kostnaderna för att etablera jobbtorgsorganisationen. Betydande medel från socialbidragen och andra resurser ställs nu till förfogande men i erfarenheten från andra länder pekar på att den initiala investeringsvolymen kan bli hög. Kommunstyrelsen måste följa uppbyggnadsfasen av jobbtorgen noga och se till att ambitioner och resurser låter sig förenas.

För det andra krävs tydlig samverkan mellan jobbtorgsorganisationen, stadsdelsnämnderna och statliga myndigheter för att skapa starka incitament för människor själva att bidra i processen. Frågan om marginaleffekter i övergången från socialbidrag till egna arbetsinkomster, som aktualiseras i ärendet om nya riktlinjer för ekonomiskt bistånd, är naturligtvis central här.

Slutligen bör antalet jobbtorg och den fysiska lokaliseringen av jobbtorgen övervägas noga. De fem regioner inom staden som föreslås i tjänsteförslaget är kloka och vinner brett stöd. Däremot framkommer bland annat i svaren från remissinstanserna olika synpunkter på exakt var i dessa respektive områden som jobbtorget ska ligga, samt om just fem torg är det optimala antalet.

I detta läge föreslår vi att jobbtorgens geografiska hemvist endast fokuserar på de delar av staden de primärt ska betjäna, det vill säga de fem föreslagna huvudstadsdelarna Järva, Sydost, Sydväst, Innerstaden och Västerort.

Om dessa områden också automatiskt definierar antalet enheter inom jobbtorgsorganisationen är ännu för tidigt att avgöra. Det kan vara så att fördelningen av ärenden på de olika jobbtorgen leder till slutsatsen att annan specialisering än den rent geografiska är nödvändig. Man kan föreställa sig att ett jobbtorgsområde med ovanligt stort ansvar för antalet arbetssökande personer också har skäl att överväga kompetensmässig specialisering, t ex på ungdomar, på speciell yrkeskategori eller på ett specifikt problemområde. Man bör också hålla öppet för möjligheten att inrätta "Jobbtorgsfilialer" i till exempel områden som täcker en stor geografisk yta. När det gäller placeringen av Jobbtorgen måste man också väga in möjligheten att få tag i ändamålsenliga lokaler, och vad som är rimliga kostnader för dessa.

Av den anledningen drar vi slutsatsen att vi i dagsläget inte ska peka ut exakta antalet fysiska lokaler för jobbtorgen annat än att de fem huvudregionerna bör vara tydliga och ta ansvar för varsin geografisk del av staden. Beslut om slutlig lokalisering inom varje huvudstadsdel bör fattas av kommunstyrelsen medan frågan om eventuell specialisering på ligga på chefen för den professionella organisationen.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Carin Jämtin* (s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

1. Avslå ärendet i enlighet med nedanstående.
2. Därutöver anför följande.

Vad hände med jobbgarantin?

Inför valet slog moderaterna fast att alla arbetslösa skulle få jobb inom fem dagar. Mer än ett år efter valet kan vi konstatera att så inte är fallet. Istället lanserar man det nu föreliggande ärendet som i praktiken bara innebär en stor omorganisation av den kommunala arbetsmarknadspolitik.

Det kommunfullmäktige idag har att ta ställning till är ingenting annat än ett stort svek, dessutom inom ett område som staden förfogar över helt själv. I programmet "150 000 nya jobb i Stockholm, Göteborg och Malmö" som presenterades inför valet

2006 skrev moderaterna så här: "En jobbgaranti ska införas vilken innebär att en person som blir arbetslös och söker socialbidrag ska erbjudas arbete inom fem dagar".

Löftet upprepades om och om igen och det nuvarande finansborgarrådet gick ännu längre och talade om att det arbete som erbjuds dessutom skulle vara till avtalsenlig lön, bland annat i Radio Stockholm.

I Svenska Dagbladet står följande att läsa den 15 Augusti 2006, alltså ungefär en månad före valet: "Stockholms största utmaning är att bryta segregationen, tycker Kristina Axén Olin. Jobbgaranti inom fem dagar och att fler ges möjlighet att äga sin lägenhet är två sätt att tackla den, anser hon."

På moderaternas hemsida kan man 2006-10-16 läsa följande: "Den budget som i dag presenterats ger arbetslinjen upprättelse, säger tillträdande finansborgarråd Kristina Axén Olin [...] Förslagen i budgeten får särskilt stor effekt i Stockholm tillsammans med vår politik med sänkt skatt [...] och jobbgaranti med jobb inom fem dagar, säger Kristina Axén Olin."

I förslaget till budget för 2008 heter det dock någonting helt annat; "en jobbgaranti ska gälla i staden vilket innebär att alla som idag är beroende av ekonomiskt bistånd på grund av arbetsbrist... ska ges en snabb individuell bedömning, och garanteras en aktivitetsplan, arbete eller annan insats inom fem dagar".

Frågan man ställer sig är: Vad hände med jobbgarantin?

Vårt ställningstagande

Ärendet som behandlas idag avslår vi av följande två skäl:

- Det är olyckligt att lansera en enda modell som får ersätta alla tidigare åtgärder som syftade till att aktivera och stärka den enskilda på arbetsmarknaden.
- Det är olyckligt att man efter ett år med avvecklingar, men utan nya initiativ, presenterar en stor omorganisation som i sig riskerar att ta kraft från nödvändigt arbete under det rådande konjunkturläget.

Arbetet med att aktivera den enskilde och erbjuda honom eller henne förutsättningar att hävda sig på arbetsmarknaden är en grundbult i den aktiva arbetsmarknadspolitiken och en förutsättning för att man ska kunna tala om arbetslinjen. Vår bedömning är att förvaltningens förslag bygger på de erfarenheter som gjorts inom ramen för den kommunala arbetsmarknadspolitiken så här långt.

Tyvärr får förslaget två problematiska konsekvenser. Dels låter man det nya organisationsförslaget ersätta i princip alla andra åtgärder och initiativ som utvecklats de senaste åren. Dels innebär det en centralisering som gör att kopplingen mellan det lokala ansvaret för försörjningsstödet och det lokala arbetet med den enskildes utveckling bryts. Vi tror det är olyckligt. En mångfald i åtgärder och mindre av central byråkrati och reglering är de bästa garantierna för att man ska kunna hitta en individanpassad lösning. Vi vill därför bland annat:

- stärka komvux
- stärka SFI
- utveckla de olika lokala arbetsmarknadsåtgärder som fungerat bäst
- stärka den lokala samverkan mellan utbildning, arbetsmarknadsåtgärder och socialtjänst

Förslaget som nu behandlas reser också tre frågor som inte besvaras i ärendet. Den första frågan rör de tendenser vi kan se i förslaget till att man i praktiken bygger upp en ny arbetsmarknadsförvaltning. Den moderatledda majoriteten lade en gång i tiden

ner den dåvarande arbetsmarknadsnämnden och dess förvaltning. Nu återskapar man en sådan. Det må vara hänt. Den nuvarande majoriteten återskapar ju också en ny central upphandlingsorganisation sedan man en gång lade ner MFO. Man måste alltid kunna ändra sig! Det är dock av stor vikt att man nu tydliggör gränssnittet mot utbildningsnämnden och utbildningsförvaltningen. Sambanden mellan utbildningsinsatser och individens ställning på arbetsmarknaden kan inte nog understrykas.

Den andra frågan rör flyktingintroduktionen. Vi anser att det är av stor vikt att flyktingintroduktion, SFI och arbetsmarknadsåtgärder följs åt och samverkar. Den samverkan försvåras med den omorganisation som nu föreslås.

Den tredje frågan rör den prognos som man i ärendet gör för försörjningsstödet. Skulle den visa sig vara bristfällig kommer det att innebära ett stort besparingstryck på stadsdelsnämnderna som kommer att gå ut över äldreomsorg, förskola och socialtjänst.

Det antecknades att borgarrådet Ruwaida (mp) lämnade ärendet utan eget ställningstagande.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Den föreslagna inriktningen av jobbtorg godkänns i enlighet med vad som framförs i detta utlåtande.
2. Kommunstyrelsen skall inrätta jobbtorg i Stockholm från 1 januari 2008 i enlighet med detta utlåtande.
3. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att besluta om en instruktion för jobbtorgen.
4. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att verkställa kommunfullmäktiges beslut samt att besluta om en detaljorganisation, inklusive det exakta antalet Jobbtorg samt den geografiska placeringen av dessa.
5. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att teckna erforderliga samverkansavtal.
6. De ekonomiska frågorna med anledning av förslaget behandlas i budget 2008. Eventuella medelsbehov för 2007 behandlas i samband med tertiärrapport 2, 2007.
7. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att besluta om tillsättande av särskild styrgrupp för Jobbtorgen bestående av totalt nio personer; borgarråd alternativt personer ur kommunstyrelsen, fem från majoriteten samt fyra från oppositionen.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan ge stadsdirektören följande uppdrag:

1. Genomföra samtliga erforderliga upphandlingar och teckna avtal.
2. Besluta om erforderliga lokalförhyrningar och teckna samverkansavtal.
3. Utarbeta nyckeltal och indikatorer för uppföljning och utvärdering.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Inrättandet av jobbtorg i Stockholm

Stockholm den 19 september 2007

På kommunstyrelsens vägnar:
KRISTINA AXÉN OLIN

Ulf Kristersson

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Carin Jämtin, Tomas Rudin, Roger Mogert och Teres Lindberg* (alla s) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

1. Återremittera ärendet i enlighet med nedanstående.
2. Därutöver anför följande.

Det är positivt att samla arbetsmarknadens aktörer i ett gemensamt arbetssätt. Det behövs för att inte olika instanser/myndigheter ska motverka varandra. I Stockholm har det funnits goda exempel på hur arbetsförmedling, utbildning och näringsliv samverkat för goda resultat, t.ex. Lunda Nova i Spånga-Tensta. Man kan inte heller nog tydligt understryka vikten av att de arbeten och praktikplatser som erbjuds måste vara relevanta ur ett arbetsmarknads- och sysselsättningsperspektiv, och inte enbart för att skapa ett arbetsmarknadsdeltagande. De arbeten och praktikplatser som erbjuds ska givetvis följa gällande arbetsmarknadsregler.

Och det bör framhållas att ett ökat samarbete och samverkan är effektivt för ett fungerande samhälle. Synergieffekter nås genom ökad samverkan - inte genom mindre.

Arbetet med att aktivera den enskilde och erbjuda honom eller henne förutsättningar att hävda sig på arbetsmarknaden är en grundbult i den aktiva arbetsmarknadspolitiken och en förutsättning för att man ska kunna tala om arbetslinjen. Vår bedömning är att förvaltningens förslag bygger på de erfarenheter som gjorts inom ramen för den kommunala arbetsmarknadspolitiken så här långt.

Ärendet som behandlas idag är dock ändå olyckligt av följande två skäl:

- Det är olyckligt att lansera en enda modell som får ersätta alla tidigare åtgärder som syftade till att aktivera och stärka den enskilda på arbetsmarknaden.
- Det är olyckligt att man efter ett år med avvecklingar, men utan nya initiativ, presenterar en stor omorganisation som innebär en centralisering av all verksamhet och som i sig riskerar att ta kraft från nödvändigt arbete under det rådande konjunkturläget. Arbetet borde bedrivas lokalt.

Förslaget bör analyseras ytterligare utifrån två specifika aspekter. Dels låter man i förslaget det nya organisationsförslaget ersätta i princip alla andra åtgärder och initiativ som utvecklats de senaste åren. Tyvärr beskrivs inte vad det får för konsekvenser.

Dels riskerar centraliseringen göra att kopplingen mellan det lokala ansvaret för försörjningsstödet och det lokala arbetet med den enskildes utveckling bryts. Vi tror det är olyckligt. En mångfald i åtgärder och mindre av central byråkrati och reglering är de bästa garantierna för att man ska kunna hitta en individanpassad lösning. Vi vill därför också bland annat:

- stärka komvux
- stärka SFI
- utveckla de olika lokala arbetsmarknadsåtgärder som fungerat bäst
- stärka den lokala samverkan mellan utbildning, arbetsmarknadsåtgärder och socialtjänst

Ytterligare två frågor bör också besvaras i ärendet. Den första frågan rör flyktingintroduktionen. Vi anser att det är av stor vikt att flyktingintroduktion, SFI och arbetsmarknadsåtgärder följs åt och samverkar. Den samverkan försvåras med den omorganisation som nu föreslås.

Den andra frågan rör den prognos som man i ärendet gör för försörjningsstödet. Skulle den visa sig vara bristfällig kommer det att innebära ett stort besparingstryck på stadsdelsnämnderna som kommer att gå ut över äldreomsorg, förskola och socialtjänst.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till reservationen av (s) och (v) i borgarrådsberedningen.

Det antecknades att Carin Jämtin, Tomas Rudin, Roger Mogert och Teres Lindberg (alla s) ej deltagit i kommunstyrelsens beslut med hänvisning till att återremissyrkandet ej bifallits.

Det antecknades att Stefan Nilsson (mp) lämnade ärendet utan eget ställningstagande.

ÄRENDET

Kommunstyrelsen har i budget för 2007 givits i uppdrag att genomföra ett särskilt projekt avseende att hjälpa stockholmare från bidrag till arbete. I detta ingår att erfarenheterna från de lokala projekt som genomförts under senare år ska utvärderas och sammanställas. De ska bilda underlag för en samlad policy för stadens arbete med inriktningen att individer ska gå från bidrag till egen försörjning. Här ingår också en särskild jobbsatsning som innebär inrättande av jobbtorg. Stadens arbete ska organiseras så att människor som idag behöver försörjningsstöd ska ges bättre förutsättningar och möjligheter att få jobb. En viktig utgångspunkt är att samla arbetsmarknadens aktörer i ett gemensamt arbetssätt för att sänka trösklarna för den arbetssökande att komma i arbete.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår stadsledningskontoret att fem Jobbtorg inrättas från den 1 januari 2008. Syftet med införande av Jobbtorg är att förstärka stadens insatser för att fler arbetslösa ska komma ut i arbete, och därmed minska stadens kostnader för försörjningsstöd.

Jobbtorgen ska vara den gemensamma ingången till stadens samlade resurser för arbetsmarknadsinsatser av olika slag för de målgrupper som staden arbetar med. Jobbtorgen ska ha tydligt jobbfokus och ska inte arbeta med andra uppdrag än att verka för att enskilda kommer i arbete/studier. Jobbtorgen ska inte ha ansvar för myndighetsutövning.

Målgrupperna föreslås i ett första skede utgöras av

- Alla försörjningsstödstagare som den 1 januari 2008 uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshetsskäl.
- Alla nybesök som från 1 januari 2008 ansöker om försörjningsstöd av andra skäl, och där det finns anledning att utreda den enskildes möjlighet att arbeta helt eller delvis
- SFI – studerande som uppbär försörjningsstöd eller introduktionersättning
- Vuxna flyktingar och anknytningsinvandrare där inte sjukdom eller andra tydliga skäl utgör hinder att delta på Jobbtorget
- Ungdomar i åldern 16-24 år

I ett andra steg föreslås att Jobbtorgen utvidgas till att omfatta:

- försörjningsstödstagare som under en tid uppburit försörjningsstöd av andra skäl än arbetslöshet, och där skäl finns att pröva möjligheten att arbeta helt eller delvis
- insatser för psykiskt och fysiskt funktionshindrade som inte uppbär försörjningsstöd men som får stöd i olika former från stadsdelen, och som behöver insatser för att helt eller delvis kunna komma in på arbetsmarknaden. Formerna för detta måste övervägas då dessa inte alltid kan förväntas delta direkt i Jobbtorgens olika aktiviteter.

Alla Jobbtorg ska ha ett utbud bestående av:

- Utredning/Kartläggning
- Studie- och yrkesvägledning
- Rådgivning
- Individuell coachning
- Matchning mot befintliga jobb inom näringslivet och i staden.
- SFI-test (som kan utföras på Jobbtorget eller på annan plats)
- SFI kopplad till praktik
- Förberedande insatser som t ex motiverande samtal, gruppsamtal, skriva CV, intervju träning etc.
- Arbetsträning
- Praktik på olika nivåer – Språk/Introduktionspraktik, praktik som arbetsträning eller praktik som första steget till ett arbete
- Kortare förberedande yrkesutbildningar
- Validering av tidigare yrkeskunskaper och betyg
- Längre anpassade yrkesutbildningar för personer som stått länge utanför arbetsmarknaden och som är berättigade till studiemedel. Detta kan ske inom ordinarie vuxenutbildning med förstärkning av arbetsmarknadsmedel för t ex språkstöd eller anpassad utbildningstid. Samverkan med utbildningsförvaltningen förutsätts.
- Arbetsförmedlingens utbud för dem som är berättigade till detta.
- Olika rekryteringsaktiviteter.
- Starta-eget rådgivning

Olika delar kan tillhandahållas av staden eller annan och alla resurser behöver inte finnas på plats på själva Jobbtorget.

Det är stadens uppfattning att arbetsförmedlingen ska finnas ständigt närvarande på Jobbtorgen. Olika alternativ är tänkbara; att arbetsförmedlingen ingår i Jobbtorg med fullskaleservice, eller att arbetsförmedlingen är närvarande med en del av sin service eller med handläggare för vissa grupper. Pågående omorganisation av arbetsförmedlingen måste avvaktas innan ställning kan tas från myndighetens sida i frågan.

Inriktningen är att även försäkringskassan ska finnas med på jobbtorgen i någon form. Även där måste lösningar sökas utifrån den omorganisation som just nu pågår.

Staden avser att upphandla enskilda anordnare som kan uppfylla kraven på att i de delar staden beslutar, erbjuda människor vägar att komma in på eller återinträda på arbetsmarknaden. Dessa upphandlingar kommer att genomföras under hösten 2007.

De fem Jobbtorgen föreslås geografiskt placeras i Vantör, Skärholmen, Kungsholmen, Kista och Vällingby. Jobbtorgen förutsätts ersätta en del av de

verksamheter som hittills bedrivits i stadsdelsnämnderna. Andra verksamheter bedöms initialt behöva fortsätta som hittills.

Jobbtorgen ska organisatorisk placeras under kommunstyrelsens ekonomiutskott där de samordnade besluten och de ekonomiska justeringar som kan behöva göras under året ska beslutas. Beslut om samverkansavtal fattas av kommunstyrelsen.

En samordningsfunktion kommer att inrättas på stadsledningskontoret. Under uppbyggnadsåret 2008 placeras hela ansvaret för jobbtorgsorganisationen på stadsledningskontoret. Målet är att inför år 2009 besluta om permanent organisatorisk placering av hela verksamheten.

Budget för Jobbtorgen beslutas i budget för 2008. Principerna för finansiering är att nuvarande medel för arbetsmarknadsinsatser och flyktingmottagning delvis tas i anspråk, samt att tillkommande medel för flyktingmottagning enligt förslag i regeringens vårproposition beräknas kunna tillföras Jobbtorgen. Därutöver beräknas en minskning av försörjningsstöds-kostnader med 10% kunna ske som följd av aktiva arbetsmarknadsåtgärder. Detta grundas på utvärderingar av tidigare genomförda arbetsmarknadsprojekt. Dessa medel tillförs Jobbtorgen. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande återfinns i sin helhet i *bilaga 2*.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till socialtjänstnämnden (endast kontorsyttrande), utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna Bromma, Enskede-Årsta-Vantör, Farsta, Hägersten-Liljeholmen, Hässelby-Vällingby (endast kontorsyttrande), Kungsholmen, Norrmalm, Rinkeby-Kista, Skarpnäck, Skärholmen, Spånga-Tensta, Södermalm, Älvsjö och Östermalm.

ABF Stockholm (ej svarat), Academic Work (ej svarat), Adecco (ej svarat), Afrosvenskarnas riksförbund, Antenn Consulting, Avanzera Bemanning, Stockholm (ej svarat), e-Qualitu Personalkraft (ej svarat), Famna, Forum för Frivilligt Socialt Arbete (ej svarat), Fountain House, Stockholm (ej svarat), Fryshuset (ej svarat), Företagarna, Stockholms stad (ej svarat), Försäkringskassan, kommunstyrelsens handikappråd (ej svarat), KRIS (ej svarat), Livs-tycket, LO, Stockholms län, Länsarbetsnämnden i Stockholm, Manpower (ej svarat), Medborgarskolan (ej svarat), Misa AB, Nyföretagarcentrum Stockholm (ej svarat), Placera Personal, Kista (ej svarat), Poolia (ej svarat), Proffice (ej svarat), SACO (ej svarat), SKTF Stockholms stad, Stockholms Handelskammare, Stockholms Hantverksförening (ej svarat), Stockholms Stadsmission, Svenskt Näringsliv Stockholm (ej svarat), TBV Stockholm (ej svarat), TCO (ej svarat), Unga KRIS (ej svarat), Vikariepoolen, Stockholm (ej svarat).

Socialtjänstnämnden	
Utbildningsnämnden	
Bromma stadsdelsnämnd	
Enskede-Årsta stadsdelsnämnd	
Farsta stadsdelsnämnd	
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd	
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	
Kungsholmens stadsdelsnämnd	
Norrmalms stadsdelsnämnd	
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd	
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	
Skärholmens stadsdelsnämnd	
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd	
Södermalms stadsdelsnämnd	
Älvsjö stadsdelsnämnd	
Östermalms stadsdelsnämnd	
Afrosvenskarnas riksförbund Stockholm	
Antenn Consultings AB	
Famna	
Försäkringskassan i Stockholm	
Ideella föreningen Livstycket	
LO-distriktet i Stockholms län	
Länsarbetsnämnden i Stockholms län	
Misa AB	
SKTF	
Stockholms Handelskammare	
Stockholms stadsmission	

Socialtjänstnämnden

Socialtjänstnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 augusti 2007 att bordlägga ärendet. Nämnden avser behandla ärendet på sitt sammanträde den 20 september 2007.

Socialtjänstförvaltningens kontorsutlåtande daterat den 21 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att staden inrättar en samlad organisation för arbetsmarknadsåtgärder. Att ge stöd till människor så att de kan få egen försörjning i stället för bidrag har under flera år varit en prioriterad fråga. Staden har bedrivit en rad arbetsmarknadsåtgärder i form av tillfälliga projekt. Det är därför bra att dessa verksamheter nu får en fast förankring i stadens organisation. Förvaltningen tillstyrker mot

denna bakgrund förslaget att inrätta Jobbtorg i Stockholm.

Förvaltningen har haft en aktiv roll i framtagandet dels av de nya riktlinjerna för ekonomiskt bistånd, dels av förslaget om inrättande av Jobbtorg men vill ändå framföra några synpunkter.

Det är viktigt att kommunfullmäktige i budget för 2008 tydligt klargör ansvarsfördelningen mellan olika nämnder vad avser ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder. Detta är särskilt viktigt när Jobbtorgen går in i det sk andra steget och åtagandet utökas till att omfatta fler än de som har försörjningsstöd på grund av arbetsmarknadsskäl. Det framgår inte tydligt av förslaget när stadsdelsnämndernas ansvar för arbetsmarknadsfrågorna upphör och när Jobbtorgen tar vid. Likaså bör ansvarsfördelningen mellan socialtjänstnämnden och kommunstyrelsen tydliggöras i samband med beslutet om Jobbtorg. Det är förvaltningens uppfattning att arbetsmarknadsfrågorna bör samordnas inom Jobbtorgsorganisationen. I detta sammanhang måste även frågan om flyktingmottagningen klargöras. Enligt förslaget ska stadsdelsnämnderna ha kvar ansvaret för introduktionen medan torgen ska ha ansvaret för arbetsmarknadsfrågorna. För närvarande hanterar förvaltningen de stadsövergripande flyktingfrågorna. Förvaltningens uppfattning är att samordningsansvaret för flyktingfrågorna ska följa samordningsansvaret för arbetsmarknadsfrågorna, inte minst mot bakgrund av att det i förslaget starkt betonas att flyktingintroduktionen ska ha jobbinriktning.

Målen för staden och jobbtorgens verksamhet vad avser ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsaktiviteter måste enligt förvaltningens uppfattning vara väl förankrade hos såväl stadsdelsförvaltningarna som stadsledningskontorets/Jobbtorgens ansvariga chefer och

handläggare. Genomförandet av målen måste ske med ömsesidig respekt för de olika förvaltningarnas uppdrag. Om stadens nya riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd få genomslagskraft så måste tydliga handlägningsrutiner och ett väl utvecklat samarbete finnas för att myndighetsutövning och Jobbtorgens verksamhet skall leda till önskat resultat. Vidare behöver utbildningsinsatser till berörd personal om de nya riktlinjerna för ekonomiskt bistånd m.m. genomföras.

Staden går långt i sitt ansvar för att människor ska komma i arbete eller få rehabilitering och närmar sig alltmer arbetsförmedlingens och försäkringskassans ansvarsområden. Vad som är kompetensenlig verksamhet kan diskuteras och gränsen för praktik och annan kompetenshöjande verksamhet (4 kap 4 § SoL) har successivt sträckts ut i stadens verksamheter. Det är förvaltningens uppfattning att stadens insatser bör koncentreras till de grupper som har störst svårigheter att komma ut på arbetsmarknaden och som idag inte får hjälp genom arbetsförmedlingen eller försäkringskassa. Det är därför viktigt att samverkansformerna med arbetsförmedlingen och försäkringskassan utvecklas så att staden inte tar över kostnader som de annars skulle ha burit. Det finns annars en risk att verksamheten blir kostnadsdrivande.

Förvaltningen vill understryka behovet av insatser för ungdomar, särskilt unga 16-19 år, för att förhindra ett framtida utanförskap. Utbildningsförvaltningen har som en följd av det kommunala uppföljningsansvaret tillskapat 120 utbildningsplatser som ska kunna skräddarsys utifrån ungdomarnas särskilda behov. Utbildningsnämndens initiativ är bra och välbehövligt men det behövs fler och alternativa aktiviteter. Behovet av insatser för unga är betydligt större enligt den statliga utredningen "Unga utanför" och stadens egen utredning "Navigatorcentrum – En vision om innanförskap". Utrednings- och statistikkontoret (USK) har i en särskild utredning bedömt (år 2004) att antalet

ungdomar 16-24 år som lever i helt utanförskap är ca 1000. Därtill kommer ca 900 ungdomar som lever i en "gråzon" utan fast förankring på arbetsmarknaden och med risk att hamna i utanförskap. Av dessa bedömer USK att ca 1/3 är i åldrarna 16-19 år. Eftersom dessa ungdomar normalt sett inte är aktuella för arbetsmarknadsåtgärder finns ett särskilt behov av att utveckla nya aktiviteter. Här kan Jobbtorgen spela en viktig roll.

Samverkan mellan utbildningsförvaltningen och Jobbtorgen är också viktig dels med tanke på den resurs som vuxenutbildningen är, dels för att många av Jobbtorgens deltagare också ska läsa svenska för invandrare (SFI) parallellt med andra Jobbtorgsaktiviteter. Utvärderingar som gjorts av bl.a. Kompetensfondens arbetsmarknadsinsatser visar att man kan räkna med en avsevärd minskning av kostnaderna för ekonomiskt bistånd jämfört med om man inte gör några insatser. En satsning på Jobbtorg är därför väl motiverad. Det finns emellertid andra faktorer som påverkar kostnaderna för ekonomiskt bistånd åt andra hållet, t ex ökad flyktigmottagning och därmed en viss övervältring av kostnader från andra myndigheter. Flyktingar som inte blir självförsörjande under introduktionsperioden riskerar att "överföras" till ekonomiskt bistånd för sin försörjning efter avslutad introduktion. Kostnadseffekterna av den nya Jobb- och utvecklingsgarantin hos AMS är heller inte känd i dagsläget och kan ytterligare påverka utvecklingen av kostnaderna för ekonomiskt bistånd. Hänsyn till detta bör därför tas i budgetarbetet.

I sammanhanget kan nämnas att regeringen föreslagit att kommunernas medverkan i arbetsmarknadspolitiska åtgärder skall vidgas från 1 januari 2008. Om riksdagen antar förslaget kommer detta innebära att staden, efter avtal och mot ersättning (staden har i sitt remissyttrande tillstyrkt förslaget och krävt full kostnadsersättning för att medverka), kan vara en aktör i genomförandet av arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Detta innebär dock inte att kommunens kompetensområde vidgas, däremot att lagstiftningen ger kommunerna möjlighet att vara en aktör. I förlängningen kan detta medföra att staden får ekonomisk ersättning för att utföra vissa av de arbetsmarknadsinsatser som staden redan idag utför.

Förvaltningen vill också framhålla att det inom ramen för nya statliga arbetsmarknadsåtgärder kan bli aktuellt för staden att spela en roll som anordnare av olika aktiviteter – motsvarande tidigare PLUS-jobb, kommunala ungdomsprogrammet, ungdomsgarantin mm. Staden kan som arbetsgivare spela en mycket aktiv roll i arbetsmarknadspolitiken och en nära samverkan bör därför utvecklas med stadens personalpolitik. Erfarenheterna visar att det är viktigt att samordna även denna typ av insatser. Om detta blir aktuellt bör denna samordning ligga inom Jobbtorgsorganisationen.

Staden som arbetsgivare kan också spela en betydande roll då det gäller att erbjuda praktikplatser för flyktingar och andra bidragsmottagare, medverka i genomförande av arbetsplatsförlagda yrkesprogram inom arbetsområden där staden efterfrågar arbetskraft mm.

Förvaltningen vill också peka på de möjligheter som finns i det nya socialfondsprogrammet 2007-2013. Genom programmet ska nya möjligheter ges till arbete genom ökat arbetskraftsutbud. Projekten ska underlätta för personer som står långt från arbetsmarknaden att träda in och stanna kvar genom otraditionella insatser. Den första utlysningen av programmedel beräknas ske i november. Även det regionala strukturfondsprogrammet som syftar till att öka regional konkurrenskraft och sysselsättning ger nya möjligheter. En samordning kan ske med andra aktiviteter som pågår i staden,

exempelvis Järvalyftet. Storstadsprogrammet som är en del av det regionala struktur-
fondsprogrammet har målsättningen att lyfta fram tillväxtperspektivet i den nationella
orstadspolitiken.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2007 att
överbämma förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på
remiss om "Inrättande av Jobbtorg i Stockholm".

Reservation anfördes av Roger Mogert m fl (s) och Inger Stark (v), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av ledamoten Anna Fredriksson (mp), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 3 augusti 2007 har i
huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen är under förutsättning att erforderliga medel avsätts gene-
rellt positiv till inrättandet av Jobbtorg, som syftar till att få fler i sysselsättning och att
minska försörjningsstödkostnaderna men kommenterar endast de delar som berör
utbildningsnämndens verksamhetsområde.

De primära målgrupperna för Jobbtorgens verksamhet är försörjningsstödstagare,
flyktingar under introduktionstiden, sfi-studerande med försörjningsstöd och ungdom-
mar.

Målgruppen för sfi är alla folkbokförda medborgare som fyllt 16 år och som saknar
grundläggande kunskaper i svenska. Det innebär att utbildningen vänder sig till såväl
nyanlända som invandrare som varit länge i landet och oberoende av hur personen har
löst sin försörjning. Sfi är en rättighet för alla invånare och individen har rätt att börja
studera inom tre månader.

Målet för Jobbtorgens verksamhet är att erbjuda dem, som har eller ansöker om
försörjningsstöd, olika insatser för att de så snart som möjligt ska nå egenförsörj-
ning.

Det övergripande målet för sfi idag är att de studerande ska nå målen för utbildning-
en, helst på kurs D. Enligt kursplanen för sfi är sfi först och främst en kvalificerad
språkutbildning, där kommunikation i vid bemärkelse är det centrala. Undervisningen
skall utgå från enskilda deltagares intressen, förutsättningar och behov. Val av stoff för
textstudier, samtal och diskussioner utgår från aktuell kursnivå och tar upp sådant som
rör kunskaper om och förståelse för det omgivande samhället.

Mot bakgrund av ovanstående så är det övergripande målet alltså olika för olika del-
tagare inom sfi-verksamheten (beroende på deras försörjningssituation). Staden måste
tydligt uttala att det är i enlighet med stadens intention, och sfi-verksamheten för de
två olika grupperna måste utvärderas utifrån respektive mål. Sedan måste sfi-
undervisningen organiseras så att en meningsfull heldagsverksamhet blir möjlig att
genomföra.

I remissen om inrättandet av Jobbtorg framförs vikten av att skapa heldagsaktivitet

för flyktingar med ett meningsfullt innehåll och att detta ska vara en uppgift för Jobbtorgen.

Vidare föreslås att en särskild form av introduktionspraktik införs med nära koppling till sfi där praktik och sfi ska samplaneras. Introduktionspraktiken kan tillhandahållas av utbildningsanordnaren eller av annan.

Förvaltningen anser att för att detta ska vara görligt måste det ske i en direkt dialog med sfi och där nuvarande sfi-avtal med utbildningsanordnarna begränsar möjligheterna till påverkan av sfi-undervisningen. Förvaltningen utgår från att en introduktionspraktiks-

verksamhet kommer att bli föremål för en upphandling och i den mån det är anordnaren av sfi som får uppdraget så ökar ju möjligheterna till samplanering. Däremot är det vid den kommande upphandlingen av sfi fullt tänkbart att staden ställer krav på att sfi ska bedrivas på sådant sätt att den kan samordnas med introduktionspraktiken för den aktuella målgruppen

Av remissen framgår att fler aktörer ska genom upphandling få möjlighet att erbjuda en heldag för flyktingar med sfi och arbetspraktik med målet att personer ska få arbete.

Det är förvaltningens uppfattning att det under innevarande avtalsperiod för upphandlad sfi inte är möjligt att låta fler aktörer anordna sfi. Den nuvarande upphandlingen av sfi gäller till 2008-06-30 med möjlighet till ett års förlängning. Förvaltningen avser att i den kommande upphandlingen av sfi, i dialog och samverkan med Jobbtorgsorganisationen och stadsdelsnämnderna, utforma förfrågningsunderlaget så att det medger en flexiblare

organisation av sfi-undervisningen för att på så sätt kunna stödja introduktionsverksamheten.

I remissen föreslås att sfi-test ska kunna genomföras på mer än ett ställe i staden och att det skulle innebära att testning skulle kunna ske på några av Jobbtorgen.

Idag genomförs alla sfi-test av Vux-enheten på Hornsgatan. Förvaltningen delar uppfattningen om att det är önskvärt att sfi-test kan ske på fler platser i staden. En möjlighet är att personal från Vux-enheten är ute på Jobbtorgen vissa tider för att genomföra testningen. Anmälan till sfi och inbokning av test skulle ske via personal på Jobbtorgen. Det är dock troligt att en sådan modell skulle bli mer resurskrävande än dagens system bl.a. eftersom samma personal ska finnas på flera platser och med resor däremellan.

Planeringen av sfi för berörda målgrupper föreslås att det görs på Jobbtorgen – integrerat med planeringen av övriga aktiviteter för att uppnå en heldagsaktivitet.

För att planeringen av sfi ute på Jobbtorgen ska fungera menar förvaltningen att det krävs en kontinuerlig och direkt kontakt mellan ansvariga för sfi och personalen på Jobbtorgen. Även om det redan idag finns möjligheter att ordna lokala lösningar i samarbete med en stadsdel och en utbildningsanordnare så krävs det en mer flexibel organisation av sfi och en anpassning av innehållet i sfi-undervisningen så att det går att kombinera sfi med aktiviteter som anordnas av Jobbtorgen för att skapa en heldagsaktivitet för individen. Detta avser förvaltningen att beakta i den kommande upphandlingen av sfi.

I remissen förutsätts ett mycket nära samarbete mellan utbildningsförvaltningen och jobbtorgsorganisationen.

Förvaltningen vill understryka vikten av samarbete mellan utbildningsförvaltningen och jobbtorgsorganisationen både under planeringsfasen av Jobbtorgen och under den

kontinuerliga verksamheten från 2008. Vidare krävs det samverkan i samband med den nya upphandlingen av sfi.

Initialt föreslås i remissen att ansvaret för sfi ska ligga kvar på utbildningsnämnden men att från 2009 flytta över relevanta delar till Jobbtorgen.

Förvaltningen menar att en uppdelning av huvudmannaskapet för sfi skulle vara olyckligt ur flera aspekter. Dels är det nödvändigt med en instans som har den samlade kunskapen

om verksamheten och som svarar för statistik, kvalitetsredovisning till Skolverket och underlag för statens utbetalning av ersättning för stadens sfi och dels skulle möjligheterna till att kombinera sfi med övrig vuxenutbildning försämrats. Vidare är det viktigt att den studerandes rättssäkerhet tas tillvara och att staden kan garantera att alla medborgare behandlas lika och ges samma förutsättningar.

Att ha olika huvudmän och utbildningsanordnare för flyktingar och studerande med respektive utan försörjningsstöd kommer att skapa många olika problem. Vad händer t.ex. när en sfi-studerande med försörjningsstöd kommer i arbete? Ska den då byta huvudman och kanske anordnare, för att studera vidare i sfi anordnad av utbildningsförvaltningen?

Eller motsvarande då någon sfi-studerande blir arbetslös, ska personen då föras över till sfi anordnad av Jobbtorgen? Dessutom framgår det av remissen att Jobbtorgen inte ska ha ansvar för myndighetsutövning. Förvaltningen anser att ansvaret för sfi även framgent ska ligga på utbildningsnämnden men att en samplanering ska ske för de individer som är inskrivna vid Jobbtorgen.

Vidare har regeringen i direktiven till utredningen om hur ett införande av fristående vuxenutbildning ska genomföras, aviserat ett införande fr.o.m. 1 juli 2009 alternativt 1 januari 2010, vilket föranleder staden att planera för hur stadens sfi och vuxenutbildning då ska organiseras.

Remissen föreslår att det rekryteringsprogram som utbildningsförvaltningen bedriver, och som slussat flyktingar ut i arbete via förberedande yrkessvenska och förberedande yrkesutbildningar bör finnas kvar under 2008 som en anslagsfinansierad verksamhet inom utbildningsförvaltningen, i en anpassad form och utgöra en gemensam resurs för Jobbtorgen.

Förvaltningen anser att rekryteringsprogrammet är en väl fungerande verksamhet som skall ses som en resurs för staden Dock har verksamheten, efter nedläggningen av Kompetensfonden, inte fått resurser för att kunna bedriva den verksamhet som efterfrågats. Det är inte rimligt att omfördela medel från nämndens bidrag för förskola, grundskola, gymnasieskola eller övrig vuxenutbildning. Det är därför angeläget att i budget för 2008 säkerställa den anslagsfinansiering som föreslås i remissen.

Vidare bör verksamhetens organisatoriska tillhörighet utredas. De utbildningar som genomförs inom rekryteringsprogrammet är inte formella utbildningar, utan utbildningar utanför skolväsendet, och har en stark koppling till stadsdelsnämndernas introduktionsverksamhet varför det bör övervägas om rekryteringsprogrammet ska ha en annan organisatorisk hemvist.

I remissen anges att Jobbtorgen bl.a. ska erbjuda kortare förberedande yrkesutbildningar och längre anpassade yrkesutbildningar för personer som stått länge utanför arbetsmarknaden och som är berättigade till studiemedel. Beträffande de längre yrkesutbildningarna så anges det att de kan vara kurser inom den ordinarie vuxenutbildningen förstärkt med språkstöd. Den modellen har prövats under tiden för Kompetens-

fonden med goda resultat. Däremot framgår det inte klart vad de kortare förberedande yrkesutbildningarna är för typ av utbildningar. Är det formella kurser inom skolväsendet eller utbildningar mer att betrakta som ”arbetsmarknadsutbildning”?

Det framgår av remissen att en samverkan med utbildningsförvaltningen förutsätts och därmed kan frågan diskuteras och förhoppningsvis lösas. Det gäller bl.a. kursinnehåll, nivå, ev. förkunskapskrav, utbildningsanordnare m.m.

En av många aktiviteter som ska kunna erbjudas via Jobbtorgen är validering. Staden har genom utbildningsförvaltningen bedrivit försöksverksamhet med validering under flera år.

Det finns ett koncept för en valideringsverksamhet men som det framgår av remissen så

krävs det en samordningsfunktion för validering, med ansvar för metodutveckling, kvalitetssäkring och tillhandahållande av godkända valideringsplatser. Enligt förslaget ska det i detaljorganisationen för Jobbtorgen klarläggas hur detta arbete ska ske och var det organisatoriskt ska vara placerat, vilket förvaltningen välkomnar. Samtidigt måste det läggas förslag på hur samordningsfunktionen ska finansieras.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 30 augusti 2007 att godkänna förvaltningens yttrande som svar på remissen och överlämna det till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Karin Hanqvist (s), Lillemor Samuelsson (v) och Eie Herlitz (mp), *bilaga 1*.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Verksamhet för arbetslösa i former som liknar de som planeras inom Jobbtorgen har under många år bedrivits vid flertalet stadsdelar i Stockholm. I Bromma tillskapades den första arbetslöshetsgruppen i mitten av 1980-talet. Verksamheten har bibehållits hela tiden om än med skiftande bemanning och inriktning i förhållande till konjunkturutveckling och övriga förändringar i omvärlden.

Med ekonomiskt stöd från Kompetensfonden har verksamheten på senare år vidareutvecklats till nuvarande Bromma Jobbforum vars verksamhet vid de externa utvärderingar som gjorts har fått mycket goda omdömen.

Initialt vill förvaltningen klargöra att vi i allt väsentligt är mycket positiva till intentionerna med och inriktningen för Jobbtorgen. Våra egna erfarenheter från Bromma Jobbforum, med ett deltagarantal som pendlar mellan 100-150 deltagare och ett begränsat antal anställda som har att samarbeta med ett begränsat antal handläggare av försörjningsstöd, är att detta starkt har bidragit till ett väloljat och förtroendefullt samarbete och god kunskap om de arbetslösa.

Våra generella farhågor är att Jobbtorgen blir för stora både personellt och deltagarmässigt för att kunna upprätthålla god personkännedom och ett smidigt samarbete.

Förvaltningen ser positivt på förslaget att en arbetslös person – istället för att ”bol-

las” runt mellan olika myndigheter – ska vända sig till en och samma instans om han eller hon saknar arbete och uppbär försörjningsstöd. Det är dock viktigt att få med arbetsförmedlingen och försäkringskassan i Jobbtorgen. Utan deras medverkan och närvaro torde Jobbtorgen komma att ha i princip samma innehåll som redan befintliga arbetssökarverksamheter. En nära samverkan mellan berörda myndigheter omkring framför allt personer med långvarigt bidragsbehov är många gånger avgörande för att nå framgång. Det är dock viktigt att definiera vars och ens roller på Jobbtorgen.

Vi anser att det är bra att Jobbtorgen ges i uppdrag att anordna heldagsaktiviteter, med ett meningsfullt innehåll och fokus på själv-försörjning redan från start, för flyktingar och personer som läser inom SFI-undervisningen. Att kunna erbjudas en praktik – gärna inom någon av stadens egna verksamheter – gör att möjligheterna till arbete förbättras.

Det finns enligt förvaltningens uppfattning en uppenbar risk att det på Jobbtorgen blir så stora volymer av arbetslösa att det individfokuserade arbetet med kontinuitet och täta uppföljningar försvåras. Verksamheten kan bli svårhanterlig när väldigt många människor med skiftande livssituation och problematik samlas på ett ställe. Det blir en grannliga uppgift att organisera arbetet så att deltagarna inte tillåts/riskerar att bli anonyma och ”tappas bort” i hanteringen. För att motverka dessa risker är det mycket viktigt med en fullgod bemanning av Jobbtorgen. Det är också viktigt att utforma Jobbtorgen efter behoven hos de målgrupper som finns i de stadsdelar som ingår i respektive Jobbtorg.

Den goda samverkan och den goda personliga kännedomen om varje enskild klient som finns idag mellan försörjningsstödshandläggarna och personalen på Bromma Jobbforum kan komma försämrats om volymerna blir för stora på Jobbtorgen. Även uppföljningar av gjorda insatser – som är en viktig del i arbetet med försörjningsstöd – riskerar att bli sämre.

Förvaltningen vill också framhålla faran med att det blir svårare att påverka innehållet i Jobbtorgen när det ligger utanför den egna verksamheten. Den ekonomiska incitamentsstrukturen förloras då stadsdelsförvaltningarna inte har fullt ansvar/kontroll över verksamheterna med både försörjningsstöd och arbetsmarknadsåtgärder. Stadsdelarna har kvar sitt ansvar för budgeten för försörjningsstöd, men förfogar inte till fullo över instrumenten. Detta skulle kunna innebära att Jobbtorgen i vissa fall kan sortera ut personer som förvaltningen anser är i behov av insatser.

Det bör också klargöras hur eventuella olika bedömningar ska hanteras. Om Jobbtorget t.ex. anser att en enskild person inte fungerar i verksamheten och vill återremitera vederbörande till stadsdelen, medan stadsdelen anser att det inte har gjorts nog för att få det att fungera – vems beslut gäller?

På sid. 22 i SLK:s tjänsteutlåtande anges att staden är ansvarig för den aktivitetsplan den enskilde ska upprätta. Planen ”ska upprättas på Jobbtorget i samverkan med den enskilde och godkännas av berörd försörjningsstödsenhet”. Förvaltningen vill här framhålla vikten av att handläggaren av försörjningsstödet redan initialt är med vid utformandet av aktivitetsplanen, detta för att undvika att denna i efterhand inte blir godkänd. Detta skulle kunna innebära en fördröjning i handläggningen.

Vi anser därför att aktivitetsplanen ska upprättas i samverkan mellan Jobbtorget, den enskilde och handläggaren av försörjningsstödet som en trepartsöverenskommelse. Förvaltningen vill också uppmärksamma på att den aktivitetsplan med krav och villkor och som ska ligga till grund för beslut om försörjningsstöd, gränsar till myndighetsut-

övning, något som Jobbtorgen inte är tänkta att syssla med.

Förvaltningen ser inget hinder i att Jobbtorgen i fortsättningen ska ansvara för samordning/planering och uppföljning av insatser vad gäller OSA (offentligt skyddad anställning). Idag har Bromma en handläggare som är avdelad att sköta verksamheten. Att samordna detta med ytterligare en stadsdel skulle sannolikt minska sårbarheten vid frånvaro, ge vissa effektivitetsvinster och förbättra förutsättningarna för att kunna vidareutveckla verksamheten.

Förvaltningen har inga synpunkter på Jobbtorgens geografiska placering. Att Brommas och Hässelby-Vällingbys Jobbtorg föreslås placeras i Vällingby innebär för Brommas klienter inga större olägenheter restidsmässigt.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2007 att återropa förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Rosa Lundmark (v), vice ordföranden Magnus Dannqvist m.fl. (s), ledamoten Jonas Eklund (mp), *bilaga 1*.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Inriktning

Jobbtorgens huvudsakliga inriktning är bra. Att samla alla aktörer inom samma verksamhet är ett effektivt sätt att använda resurser och att bistå enskilda individer till egenförsörjning samt att bryta utanförskap och bidragsberoende. Vägen till jobbtorgen bör i huvudsak gå via ansökan om försörjningsstöd.

Målgrupper

Målgrupperna som ingår är väldefinierade och relevanta sånär som den grupp som beskrivs i steg två ”psykiskt och fysiskt funktionshindrade som inte uppbär försörjningsstöd men som får stöd i olika former från stadsdelen, ...”. Att definiera denna senare grupp och att tydliggöra syftet är angeläget för att effekten skall bli den avsedda.

Många individer, 25 % av alla hushåll, har uppburit försörjningsstöd i fem år eller mer. Det är sannolikt att det i denna grupp finns många som kan med rätt stöd rehabiliteras till arbete helt eller delvis, återinträda på arbetsmarknaden och bli självförsörjande.

Flyktingmottagning

Introduktionen av nyanlända, Flyktingenheten i Enskede-Årsta-Vantör, är samlokaliserad med AFSO, Arbetsmarknadsenheten, i stadsdelen. Att samlokalisera mottagandet och introduktionen av flyktingar med arbetsmarknadsinsatserna har varit en grundläggande strategi för att bidra till integration och motverka bidragstänkande. Verksamheten uppvisar en större andel självförsörjande än staden i övrigt och flertalet har hel- dags- aktiviteter av varierat utbud. Tydliga och entydiga signaler om arbetslinjen bör även fortsättningsvis präglade introduktionen av nyanlända, varför en samlokalisering av

myndighetsutövningen av introduktionsersättning bör ske. Att till och med inkludera flyktingmottagningen i jobbtorgen skulle kunna vara ett sätt att minska den administrativa hanteringen av planer och åtgärder som annars kommer att erfordras. Introduktionen och därmed integrationen av nyanlända i det svenska samhället understöds och stärks med tydliga signaler och få myndighetskontakter.

Ungdomar

Det är viktigt att stadens insatser riktade till ungdomar planeras från den dag de blir arbetslösa och innan en eventuell jobbgaranti blir aktuell efter tre månader, enligt det nya regelverket för Arbetsförmedlingen.

Stadsdelens arbete med arbetslösa ungdomar omfattar idag 18-25 år och 63 % blir självförsörjande genom arbete eller studier. Att ungdomsgruppen utvidgas till att omfatta även 16-17 år bidrar till att bistå dem i sitt vuxenblivande och motverka bidragsberoende.

Stadens verksamheter

I staden bedrivs idag flera olika arbetsmarknadsverksamheter varav förvaltningens egen är en.

Befintliga samverkansformer

Redan idag finns en rad etablerade samverkansformer med andra huvudmän och med andra verksamheter. Arbetsförmedling och Försäkringskassa är viktiga aktörer med suveräna ansvarsområden. Bemanningsbranschen, olika utbildningsaktörer, privata företag och olika ideella organisationer bedriver idag verksamheter riktade till personer som skall och vill bli anställningsbara. Dessa samlade resurser kan optimeras genom att samverkan utvecklas. Jobbtorgen skulle kunna ha den rollen.

Vägen till jobbtorgen

Enskilda medborgare skall inte själv kunna gå till ett jobbtorg. Inledningsvis skall vägen gå via kontakt med stadsdelen, som bedömer tillhörighet och målgrupp. Via försörjningsstöd bör vara den reguljära vägen till jobbtorg.

Vad skall hända på jobbtorget?

Tydligt mål och ansvar skall präglar arbetet på jobbtorget. Metodmässigt startar det med en kartläggning och med utgångspunkt från den upprättas en aktivitetsplan för den enskilde. Tveksamt är om denna plan skall godkännas av hemmastadsdelens försörjningsstödsenhet eller om det är tillräckligt att information lämnas.

Bemanning av jobbtorgen

En grundbemanning med olika kompetenser skall vara anställd av staden. Det behövs enligt förslaget en "matchningsfunktion" mot bemannings-företag, det lokala näringslivet och med stadens egna verksamheter, som också skall samverka med andra jobbtorg. Dessutom skall externa parter medverka i planering, matchning och olika aktiviteter. Denna ansvarsfördelning skapar mångfald.

Vad skall jobbtorgen erbjuda?

Jobbtorgens utbud föreslås omfatta allt från utredning/kartläggning, studie- och yrkesvägledning, matchning till sfi-test, språk- /introduktionspraktik, validering, arbetsförmedlingens utbud samt starta-egget-rådgivning m.m. Ett rikt utbud med möjligheter till individuell anpassning ger bäst möjligheter.

Samverkan med hemmastadsdelen

En nära samverkan med hemmastadsdelen föreslås, vilket är nödvändigt för att nå resultat. Ett kontinuerligt arbete krävs för att utveckla och upprätthålla ett gemensamt förhållningssätt och gemensam värdegrund mellan jobbtorgen och försörjningsstöds-

enheterna.

Samverkan med statliga aktörer

Att Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan finns representerade inom jobbtorgen är angeläget.

Samverkan med övriga aktörer

Vikten av samverkan med många aktörer såsom bemanningsbranchen, frivilligorganisationer, stadens insatser såsom rekryteringsprogrammet och Stockholm Matchning samt att upphandla enskilda anordnare skall erbjuda enskilda olika vägar in på arbetsmarknaden.

Avbrott och nystart

Vikten av regelverk påtalas i förslaget och skall vara relevant i förhållande till eventuellt försörjningsstöd.

Bedömda konsekvenser för befintlig verksamhet

Införandet av jobbtorgen skall ersätta de lokala arbetssökarverksamheterna. Förslaget beskriver inte om dessa verksamheter skall bli en del av jobbtorgen, vilket är nödvändigt med hänsyn till finansieringen.

Geografisk indelning

Förslaget omfattar fem jobbtorg varav ett skall geografiskt lokaliseras till Vantör. Förvaltningen organiserar sedan tre år tillbaka en omfattande arbetsmarknadsverksamhet inom AFSO. En fortsatt geografisk lokaliseringen till Vantör är därför logisk.

Resurser till jobbtorgen

Kostnaderna består framförallt av personalkostnader. Medel bör förutom till stadens egen personalstyrka också finnas för köp av externa tjänster. Medel behövs för särskilda insatser i egen regi och för upphandling av insatser i extern regi. IT-support och -utrustning, administrativa tjänster, chefer, lokalhyror, inventarier samt upphandling och utvärdering kräver också resurser. Redan befintliga resurser kan tas i anspråk.

Finansieringen föreslås ske bl.a. genom att budget för ekonomiskt bistånd minskas med 10 %. Med hänsyn till att år 2008 är det första året för den nya verksamheten jobbtorg är det förvaltningens bedömning en orimlighet att sänka budget för ekonomiskt bistånd med 10 %. I förvaltningens regi pågår inte några projekt och således utgår inte heller några projektmedel under år 2007. Verksamheten inom AFSO har under tre år effektivt arbetat med att bistå personer som står nära arbetsmarknaden med insatser för att bli självförsörjande. Nuvarande målgrupp står i huvudsak längre bort från arbetsmarknaden och kräver en längre tids insatser och är då beroende av försörjningsstöd. Förvaltningen rekommenderar att OSA-anställningarna förs över till jobbtorgen för att bli verkliga övergångsarbeten till den öppna arbetsmarknaden.

All verksamhet som idag bedrivs inom ramen för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning inom Arbetsmarknadsenheten bör föras över till de stadsgemensamma jobbtorgen och därmed också den del av budget som finansierar verksamheten.

Överföringen av resurser från flyktingmottagandet kan ske endast om en samlokalisering sker av myndighetsutövningen av introduktionsersättningen och jobbtorgen.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering av jobbtorgen är nödvändig för att få kunskap om organisationen har fått avsedd effekt.

Huvudmannaskap – Ledning och styrning

Jobbtorgen kommer organisatoriskt att placeras under Kommunstyrelsens ekonomiskutskott. Det skall finnas en styrgrupp på tjänstemannanivå. En samordningsfunktion

skall inrättas på Stadsledningskontoret och chef för funktionen är chefen för jobbtorgen. Under uppbyggnadsåret 2008 ansvarar Stadsledningskontoret för organisationen och under år 2009 skall beslut om permanent placering beslutas. Jobbtorgen skall inledningsvis betjäna geografiskt avgränsade områden men skall vara gemensamma för staden men skall över år utvecklas för att nyttjas ur valfrihetssynpunkt för den enskilde. Ansvar för ett jobbtorgs löpande planering åvilar en tjänstemannastyrelse för resp. jobbtorg där samverkande stadsdelar ingår. Kommunstyrelsen föreslås överta funktionen som stadens arbetslöshetsnämnd från socialtjänstnämnden. Föreslagen ledning och styrning synes relevant, då den inbegriper deltagande av resp. stadsdelsförvaltning.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2007 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Gunnar Sandell m fl (s) och Magnus Welroos (v), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Patrik Slimane (mp), *bilaga 1*.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har under senare år arbetat aktivt med att utveckla stödet till arbetslösa och att effektivisera handläggningen av ekonomiskt bistånd. Förslaget att inrätta fem Jobbtorg bedömer förvaltningen vara ett led i samma strävan.

En huvudpunkt i det föreliggande förslaget är att samla arbetsmarknadens aktörer i ett gemensamt arbetssätt. Bl a behöver kontakterna med näringslivet utvecklas.

Under tidigare år har handläggarna inom socialtjänsten många gånger upplevt att samarbetet med arbetsförmedlingen och även AF- rehab och försäkringskassan, varit otillräckligt. Stödet till de arbetslösa försörjningsstödstagarna har i stor utsträckning hänvisats till att i huvudsak utföras av socialtjänsten. En positiv förnyelse av samarbetet med arbetsförmedlingen har emellertid kommit igång under det senaste året. Bl. a. utifrån att försörjningsstödet målgrupp i högre grad kommit att bestå av sökande som är s.k. "job-ready" och förvaltningens förhoppning är att Jobbtorgen kommer att ge denna utveckling ytterligare en skjuts framåt.

Inrättandet av de fem Jobbtorgen innebär en centralisering av arbetsmarknadsinsatserna i staden. Fördelen med centraliseringen är att det ger ökade möjligheter till samordning av de gemensamma resurserna och det digra utbud av arbetsmarknadsinsatser staden förfogar över. Stadens arbetsmarknadsverksamheter kan då bli en bättre och mer sammanhållen förhandlingspart gentemot näringslivet, arbetsförmedlingen och försäkringskassan än tidigare vilket skulle effektivisera insatserna ytterligare. Dock förutsätter det att de olika Jobbtorgens lokala styrgrupper, med representanter från

stadsdelarna, får inflytande så att de goda lokala erfarenheter av arbete med arbetslösa försörjningsstödstagare som finns vid många stadsdelar inte går förlorade. Den lokala kännedomen och den kompetens som har byggts upp under många år, måste således tas tillvara på bästa sätt.

Förvaltningen föreslår att Jobbtorget för de sydöstra stadsdelarna ska ligga vid Gullmarsplan istället för i Vantör. Förvaltningen har goda erfarenheter av att samlokalisera verksamhet vid Gullmarsplan när det gäller missbruksvård. Den för Farsta, Enskede-Årsta/Vantör och Skarpnäck stadsdelsförvaltningar gemensamma beroendemottagningen är placerad vid Gullmarsplan med mycket gott resultat. Det är viktigt att läget väljs så att Jobbtorget blir lätt att nå för så många som möjligt inom de sydöstra stadsdelarna.

Förvaltningen anser också att det är positivt att Jobbtorgen inte ska ha ansvar för myndighetsutövning. Jobbtorgen ska utreda arbetsförmågan och skriva förslaget till aktivitetsplan och verkställa insatserna. Planen ska godkännas av stadsdelsförvaltningen som beslutar om försörjningsstöd. Det är enligt förvaltningen en rimlig ordning men förutsätter ett väl fungerande samarbete med en gemensam policy när det gäller bedömningar av vad som är rimliga krav på de sökande. Detta kan inte nog poängteras och något som man dels måste lägga ner mycket tid på i ett inledningsskede och dels ha kontinuerliga uppföljningar av såväl på ledningsnivå som på handläggarnivå.

De målgrupper som föreslås erhålla insatser av Jobbtorgen i första skedet är de som sannolikt kan ta ett arbete med kort varsel. När det gäller SFI-studerande som uppbär försörjningsstöd har det visat sig att många vid en förbättrad konjunktur kunnat övergå till arbete tillsammans med eller i stället för SFI-studierna. Bland de SFI-studerande är förutsättningarna dock inte likartade för alla. De som blivit långtidsberoende av försörjningsstöd behöver ett mer anpassat långsiktigt stöd för att kunna börja arbeta eller finna en annan försörjning. Ett uppdrag för Jobbtorget bör följaktligen också vara att förebygga att de nyanlända flyktingarna som genomgått introduktion inte fastnar i ett bidragsberoende.

I det andra steget i utvecklingen av Jobbtorgen, föreslås att målgruppen utvidgas. Möjligheten att arbeta helt eller delvis ska prövas även för dem som får försörjningsstöd av andra skäl än arbetslöshet. För dem som av medicinska skäl bedömts som endast delvis arbetsföra, kan ett deltidarbete vara positivt både för individen och ur samhälls-ekonomisk synpunkt. För personer som har genomgått rehabilitering utifrån sociala och medicinska arbetshinder är det positivt att de ska få kunna komma vidare och få möjlighet till arbete eller annan meningsfull sysselsättning. För missbrukare och psykiskt funktionshindrade, finns svårigheterna att finna arbetsgivare som är villiga att anställa dem. För att kunna ta det andra steget är det viktigt att det genomförs en grundlig utvärdering av steg 1. Förvaltningen anser, utan att förekomma denna utvärdering, att det sannolikt kommer att bli nödvändigt att tillföra Jobbtorgen särskilda resurser och ett utvecklat samarbete med missbruksvården som finns i staden och vid landstinget. Detta för att dessa personer stegvis ska kunna närma sig arbetsmarknaden.

Jobbtorgens utbud av insatser bygger på erfarenheter av de arbetssökarverksamheter som prövats under senare år. Det är mycket viktigt att också arbetsförmedlingens utbud blir tillgängligt för dem som är berättigade till detta. Arbetsförmedlingen måste enligt förvaltningen således finnas med och vara ordentligt integrerad i verksamheten. Förslaget att arbetsförmedlingen ska finnas närvarande på Jobbtorgen, är därför positivt och avgörande för att Jobbtorgen ska bli den samlande resurs som tidigare saknats

i arbetet med att minska arbetslöshet och minska antalet bidragsberoende människor.

För de som är långtidsberoende av försörjningsstöd är det även viktigt att möjligheterna till rehabilitering utreds och att rätt sorts resurser finns tillgängliga och kan sättas in snabbt utan byråkratiskt krångel. Försäkringskassans handläggare bör följaktligen också finnas integrerad i verksamheten och medverka i utredning och planering. Särskilt viktigt är det när det gäller de som inte längre har förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden. De bör få sin försörjning genom socialförsäkringssystemet.

Förslaget och den tydliga ambitionen att även anlita enskilda anordnare som kan erbjuda arbetslösa en väg att komma in på arbetsmarknaden är positivt och något som, med få undantag, tidigare saknats. Stadsdelarna har haft svårt att engagera näringslivet i arbetet med att minska antalet försörjningsstödstagare. Med en fungerande samverkan mellan socialtjänsten, arbetsförmedlingen, bemanningsföretag och näringsliv kan den sammanlagda kompetensen medföra en kvalitetshöjning som tidigare inte upplevts i stödet till arbetssökande.

Antalet och placeringarna av Jobbtorgen i fem områden, Vantör, Skärholmen, Kungsholmen,

Kista och Vällingby, är en rimlig uppdelning. Stockholm är inte homogent. De fem olika delarna som de fem Jobbtorgen ska ge service till har olika karaktär. Det ger möjlighet att utveckla respektive Jobbtorg efter de olika behov av stöd som finns i de olika områdena. Förslaget att varje Jobbtorg ska kunna utveckla insatser med särskild inriktning som ska erbjudas till sökande från alla delar av staden, är positivt. Vid utvärderingen ska de fem Jobbtorgen jämföras, som en stimulans och ett slags konkurrens. Det är bra, det behövs incitament för att nå den kvalitetshöjning av insatserna som förslaget om Jobbtorgen innebär. Dock förutsätter självfallet det att jämförelserna tar hänsyn till de olika Jobbtorgens lokala förutsättningar och skillnader.

Jobbtorgen ersätter en del verksamheter som bedrivits i stadsdelsnämnderna. För Farsta gäller det Arbetsforum Sydost och Ungdomsforum. Det gäller också delar av verksamheten Introduktion för nyanlända Sydost. Förvaltningen vill påtala vikten av att den kompetens som finns vid dessa verksamheter tas tillvara av Jobbtorgen såväl när det gäller personal som metodkompetens. Enligt förslaget ska inte Jobbtorgen ta över ansvaret för upprättandet av introduktionsplaner och utbetalningen av introduktionsersättning till flyktingar utan det blir stadsdelsnämndernas ansvar. Samarbetet mellan Jobbtorg och stadsdelsförvaltning blir även i detta fall mycket viktig och det är nödvändigt att rutiner och gemensam policys tillskapas.

En viktig fråga när det gäller flyktingar, är att det blir tydligt att Jobbtorgen inte står för någon myndighetsutövning. Risk finns bl a att den omfattande efterfrågan av bostäder tas upp där, vilket skulle ta mycket tid och resurser från Jobbtorgens uppdrag.

I förslaget görs bedömningen att de arbetsträningsverksamheter, som i dag bedrivs i flera stadsdelar, i ett initialt skede behöver fortsätta som hittills. Detta med anledning av att det är nödvändigt med en vidare översyn och ekonomisk analys. Dessa arbetsträningsverksamheter, som riktar sig till de bidragstagare som står längst från arbetsmarknaden, föreslås att de på sikt blir intäktsfinansierade och erbjuds till sökande från hela staden. För Farstas arbetsträningsverksamheter finns möjlighet att medverka till att denna målsättning förverkligas då de är väl inarbetade och anpassade för ett köp och säljkoncept. Det behövs emellertid en försiktig övergång med hänsyn till de som nu ingår i verksamheterna. Under 2008 behöver dessa verksamheter således finnas kvar hos stadsdelsnämnden för att successivt anpassas till den nya målsättningen med

breddad målgrupp och intäktsfinansiering. Även arbetsmarknadsåtgärden OSA (offentligt skyddad anställning) bör finnas kvar hos stadsdelsnämnden eftersom dessa anställningar är nära knutna till arbetsträningsverksamheterna.

Försörjningsstödskostnaderna bedöms minska med 10 %. Att grunda en sådan bedömning på utvärderingar av tidigare genomförda arbetsmarknadsprojekt är osäkert. Resultatet av arbetsmarknadsinsatser är beroende av den rådande konjunkturen och vilka insatser som redan är gjorda och vad som nyligen gjorts. Många stadsdelar ser utifrån dagens konjunktur, att de som lättast kunnat få arbete redan har fått det. Antalet bidragshushåll som i Farsta (norra och södra tillsammans) var närmare 2 000 i mitten på 1990-talet, har kunnat minska till 950 idag. Bland dem som finns kvar som sökande av försörjningsstöd är det därför många som har relativt sämre förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden och därför behöver mer tid för att komma vidare. Att sänka budgetarna för försörjningsstöd med en förutbestämd andel, redan från 1 jan 2008, är därför tveksamt. Utvärdering av Jobbtorgens effektivitet har framförts som en central fråga, vilket är mycket positivt. Utvärdering bör gälla även när besparingarna inom försörjningsstöd ska beräknas.

Jobbtorgen framstår som en i huvudsak förbättrad möjlighet att hjälpa arbetslösa in på arbetsmarknaden. Risk finns dock att inte alla kan tillgodogöra sig denna form av service.

Erfarenheten i bl a Farsta är att det bland ungdomarna, som är en viktig målgrupp, finns behov av ett mer individualiserat, lokalt stöd. De som har sociala problem, som med anpassat stöd skulle kunna komma in på arbetsmarknaden, riskerar att tappas bort.

Dessa ungdomar uteblir många gånger från möjligheten till hjälp om den inte finns lätt tillgänglig i närområdet. I projekt i flera stadsdelar, bl a Farsta, Skarpnäck, Enske-de-Årsta/Vantör, har det visat sig att ett personligt stöd är avgörande för om förändring ska kunna åstadkommas. Särskilt väl har det dokumenterats i arbetet kring ungdomar som inte fullföljer gymnasiestudier. Med ett lokalt projekt kunde ett överraskande gott resultat uppnås. Många ungdomar återupptog efter detta stöd sina studier eller påbörjade praktik eller arbete.

I Farsta och även de övriga stadsdelarna i sydost är ungdomsarbetslösheten jämförelsevis omfattande. Många går ut från årskurs 9 utan godkända betyg. De olika Jobbtorgen ska kunna utveckla egna specialiserade inriktningar utifrån de lokala behoven. Förvaltningen föreslår därför att Jobbtorget i sydost får som särskilt uppdrag att utveckla stödet till långtidsarbetslösa ungdomar med sociala problem. Möjligheten att Jobbtorget inrättar lokala annex som tar emot dessa ungdomar bör övervägas. I stadsdelarna i sydost finns många ungdomar som vuxit upp i hem med en bristande social situation. Missbruk och psykiska svårigheter av olika slag medför att barnen inte får det stöd hemma som andra barn får. När socialtjänsten behöver ingripa handlar det ofta om komplexa problem. Många ungdomar avbryter gymnasiestudierna. Uppdraget för Jobbtorget bör bl a vara att få fler ungdomar att återuppta studier. Det behövs ett socialt förändringsarbete med ett bra stöd som komplement till de rimliga krav som kan ställas.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2007 att i huvudsak godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av tjänstgörande ersättaren Carita Stenbacka Tenezakis (v), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Ylva Wahlström (mp), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Jan Wallman m.fl. (s), *bilaga 1*

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Ylva Wahlström m.fl. (mp), *bilaga 1*.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 juli 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förslaget till Jobbtorg är väl genomarbetat, bl.a. vad gäller att dra nytta av de erfarenheter som finns på olika håll i staden av insatser för arbetslösa. Det är bra att staden nu bestämmer sig för ett enhetligt arbetssätt med arbetslösa bidragstagare och att socialtjänst, arbetsförmedling och försäkringskassa kopplas ihop med andra aktörer. Enligt förvaltningens uppfattning bör Jobbtorgen kunna stärka stadens insatser för arbetslösa.

Förvaltningen menar att det är viktigt att, så som föreslås, deltagarna kommer till Jobbtorget via stadsdelsförvaltningarna, så att socialtjänsten kan avgöra om det är en lämplig insats för personen. Förvaltningen har goda erfarenheter av detta sätt att arbeta i förhållande till Jobbcentrum i Skärholmen. Utredningens förslag till ansvarsfördelning mellan Jobbtorget och socialtjänsten stämmer också överens med hur förvaltningen arbetar idag, dvs. socialtjänsten har ansvaret för myndighetsutövning och Jobbcentrum för att stötta, matcha och vägleda etc. den arbetslöse. Den enskildes deltagande i aktiviteter och rätten till försörjningsstöd ska inte diskuteras på Jobbtorgen, utan endast inom socialtjänsten.

Förvaltningen instämmer i att det är viktigt att betona det ansvar som den enskilde själv har för att komma i arbete eller annan sysselsättning. Den arbetslöse bör vara beredd att ta alla jobb som går för att försörja sig. Ibland kan det bli nödvändigt för den enskilde att flytta till annan ort. För att en flyttning ska bli möjlig behöver bostadsfrågan lösas. Förvaltningen noterar att utredningen har uppmärksammat detta genom att föreslå att Jobbtorgen ska hjälpa den enskilde att informera sig om möjligheterna att få bostad på orter där det finns arbeten.

I utredningen påpekas att ”det behövs ett kontinuerligt arbete för att utveckla och upprätthålla gemensamma förhållningssätt och gemensam värdegrund mellan Jobbtorgen och försörjningsstödsenheterna.” Förvaltningen är av samma mening och anser att det är viktigt att det redan från början finns former för hur de gemensamma synsätten ska kunna formas och vidmakthållas. En modell för samverkan kan vara att enhetsche-

fer för ekonomiskt bistånd ingår i de föreslagna tjänstemannastyrelserna för Jobbtorgen. Om enhetscheferna finns med i styrelserna får de också den insyn i verksamheten, som de behöver för att ta ansvaret för myndighetsutövningen och för budgeten.

Jobbtorgen ska enligt förslaget samverka med enskilda anordnare av olika insatser för arbetslösa. I den upphandling som ska göras av dessa anordnare förutsätts en ersättningsmodell som skapar tydligt incitament för anordnaren att den enskilde uppnår varaktig egen försörjning. Förvaltningen anser att detta är en bra inriktning, men vill poängtera att ersättningssystemen inte får konstrueras så att socialtjänstens klienter blir "bortsorterade" på grund av att de står långt ifrån arbetsmarknaden.

En detaljsynpunkt är att utredningen omväxlande använder begreppen "handlingsplan" och "aktivitetsplan" för vad som förefaller vara samma sak. För att undvika förvirring bör ett begrepp väljas, förslagsvis "handlingsplan" som är enkelt och inte kan sammanblandas med andra typer av planer.

Utredningen föreslår att ett av de fem Jobbtorgen ska placeras i Skärholmen. Förvaltningen menar att Liljeholmen vore en bättre placering, eftersom där finns både tunnelbana, buss och tvärbana som gör det lätt att ta sig dit från alla stadsdelar i sydväst och även från andra håll i staden.

Avslutningsvis förutsätter förvaltningen att de medarbetare vid stadsdelsförvaltningarna som nu arbetar med arbetsmarknadsfrågor kommer att direktinplaceras i anställning vid Jobbtorgen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd fattar sitt beslut den 28 september 2007. Nedanstående kontorsutlåtande kan därför komma att ändras

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings kontorsutlåtande daterat den 6 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Hässelby-Vällingby genomgår sedan ett antal år en snabb förändring i och med att det sker en stor inflyttning av ekonomiskt resurssvaga personer till stadsdelen i huvudsak från stadsdelarna på Järvaområdet. Under 2006 skedde dock den största nettoinflyttningen direkt från utlandet, över 700 personer. Inflyttningen från andra delar av Stockholm uppgick till ca 400 personer. Samtidigt som denna inflyttning sker flyttar resursstarka hushåll ut till andra stadsdelar som tex. Bromma eller till innerstaden.

Det har varit relativt lätt att via bostadsförmedlingen få ett hyreskontrakt i Hässelby eller Vällingby. Det har också på senare år producerats nya hyresrätter i stadsdelen. Det totala lägenhetsbeståndet i stadsdelen består till 87 % av hyresrätter. Endast 13 % utgörs av bostadsrätter. Stadsdelarna Smedshagen, Hässelby Gård och Grimsta har med tiden blivit starkt segregerade. I dessa områden finns också merparten av de hushåll som är beroende av försörjningsstöd. Arbetslösheten är också högre här än i andra delar av Hässelby-Vällingby.

I maj 2007 uppgår 998 hushåll inom Hässelby-Vällingby försörjningsstöd. Av dessa personer är ca 70% födda utanför norden. Trenden sedan hösten 2006 är att antalet bidragshushåll minskar. Även kostnaderna för försörjningsstödet minskar, vilket är mycket positivt.

Under 2006 togs ca 400 flyktingar emot i stadsdelen. Denna utveckling fortsätter i samma takt hittills under 2007. I maj 2007 uppbar 293 flyktinghushåll introduktionersättning. I augusti/september är det ett 60-tal hushåll som passerar 18-månadersgränsen då introduktionsperioden är slut. De flyktingar som då ej har ordnat egen försörjning kommer i stället vara berättigade till försörjningsstöd, vilket kommer att belasta socialbidragsbudgeten. De medel som från staden centralt betalas ut täcker inte den totala kostnaden för flyktingmottagandet.

Målgrupperna

Stadsdelsförvaltningen konstaterar att de målgrupper som i ett första skede föreslås omfattas av Jobbtorgens insatser är fler än de som Arbetsforum Vinsta hittills arbetat med. Exempelvis har Arbetsforum i nuläget inte personalresurser att ta hand om alla SFI-studerande. En översiktlig bedömning ger vid handen att det kan komma att handla om 50-60 nya inskrivna klienter per månad. Det skulle innebära en fördubbling jämfört med nu.

Jobbtorget verksamhet och uppdrag

Det är viktigt att ansvarsfördelningen mellan myndighetsutövningen och Jobbtorget klarläggs noggrant. Det framgår ej tydligt av förslaget hur ansvaret skall fördelas. Socialbidragssökande har rätt till ett beslut om försörjningsstöd före inskrivning vid Jobbtorget om de så önskar. Arbetsprocessen gällande myndighetsutövningen bör beskrivas parallellt med Jobbtorget flödeschema.

I dagsläget gäller inom Arbetsforum Vinsta att varje ny arbetslös som kontakter mottagningsgruppen inom ekonomiskt bistånd erbjuds gruppinformation inom 5 dagar. I kommunstyrelsens förslag föreslås en snabbare process i form av att alla som söker ek. bistånd eller introduktionersättning omgående är välkomna till Jobbtorget för framtagande av individuell aktivitetsplan inom 5 dagar. För vissa målgrupper kommer enligt förvaltningen längre utredningstid att behövas för att kunna bedöma vilka åtgärder som deltagaren behöver för att nå egen försörjning. Det kommer att krävas utökade personalresurser för att klara av den höjda ambitionsnivån samtidigt som det måste finnas tillräckligt med personalresurser inom myndighetsutövningen. Det kan annars bli svårt för myndighetsutövningen att kunna garantera nybesökstiden på kort varsel.

När det gäller arbetsträning vid verksamheter/verkstäder föreslår kommunstyrelsen att denna verksamhet ska ligga kvar under den lokala stadsdelsförvaltningen. Förvaltningen anser dock att även den delen bör sortera under Jobbtorgen då stora delar av arbetsträningsverksamheten har en naturlig koppling till arbetsmarknaden. Enbart arbetsträning/riktad rehabilitering för missbrukare och klienter aktuella inom socialpsykiatri bör kvarstå under stadsdelsförvaltningen.

SFI

Förslaget att koncentrera arbetet inom SFI-verksamheten på att skapa heldagsaktiviteter är mycket positivt. Det är också positivt att Jobbtorgen får möjlighet att genomföra SFI-test så att det blir en del i det karläggningsarbete som ska göras kring den enskildes arbetserfarenhet, utbildning mm.

Bemanningen

I samband med att Jobbtorgen bildas vid kommande årsskifte måste resurser föras över från Arbetsforum, flyktingmottagningen och Ekonomiskt bistånd i stadsdelen till Jobbtorget och SLK. Omfattningen är dock oklar. Förvaltningen anser att detta arbete måste förberedas mycket noga på det konkreta planet.

Geografisk lokalisering av Jobbtorget

Förvaltningen tillstyrker förslaget om att Brommas och Hässelby-Vällingbys gemensamma jobbtorg lokaliseras till Vällingby. Lokaliseringen kan med fördel ske i nära anslutning till stadsdelens Arbetsforum i Vinsta. Kommunikationsläget är gott, nära Johannelunds T-banestation och lediga lokaler finns tillgängliga. I Vällingby finns också Arbetsförmedlingens kontor för Västerort, vilket bör skapa goda förutsättningar för den nära samverkan med de statliga myndigheterna som förslaget om Jobbtorg bygger på.

Tunnelbanans ”gröna linje” sammanbinder på ett effektivt och bra sätt Västerorts stadsdelar Hässelby, Vällingby och Bromma. God kollektivtrafikförsörjning underlättar för de målgrupper som Jobbtorget avses arbeta med. Även för de klienter som bor i Bromma är det enkelt att ta sig till Vinsta med tunnelbanan. Därtill torde sannolikt de flesta blivande besökarna på Jobbtorget ha sin hemvist i Hässelby eller Vällingby, vilket också bör vägas in i val av lokalisering.

Finansieringen

Jobbtorgen föreslås finansieras med att stadsdelarnas budget för försörjningsstöd minskas med 10%. Det skulle för Hässelby-Vällingby innebära en anslagsminskning med drygt 8 mkr för helåret 2008. Även medel från flyktingmottagningen och det nuvarande anslaget om 7 mkr till arbetsmarknadsåtgärder föreslås föras över till det gemensamma Jobbtorget för Västerort.

Förvaltningen är övertygad om att Jobbtorgen, om de ges goda möjligheter att arbeta och utveckla samarbetet med andra aktörer, kommer att leda till att kostnaderna för försörjningsstödet minskar på sikt. Det förutsätter dock fortsatt god konjunktur på arbetsmarknaden, vilket i Hässelby-Vällingby motverkas av inflyttningen av ekonomiskt resurssvaga hushåll till stadsdelen som beräknas fortsätta. Förvaltningen bedömer att det initialt kan uppstå problem att, med en 10%-ig reducering av socialbidragsanslaget, nå budgetbalans. Sannolikt kommer det att ta viss tid innan effekterna av Jobbtorget blir synliga i det ekonomiska utfallet för försörjningsstödet. Det gäller även kostnaderna för flyktingmottagandet.

Omorganisationer måste vanligtvis ges tid att verka innan ett positivt resultat blir synligt. Initialt uppstår dock oftast ökade kostnader. Om Jobbtorget ej placeras i Vinsta måste tex. Arbetsforums lokaler tomställas innan hyreskontraktet löpt ut, vilket kan leda till extra hyreskostnader, som stadsdelen i så fall måste få kompensation för.

Förvaltningen efterlyser en flexiblare finansieringsmodell från stadsledningskontorets sida som bättre tar hänsyn till de stadsdelar som har en stor inflyttning och en växande befolkning.

När det gäller arbetsträningsverksamheten anser förvaltningen att dessa måste finansieras inom ramen för Jobbtorgen och även placeras där organisatoriskt.

Jobbtorgens organisatoriska hemvist

Kommunstyrelsen föreslår att Jobbtorgen organiseras under Stadsledningskontoret från start 1 januari 2008 och att man sedan fattar separat beslut om hur det ska se ut från 2009. Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning är positiv till kommunstyrelsens förslag. Gemensamma mål och intentioner med verksamheten kommer då att gälla för hela staden.

Sekretessfrågor

Förvaltningen vill särskilt peka på vikten av att man finner goda samverkansformer när det gäller informationsutbytet mellan stadsdelarnas myndighetsutövning och Jobb-

torgens åtgärder och insatser, inte minst gäller överföring av sekretessuppgifter. Det handlar exempelvis om hantering av praktiska frågor kring delning av personakter, arkivering mm, utifrån gällande lagstiftning. Det är viktigt att detta förbereds och hanteras nog innan genomförandet.

Tidplanen

Att förbereda och genomföra omorganisationer på ett bra sätt är ett grannliga arbete som tar tid. Förvaltningen kommer att behöva göra riskanalyser vad gäller ekonomi, verksamhet och personalfrågor inför övergången till den nya organisationen. Därtill vill förvaltningen framhålla vikten av att Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan finns med i genomförandeprocessen.

Det är också väsentligt att det skapas möjligheter till fortsatt utveckling av gemensamt förhållningssätt och värdegrund mellan Jobbtorgen och de berörda stadsdelsförvaltningarna.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2007 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Ingegerd Akselsson Le Douaron (mp), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Reijo Kittilä (v), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Håkan Wahlén m.fl. (s), *bilaga 1*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning anser att förslaget om Jobbtorg kan bidra till en fortsatt positiv utveckling av stödet till arbetssökande och ser fram emot en fungerande samverkan mellan socialtjänst, utbildningsförvaltning, arbetsförmedling, försäkringskassa, bemanningsföretag och näringsliv. Det finns emellertid ett antal punkter som behöver klargöras och/eller utvecklas.

Stadsdelsförvaltningen har under senare år arbetat aktivt med att utveckla stödet till arbetssökande och att effektivisera handläggningen av ekonomiskt bistånd. Effektiviseringen visar sig i att antalet hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd har minskat med 25 % och de med ekonomiskt bistånd pga. arbetslöshet har minskat med ca 50 % bara under det senaste året. Skapandet av Jobbtorg bygger på samma grundtanke kring arbetslösa som förvaltningen idag praktiserar på Kungsholmen genom arbetsverksamheten Fokus. Samverkan med det lokala näringslivet och bemanningsföretag skulle dock behöva utvecklas.

Förvaltningen gör bedömningen att det är riktigt att Jobbtorgen i första steget ska arbeta med att arbetslösa kommer i arbete eller studier. Enligt förslaget ska Jobbtorgen inte ansvara för myndighetsutövningen, vilket förvaltningen samtycker till. Jobbtorgen ska ansvara för utredning av arbetsförmågan och skriva förslaget till aktivitetsplan

samt verkställa insatserna. Planen ska godkännas av stadsdelsförvaltningen som beslutar om försörjningsstöd. Det är enligt förvaltningen en logisk ordning, men förutsätter en gemensam policy när det gäller bedömningar av vad som är rimliga krav på de sökande och riktlinjer för handläggningen.

Det vore även önskvärt med ett förtydligande om Jobbtorgen enbart ska vända sig till personer som söker försörjningsstöd eller om de är öppna också för medborgare som är i kontakt med stadsdelsförvaltningen av andra skäl, men som har behov av arbete/sysselsättning. Eftersom OSA-anställningar och Trygghetsanställningar blir stadsdelsförvaltningarnas ansvar, då Jobbtorgen inte ska ha ett myndighetsansvar, är det angeläget att resurser finns kvar i stadsdelsförvaltningarna för att sköta det arbetsgivaransvar som dessa anställningar innebär (t.ex. avtalsskrivning med arbetsförmedling, beslut, uppföljning, lönehantering och annan administration). I denna fråga bör klargöras hur ansvaret och uppdraget ska fördelas i förhållande till de ekonomiska medlen.

Det är av stor vikt att Jobbtorgen inte selekterar sökanden så att det gränssnitt som socialtjänsten idag upplever gentemot arbetsförmedlingen istället uppstår mellan Jobbtorg och stadsdelsförvaltning, när det gäller personer som inte omedelbart kan få arbete. Jobbtorgen måste därför kunna erbjuda insatser för en bred grupp, inte enbart de personer som har lättast att få arbete.

Det är idag på Kungsholmen en mycket begränsad grupp som får försörjningsstöd p.g.a. arbetslöshet och då oftast under en kortare period. Förvaltningen har under det senaste året arbetat intensivt med gruppen som står långt ifrån arbetsmarknaden. Det har visat sig att de i stor utsträckning saknar arbetsförmåga och har därför övergått till att få sin försörjning från socialförsäkringssystemet. Förvaltningen anser att det är avgörande för Jobbtorgen att i synnerhet arbetsförmedlingen och försäkringskassan, men även utbildningsförvaltningen, aktivt deltar i Jobbtorgens verksamhet för att effektivitet ska kunna skapas.

Förvaltningen har ett väl utvecklat och organiserat samarbete, såväl på handläggarnivå som på chefsnivå, med arbetsförmedlingen, af-rehab (arbetsförmedlingen-rehabilitering), försäkringskassan och landstingets psykiatri. Dessa upparbetade samarbetsformer bör på bästa sätt tillvaratas inom ramen för Jobbtorg.

All arbetsverksamhet för Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm kommer från september 2007 att vara samlokaliserad till Kungsholmen. Det är ett skäl till att utredningen föreslår att *Jobbtorg Innerstaden* ska ligga på Kungsholmen. Det är också naturligt att Södermalm ansluts till detta, precis såsom föreslås. Det finns, enligt vad förvaltningen erfar, goda möjligheter till lokalförhyrning till rimlig kostnad för ett Jobbtorg på Kungsholmen. Om arbetsförmedlingen med sin nya organisation blir kvar på Kungsholmen skulle verksamheterna dessutom kunna bedrivas i samma hus.

Vidare anser förvaltningen att förslaget om att varje Jobbtorg ska kunna utveckla insatser med särskild inriktning, som ska erbjudas till sökande från alla delar av staden, är positivt.

Jobbtorgen ersätter en del verksamheter som bedrivits i stadsdelsnämnderna. Kungsholmen har redan Fokus, som är en verksamhet helt i linje med Jobbtorg för arbetssökande och flyktingar. Det är angeläget att de goda erfarenheterna från arbetet med Fokus tas tillvara i Jobbtorget. Vissa verksamheter kommer initialt att fortsätta som hittills och det innebär för Kungsholmens del Fridas servering och Bolinders café och konferens. Verksamheten bedrivs där som arbetsträning och utgör även underlag

för bedömning av arbetshinder.

Försörjningsstöds kostnaderna bedöms i förslaget minska med 10 % och grundar sig på tidigare genomförda utvärderingar av arbetsmarknadsprojekt. Det gynnsamma arbetsmarknadsläget i kombination med den omställning av verksamhet som genomförts på Kungsholmen det senaste året har gjort att många har blivit självförsörjande. Bland dem som finns kvar som sökande av försörjningsstöd är det därför många som har relativt sett sämre förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden och därför behöver mer tid för att komma vidare. Det kan av den anledningen vara svårt att på kort sikt minska kostnaderna i önskvärd takt.

I det andra steget i utvecklingen av Jobbtorgen, föreslås att målgruppen utvidgas. Möjligheten att arbeta helt eller delvis ska prövas även för dem som får försörjningsstöd av andra skäl än arbetslöshet. Formerna för detta måste övervägas då dessa inte alltid kan förväntas delta direkt i Jobbtorgens olika aktiviteter. Bl.a. behöver Jobbtorgen sannolikt tillföras kompetens från landstinget i någon form, då många av de personer som står längre ifrån arbetsmarknaden har missbruk, fysiska och/eller psykiska funktionshinder.

Under uppbyggnadsåret 2008 placeras hela ansvaret för jobbtorgsorganisationen på stadsledningskontoret. En fördel med centraliseringen är att det ger ökade möjligheter till samordning av de gemensamma resurserna och det digra utbud av arbetsmarknadsinsatser staden förfogar över. Dock förutsätter det att de olika Jobbtorgens lokala styrgrupper, med representanter från stadsdelarna, får inflytande så att de goda lokala erfarenheterna av arbete med arbetslösa försörjningsstödstagare som finns vid många stadsdelar inte går förlorade. Den lokala kännedomen och den kompetens som har byggts upp under många år måste tas tillvara på bästa sätt.

Målet är att inför år 2009 besluta om permanent organisatorisk placering av hela verksamheten. Med erfarenhet av andra kommunövergripande verksamheter som är placerade antingen vid socialtjänstnämnden eller en stadsdelsnämnd vore det logiskt med en sådan framtida organisation. Förvaltningen utgår ifrån att såväl organisationsfrågan som frågan om ”det andra steget” kommer tillbaks till nämnderna inför ett sådant ställningstagande.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2007 att besvara remissen med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Yildiz Kafkas (mp), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Hans Enroth (v), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Lars Arell (s), *bilaga 1*.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till förslaget om att inrätta Jobbtorg. Ekonomiskt bistånd är och ska vara en tillfällig hjälpinsats i de fall den enskilde inte själv eller på annat sätt kan tillgodose sina behov. En av socialtjänstens främsta uppgifter är därför att skapa förutsättningar för att den enskilde ska klara sin försörjning på egen hand. Staden har också mer eller mindre framgångsrikt arbetat med att hitta lösningar som leder till självförsörjning.

För en enskild stadsdelsförvaltning, och särskilt för förvaltningar med förhållandevis få bidragstagare, kan det emellertid vara svårt att hitta arbetssätt och metoder som överensstämmer med de vitt skilda förutsättningar som finns för att den enskilde ska kunna klara sin försörjning på egen hand. Detta är en av anledningarna till att stadsdelsnämnderna Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm beslutat att fortsättningsvis samarbeta kring ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder.

Förvaltningen stöder förslaget att ett av de fem Jobbtorgen lokalmässigt placeras på Kungsholmen där de tre stadsdelsförvaltningarnas arbetsmarknadsverksamhet nu har samlokaliserats. Om den nuvarande arbetsförmedlingen på Kungsholmen kommer att vara kvar efter den pågående omorganisationen skapas förutsättningar för ett mycket nära samarbete mellan Jobbtorget och arbetsförmedlingen.

Genom att samla kompetens och erfarenheter finns det, som förvaltningen ser det, goda förutsättningar för att Jobbtorgen kan få betydligt fler att "gå från bidrag till arbete" eller, i de fall detta inte visar sig möjligt, kunna försörja sig på annat sätt, t.ex. genom ersättning via socialförsäkringssystemet.

Som förvaltningen framhållit i sitt remissvar med anledning av förslag till nya riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd är det viktigt att försöka skapa incitament som gör att det "lönar sig" att försörja sig genom arbete istället för genom bidrag. Förvaltningen räknar med att de nya riktlinjerna ska vara utformade på ett sätt som gör att de negativa margineffekterna av att försörja sig genom arbete kan undvikas.

Enligt förslaget ska en kartläggning/utredning starta redan första dagen den enskilde kommer till Jobbtorget och en aktivitetsplan upprättas inom fem dagar "för dem som då fortfarande är kvar på Jobbtorget". Samtidigt säger man att "för en stor grupp bör tiden på Jobbtorget inledas med eget arbetssökeri med stöd av coach". Som förvaltningen tolkar detta betyder det att man räknar med en stor grupp av dem som hänvisas till Jobbtorgen är arbetsföra och i princip kan börja arbeta direkt och att det bara är en mindre grupp som behöver ta Jobbtorgens olika resurser i anspråk.

Förvaltningen har ingen heltäckande bild av hur det förhåller sig inom staden som helhet men vad gäller Norrmalm är den största andelen biståndsberättigade sjukskrivna och 0-klassade, d.v.s. de har inte rätt till sjukpenning. Flertalet av dessa har också stora arbetshinder i form av t.ex. missbruk, och/eller psykiska problem. Det sistnämnda gäller också för en förhållandevis stor del av övriga biståndsberättigade.

Enligt förvaltningens uppfattning är det inte realistiskt att tro att den enskildes problem kan lösas enbart genom att han eller hon kommer ut på arbetsmarknaden. I de allra flesta fall behövs omfattande insatser innan den enskilde ens har möjlighet att få ett arbete. Sannolikt kommer det att finnas behov av att Jobbtorgen har tillgång till både medicinsk och psykiatrisk kompetens eftersom många av dem som står utanför den öppna arbetsmarknaden har missbruksproblem, fysiska och/eller psykiska funktionsnedsättningar.

Det är samtidigt viktigt att Jobbtorgen inte enbart arbetar med personer som bedöms

stå närmast arbetsmarknaden så att det gränssnitt socialtjänsten idag upplever gentemot arbetsförmedlingen istället uppstår mellan Jobbtorgen och stadsdelsförvaltningarna.

Som framhålls i förslaget är det viktigt att hitta metoder och instrument för uppföljning och utvärdering av Jobbtorgens verksamhet och att i detta sammanhang göra en gedigen nulägesanalys. Inte minst viktigt är att göra en utvärdering ur kommunalekonomiskt och samhällsekonomiskt perspektiv.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2007 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att det är positivt med samlande insatser för de personer som uppbär försörjningsstöd med arbetslöshet som primärt försörjningshinder.

Förvaltningen anser att arbetet med flyktingar behöver utvecklas på flera sätt varför det är positivt att flyktingar är en prioriterad grupp i förslaget till inrättande av Jobbtorg. Vidare är det förvaltningens åsikt att ett nära samarbete med andra stadsdelsnämnders flyktingmottagningar är nödvändig. Detta skulle kunna ske genom närvaro på Jobbtorgen.

Förvaltningen vill även lyfta fram vikten av rörlighet inom staden och utanför det egna stadsdelsområdet. Förvaltningen föreslår att flyktingar ges möjlighet till insatser i andra stadsdelar än där man har sin jobbtorgskontakt. Förvaltningen ställer sig därför positiv till möjligheten att på sikt söka upp valfritt Jobbtorg.

Förvaltningen delar uppfattningen att Jobbtorg ska fokusera på de personer som bedöms ha arbetslöshet som *primärt* försörjningshinder.

Inom Rinkeby-Kista stadsdelsområde finns en stor grupp analfabeter. Förvaltningen vill påtala vikten av att utbudet vid Jobbtorgen även vänder sig till personer med ett sådant handikapp samt att organiseringen av Jobbtorg sker med beaktande av även denna målgrupp.

I förslaget till inrättande av Jobbtorg framgår att man i ett andra steg har för avsikt att utöka målgruppen till bland annat "försörjningsstödstagare som under en tid uppbär försörjningsstöd av andra skäl än arbetslöshet, och där skäl finns att pröva möjligheten att arbeta helt eller delvis". En sådan eventuell utökning av målgruppen för Jobbtorgen behöver föregås av noggranna överväganden. Förvaltningen anser att det är socialtjänsten med sin speciella kompetens av sociala utredningar som ska göra bedömningen av när det finns skäl att utreda arbetsförmåga.

Förvaltningen anser att det är Jobbtorgen som ska ha ansvar för arbetet med studerande vuxna med sommaruppehåll, men hur ansvaret ska se ut vad gäller ferielediga ungdomar kan dock diskuteras.

Förvaltningen är positiv till att upphandla matchning samt praktikanskaffare och att dessa sedan blir centrala resurser. Stockholm Matchning är en kommunövergripande

verksamhet, som nu är organiserad av Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd. Förvaltningen är positiv till att Stockholm Matchning överförs från Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd till Jobbtorgen och under år 2008 initialt finansieras med anslag samt att verksamheten utvärderas på samma sätt som den upphandlade verksamheten.

Likaså ställer sig förvaltningen positiv till förslaget att rekryteringsprogrammet anslagsfinansieras under år 2008 och finns kvar på utbildningsförvaltningen som en resurs för samtliga Jobbtorg.

En viktig uppgift är arbetsförmågebedömningar samt utredningar av rehabiliteringsbehov för personer som står utanför sjukförsäkringssystemet. Behovet av att kunna erbjuda sådana bedömningar och utredningar är stort inom Rinkeby-Kista stadsdelsområde. Förvaltningen anser att det är viktigt att ansvaret för bland annat en sådan uppgift tydliggörs i styrdokument för verksamheten vid Jobbtorgen. Ett exempel på ett sådant tydliggörande finns i SOU 2007:2 "Från socialbidrag till arbete". Utredningen föreslår en paragraf i Lagen om allmän försäkring, som skulle ge socialtjänsten möjlighet att remittera personer till försäkringskassan för en rehabiliteringsutredning.

Validering är ett viktigt instrument för personer med utbildning från andra länder. Förvaltningen är positiv till att detta verktyg ska finnas vid Jobbtorgen. Förvaltningen vill även lyfta fram positiva erfarenheter av rekryteringsträffar samt branschorienterade jobbmässor.

Förvaltningen anser att det vore positivt att kunna erbjuda lärlingsplatser oavsett ålder och att även arbetsgivare ska kunna ersättas för mottagande av lärlingar.

Förvaltningen är positiv till att man i förslaget tar upp behovet av att lämna ekonomisk ersättning till praktikplatser, vilket förvaltningen har positiv erfarenhet av. Vidare anser förvaltningen att det även är viktigt att erbjuda handledarna på praktikplatserna utbildning för sitt åtagande.

Både arbetsförmedlingen och försäkringskassan ställer sig positiva till förslaget till vidgat samarbete mellan berörda myndigheter. Förvaltningen anser att detta samarbete behöver vara bindande för att samarbetet ska ha en rimlig möjlighet att fungera. På alla lokala arbetsmarknadsenheter inom stadsdelsförvaltningarna anstränger man sig redan idag för att samarbeta med bland annat arbetsförmedlingen. Erfarenheterna av samarbetet varierar och beror mycket på handläggare och chefer på de olika myndigheterna.

Samlokalisering har enligt erfarenheter i bland annat Rinkeby, där en handläggare från arbetsförmedlingen fysiskt har arbetat tillsammans med förvaltningens arbetskonsulenter, visat på mycket goda resultat. Det är förvaltningens uppfattning att samlokalisering är nödvändigt för att Jobbtorg ska ha en möjlighet att uppfylla kraven om samarbete.

Förvaltningens erfarenhet är att det händer att en person, som är sjukskriven av en behörig läkare, blir bedömd som arbetsför av försäkringskassan. Personen vänder sig då till arbetsförmedlingen för att skriva in sig som arbetssökande. Hos arbetsförmedlingen gör man dock bedömningen att personen inte står till arbetsmarknadens förfogande och personen tas därför inte emot. Förvaltningen vill påpeka att en sådan hantering mellan Jobbtorg och stadsdelarna måste förhindras.

Förvaltningen ställer sig positiv till finansiell samordning myndigheterna emellan och vill påtala att detta kan vara en avgörande framgångsfaktor för bland annat samarbetet mellan de berörda myndigheterna.

Förvaltningen anser att stadsdelsnämnderna ska ha kvar utredningsansvaret för om personer har arbetslöshet som primärt försörjningshinder eller inte, eftersom det är

socialsekreterarna vid stadsdelsförvaltningarna som har kompetensen att bedöma vem som ska remitteras till Jobbtorg för åtgärd. För de personer som remitteras till Jobbtorg är förvaltningen enig med förslaget, att det är tillräckligt att socialsekreterare vid försörjningsenheten godkänner den handlingsplan som upprättas mellan klienten och Jobbtorg.

Principer för finansiering

I förslaget anges att en stor del av finansieringen av Jobbtorg ska ske genom överföring av resurser från stadsdelsnämnderna, vilket är naturligt i den mån som åtaganden i motsvarande mån följer med. I huvudsak anges tre finansieringskällor; Dels ca hälften av de resurser som finns hos stadsdelsnämnderna för reguljära arbetsmarknadsåtgärder, dels delar av nämndernas nuvarande resurser för arbetsföra vuxna flyktingar, dels en del (ca 10 %) av budgeten för ekonomiskt bistånd. Denna resursöverföring kommenteras nedan. Förvaltningen vill betona det nödvändiga i att den nämnda resursfördelningen mellan stadsdelsnämnderna och Jobbtorgen föregås av noggranna överväganden om berörda parter ska ges rimliga resurser till insatser för personer i arbetsför ålder utanför arbetsmarknaden. Det vore olyckligt om stadsdelsnämnderna skulle få budgetunderskott inom anslag 2 p.g.a. otillräckliga resurser för ekonomiskt bistånd.

Storleken på Jobbtorgen

Utvärderingar visar att personliga kontakter värderas mycket högt av brukare och är positivt för individens utveckling. Detta framgår också i det remitterade förslaget av genomgången av tidigare utvecklingsarbete. Förvaltningen anser att det mot bakgrund av denna kunskap finns en risk att de föreslagna Jobbtorgens storlek är för stor. Förvaltningen förordar en organisation med fler jobbtorg inom staden. Väljer man ändå att gå vidare med fem Jobbtorg, vill förvaltningen påtala vikten av hur man väljer att organisera de enskilda Jobbtorgen samt hur de bemannas, t.ex. med mindre grupper eller enheter inom respektive Jobbtorg.

Visserligen kan en fördel med att ha en större organisation som omfattar många personer vara, att möjligheten att kunna använda sig av gruppverksamheter eller kurser i egen regi ökar. Men ytterligare en aspekt av storskaligheten är att kännedom om klientgruppen kan gå förlorad. Sådan kännedom är positiv utifrån möjligheterna att samarbeta kring individen samt att vid ordinarie handläggares frånvaro kunna vara insatt i ärendet.

Bemanning av Jobbtorgen

Eftersom det framgår i förslaget till inrättande av Jobbtorg, att verksamheten kommer att ersätta viss del av stadsdelsnämndernas nuvarande verksamhet, förutsätter förvaltningen att bemanning i första hand kommer att ske med befintlig personal. Förvaltningen vill påtala vikten av att noggrant överväga vilken personaltäthet som är nödvändig utifrån avsikten att arbetet ska ske individuellt med alla klienter.

Förvaltningen vill också påtala vikten av att bemanna Jobbtorgen utifrån lokala behov och förutsättningar. Det kan t.ex. vara positivt med en bred språkkompetens bland personal som arbetar i ett område där befolkningen har många olika språk som modersmål. Lokala behov behöver även få påverka bemanningen inom olika personalkategorier inom respektive Jobbtorg, t.ex. antal studie- och yrkesvägledare eller arbetskonsulenter.

Förvaltningen anser att det är positivt med den planerade bredden och specialiseringen hos personalen vid Jobbtorgen - t.ex. att arbetskonsulenter utför vissa insatser och en annan personalgrupp med ansvar för kontakter med näringsliv och praktikplat-

ser utför andra insatser.

Uppföljning och utvärdering

Förvaltningen anser att det är nödvändigt att det system för utvärdering som nämns i förslaget till inrättande av Jobbtorg går att använda redan vid verksamhetens start. Det är också viktigt att även de upphandlade insatserna följs upp och utvärderas. Förvaltningen ställer sig bakom förslaget att ett Jobbtorg förläggs till Kista.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2007 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar över remissen.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Billy Östh m.fl. (m), ledamoten Vlasta Marcikic (fp) och ersättaren Jonathan Lindgren (kd), vice ordföranden Maria Hannäs (v), ledamoten Monika Lindh m.fl. (s) och ledamoten Birgitta Hansen (mp), *bilaga 1*.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 1 juni 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen tillstyrker förslaget att inrätta jobbtorg. Jobbtorgen som idé är bra om arbetsförmedlingen, försäkringskassan och privata organisationer får möjligheter att samarbeta med kommunen för att få personer i arbete.

Nuvarande Arbetsforum Syd Ost utgör grunden för det nya jobbtorget som Skarpnäcks stadsdelsförvaltning kommer att tillhöra. Det är samma förvaltningar som samarbetar i AFSO som i nya jobbtorget. Den föreslagna lokaliseringen är i stadsdelen Vantör där Arbetsforum Syd Ost är belägen. Förvaltningen anser att placeringen av ett jobbtorg för de sydöstra stadsdelarna bör ligga i närheten av Gullmarsplan. Förvaltningen har goda erfarenheter med en sådan placering när det gäller den lokala beroendemottagningen. Det är viktigt att läget väljs så att jobbtorget blir lätt att nå för så många som möjligt inom de sydöstra stadsdelarna.

Jobbtorget kommer att ha en större bredd om försäkringskassan och arbetsförmedlingen är villiga att förändra sitt arbete. Bemanningsföretag och andra aktörer kommer med stor sannolikhet att samarbeta i de nya jobbtorgen.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2007 att som sitt remissvar till kommunstyrelsen, överlämna och åberopa stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Margareta Johansson (v), Amineh Kakabaveh (v), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Liliane Svensson (s), *bilaga 1*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 juli 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen ställer sig huvudsakligen positiv till inrättandet av fem Jobbtorg. Det är viktigt att staden samlar arbetsmarknadsinsatserna för samordning, prioritering och utveckling. Förvaltningen har saknat ett naturligt nätverk i dessa frågor.

Placeringen av Jobbtorgen syns väl valda. För Skärholmens del är det positivt med placering av en sådan bra och viktig resurs i ytterstaden.

Organisationen av Jobbtorgen är intressant. Det ger Jobbtorgen en stark ställning att knytas till Förnyelseavdelningen och kopplas till tunga intressenter genom representationen i styrgruppen. När det gäller tjänstemannastyrelserna på respektive Jobbtorg vore det klokt att föreslå respektive hemmastadsdels enhetschef för försörjningsstöd som ledamot. Då blir kopplingen mellan försörjningsstöd och arbetsmarknad säkrad.

Remissen har tittat på erfarenheter av framgångsfaktorer och konstaterat att det finns svårigheter att urskilja enskilda faktorer. Om man bortser från ålder och utbildningsnivå – som vi inte kan åtgärda så lätt, framgår att attityden, intensiva matchningsinsatser mot jobb och korta yrkesinriktade insatser tillsammans med företag (ex. rekryteringsprogrammet) är de faktorer som gett bäst utslag i målsättningen att komma ut i jobb. Det är där fokus på Jobbtorgen ska ligga, och det är bra.

Ett utvecklingsområde på Jobbtorgen kunde vara operativt samarbete mellan SFI, Rekryteringsprogrammet och Jobbtorgen för att åstadkomma korta utbildningsinsatser med yrkessvenska och yrkeskunskap i nära samarbete med företag. Utbildningsförvaltningens andra avdelningar har å sin sida att utveckla vuxenundervisningen så att våra medborgare anser det värt att ta studielån för att satsa på en vuxenutbildning. Det är viktigt att hålla rågången mellan reguljär vuxenutbildning och arbetsmarknadsutbildning tydlig. Risker finns att myndigheten ser olika behov hos den enskilde när den inte får jobb och planerar verksamheten för att tillgodose dessa behov och den enskilde förstår att försörjningen blir tryggad när den tar del av verksamheten, utan att se målet egen försörjning. En annan bekant risk är när utbildningsanordnaren ordnar utbildningar som kräver ett visst antal elever för att bli lönsam och personer som inte är särskilt motiverade anvisas dit för att fylla klassen. För att motverka den s.k. inlåsningseffekten är det viktigt att skilja på vuxenutbildning där den enskilde tar studiemedel och arbetsmarknadsutbildning där den enskilde får bidrag för att delta. Arbetsmarknadsutbildningarna bör därför alltid vara korta och utarbetade tillsammans med någon avnämare. Folkbildning är ett annat uppdrag än arbetsmarknadsutbildning.

Förvaltningen är positiv till att alla som söker försörjningsstöd p.g.a. arbetslöshets-skal ska erbjudas insatser från jobbtorget. På samma sätt välkomnas även flyktingar och anhörighetsinvandrare. Ungdomar som har behov av insatserna ska också kunna ta del av utbudet. Förvaltningen har jobbat så tidigare i Sydvest med undantag av ungdomar 16 -18 år och har goda erfarenheter av detta. Man är inte annorlunda för att man har beviljats asyl eller flyttar till Sverige p.g.a. att maken av något skäl bor i Sverige. Att kunna svenska språket är bra när man ska jobba men inte alltid nödvändigt, och att praktisera/arbota under tiden man läser SFI brukar vara en fördel för språkinläringen.

Förvaltningens uppfattning är att alla vuxna och unga vuxna önskar att få ett eget hem och kunna försörja sig själva – det är en mänsklig drivkraft som finns över hela världen och som vi ska stödja för dem som kommer till oss.

Remissen föreslår som ett andra steg att Jobbtorgen ska kunna erbjuda insatser även till personer med andra försörjningshinder än arbetslöshet och till personer med psykiska och fysiska funktionshinder. Även detta ser förvaltningen positivt på. I arbetet med personer som har andra arbetshinder än arbetslöshet har vi goda erfarenheter av rehabiliteringsarbete tillsammans med bl. a. nuvarande Jobbcentrum sydväst. Ett sådant arbete kräver också samarbete med försäkringskassan vilken förutsätts finnas med på Jobbtorget. I allt rehabiliteringsarbete behövs träning och praktik vilket är insatser som Jobbtorget kan förmedla.

En utmaning är att kunna erbjuda personer med psykiska och/eller fysiska funktionshinder bra insatser. Det kommer att krävas ett utvecklingsarbete på Jobbtorgen och särskilda kunskaper hos personalen. Normaliseringsprincipen är viktig och utveckling av arbete för den sistnämnda målgruppen kräver en smidig och flexibel organisation. Målgruppen har många gånger sin försörjning ordnad men rätten till arbete ska tillgodoses.

Bemanningen på Jobbtorgen ska vara differentierad med olika yrkesutbildningar för att kunna möta olika behov och kunna ge en rik flora av insatser. Där vill förvaltningen framhålla arbetsterapeutens kunskaper som en viktig del, framför allt när steg två inleds.

Tanken att samla alla resurser som behövs kring den enskilde är god. Samverkan mellan myndigheter och företag är nödvändig för att nå bra resultat. Det är viktigt att målgruppen i huvudsak utgör bidragstagare eftersom dessa så ofta kommer till korta i konkurrensen med andra när det gäller samhällets insatser. På samma sätt som det är viktigt att erbjuda personer som inte riktigt fyller normen det stöd de önskar, utan att diskvalificera deras resurser. Personer som betraktas som besvärliga och svårhjälpna är de som bäst behöver samhällets stöd och bör vara de som ska prioriteras på Jobbtorgen. Där kan kommunen behöva kräva insatser från andra myndigheter för att det ska komma den enskilde till del. På en arena där alla arbetslösa samlas är det lätt hänt att det blir personer som kostar mycket i försäkringshänseende men lite i insatser som prioriteras. Det är förvisso viktigt att de inte blir kvar i systemet utan får stöd att snabbt ta sig vidare men det är också viktigt att de som hamnat i utanförskap nås av insatser och förvaltningen ser det som kommunens ansvar att biträda den gruppen. Oavsett om du försörjs genom försörjningsstöd eller introduktionsersättning ska du ha samma möjligheter till samhällets insatser som den som har A-kassa eller sjukpenning.

När Jobbtorg införs blir andra arbetssökarverksamheter överflödiga. Remissen menar att befintliga verksamheter/verkstäder tills vidare inte påverkas annat än som viktiga samarbetspartners och att inriktningen för sådan verksamhet bör vara intäktsfinansierad. Förvaltningen anser att det är viktigt att budgeten för köp av arbetsträning finns på Jobbtorget för att på så sätt styra utvecklingen av verksamheten. Beroende på vilka personalkategorier som kommer att arbeta på Jobbtorgen och vilket nätverk av praktik/arbetsplatser Jobbtorget har, kommer behovet av specialiserade arbetsträningsplatser att påverkas. Köp av arbetsträning/rehabilitering bör kunna genomföras med full valfrihet. Det innebär att stadens arbetsträningsverksamheter intäktsfinansieras och får konkurrera med andra. Det innebär också att Jobbtorgen kan utveckla arbetsträning inom själva Jobbtorgsorganisationen. Verkstäder för arbetsträning är en dyr och ofta

bevarande institution och ur normaliseringsperspektivet och tanken att alla ska med är det viktigt att våra egna arbetsplatser eller föreningar med social ekonomi används för arbetsträning. Det är rimligt att handläggningen av OSA finns på Jobbtorgen, så att alla arbetsmarknadsresurser blir samlade. Om alla medel för arbetsmarknadsåtgärder läggs hos jobbtorgen ökar möjligheten till att anpassa insatserna till det behov som finns. Så kan t.ex. i en tid när länsarbetsnämndens (LAN) insatser för lönesubventionering ökar, kommunens OSA-anställningar minska. Det är bättre att anställningarna betalas av reguljär verksamhetsbudget i kombination med lönesubventionen från LAN än att organisera specialfinansierade anställningar som OSA.

Förvaltningen anser att det är bra att rekryteringsprogrammet finns kvar som anslagsfinansierad verksamhet under 2008. Rekryteringsprogrammet skulle kunna fasas in till Jobbtorgen eftersom utbildningen är så arbetsmarknadsinriktad. Stockholm Matchning har högre krav på sina deltagare och ligger närmare reguljär vuxenutbildning och borde finnas kvar där med möjlighet till studiemedelsfinansierad utbildning.

När det gäller finansieringen av Jobbtorgen så är det möjligt att använda alla arbetsmarknadsmedlen och en marginell del av försörjningsstödet, SFI-peng samt del av statsbidraget för introduktionsersättning. Finansieringen bör i huvudsak täckas av medel för arbetsmarknadsåtgärder, och Jobbtorgen ska avgöra hur budgeten fördelas, alltefter behoven. Hur mycket som kan tas från respektive område är svårt att bedöma. Det är viktigt att medel inte tas från försörjningsstöd så att antalet handläggare måste minskas vilket påverkar arbetet gentemot Jobbtorgen. Vi har ett effektivt arbetssätt idag och har legat på en stabil nivå de senaste fem åren. De flesta får snabb hjälp till arbete men de som är kvar blir långtidsberoende eftersom de utreds och bedöms sakna arbetsförmåga och beviljas sjukersättning av försäkringskassan. Ersättningsnivån är för låg och personen behöver kompletterande försörjningsstöd. Eftersom försörjningsstöd är tänkt att vara en tillfällig hjälp blir detta ett systemfel och vi skulle önska att staten tog sitt ansvar för dessa, på samma sätt som när äldreförsörjningsstöd infördes. När det gäller statsbidrag för nyanlända så är det viktigt att en del av detta går till Jobbtorgen som är de som ska ge stödet ut till arbete. Det är också viktigt att stadsdelarna får den del av statsbidraget de behöver för introduktion till alla nyanlända och introduktionsersättning för dem som behöver det. Jobbtorgen i sig bör inte finansieras med EU-medel men i utvecklingsdelar kan sådana finansieras med olika pengar som finns att söka. Basverksamheten bör vara grundfinansierad av staden och då till största delen av arbetsmarknadsmedlen.

Staden kommer den 1 januari 2008 att införa ett nytt uppföljningssystem för arbetsmarknadsåtgärder och flyktingintroduktion – FLAI. Det är positivt och staden har saknat ett uppföljningssystem. Förvaltningen anser att nyckeltalen och uppföljningsvariablerna ska vara begränsade och mycket genomtänkta. De kan då bli till stor nytta i framtiden. Ofta växer önskningarna om vad som ska hämtas ur ett system och därmed också antalet variabler som ska fyllas i och följas upp. Det innebär att mycket arbetstid går åt till att tillgodose systemen – ibland på bekostnad av kontakten med personen som det gäller eller de insatser som borde till. Vid resursbrist kan man behöva prioritera om man ska träffa en arbetsgivare för att etablera kontakt eller göra en uppföljning av en person som sedan en tid haft jobb. Uppföljningen syns om man inte gör den men det gör inte den uteblivna arbetsgivarkontakten – annan än i lägre effektivitet.

Sammanfattningsvis är förslaget om Jobbtorg ett bra förslag. Förvaltningen vill framhålla att det inte bara gäller en organisation eller modell utan ett bygge av en

kultur. Det kräver mycket av ledningen som behöver vara samtrimmad och ha samma attityd till arbetet som ska göras. Med en engagerad personal som har fokus på matchning, coachning och samarbete, samt verktyg som korta yrkesinriktade utbildningar och olika typ av praktik, yrkesvägledning m.m. tror förvaltningen att satsningen på jobbtorg kan bli lyckosam. Riskfaktorer för den lyckosamma utvecklingen som måste uppmärksammas är:

- utveckling av längre utbildningsprogram som rimligen bör höra hemma på utbildningsförvaltningen sker på Jobbtorget. Jobbfokus är A och O
- samarbetet mellan försörjningsstödet och Jobbtorgspersonalen utvecklas till ett vi och dom
- administrationens behov av att sortera, resulterar i att vissa arbetslösa inte passar in
- personalen blir inriktad på att tillgodose uppgifter till det administrativa systemet i stället för att träffa klienter/arbetsgivare
- att kulturen att tjäna klienterna och se människans storhet och möjlighet inte får råda utan tas över av en kultur som förminskar och åtgärdar

Med strategier och medvetenhet att möta dessa motkrafter kan inrättandet av Jobbtorgen ge ett lyft till Stockholms arbetsmarknad och till arbetslösa bidragstagare m.fl. Tillsammans med den goda konjunkturen och statliga arbetsmarknadspolitiska insatser som t.ex. instegsjobb och jobb- och utvecklingsgaranti för långtidsarbetslösa finns alla förutsättningar för ett lyckosamt och framgångsrikt arbetssätt.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2007 att som svar på remissen överlämna förvaltningens utlåtande.

En av de viktigaste frågorna idag är att minska socialbidragsberoendet, att hela staden arbetar på ett sätt som gör att fler medborgare kommer ut i yrkeslivet och får möjlighet att leva på en egen lön i stället för bidrag. Under 2008 planerar staden att införa 5 Jobbtorg enligt den modell som nu är ute på remiss. Vi ser mycket positivt på införandet av Jobbtorg men ställer oss tveksamma till ett enda Jobbtorg för hela Järva. Det skulle innebära att 30% av målgruppen i staden och i ett första skede 2 000 personer blir inskrivna på ett enda jobbtorg. Individuell coachning och korta ledtider torde bli en omöjlighet.

Det yttersta syftet med att gå till Jobbtorget är att få ett jobb. Det tar olika lång tid för olika individer och kräver mer eller mindre omfattande insatser. En del behöver både språk- och yrkesutbildning, andra behöver kanske bara coaching och matchningshjälp. Det gemensamma för alla är ändå att det måste finnas några jobb att förmedla och matcha till.

I vår stadsdel finns sedan 1999 en nära samverkan mellan stadsdelsförvaltning, arbetsförmedling och det lokala näringslivet inom ramen för näringslivscentret

Lunda Nova. Detta beskrivs också närmare i förvaltningens tjänsteutlåtande. På Järva borde två jobbtorg finnas varav ett borde vara Lunda Nova.

Lunda Nova är till skillnad från de andra föreslagna Jobbtorgen lokaliserat i ett arbetsplatsområde. Vissa hävdar att detta kan betecknas som ocentralt, men det är just här som jobben finns och det är just till arbetsplatsområden många måste räkna med att ta sig den dagen man får arbete.

Att ha nära kontakt med företagen och att ligga geografiskt nära har en viktig strategisk betydelse. Införandet av nya modeller är bra om det också betyder att man utnyttjar möjligheten att arbeta in och ta tillvara de erfarenheter som redan finns.

Mot bakgrund av ovanstående uttalar Spånga-Tensta stadsdelsnämnd vikten av att den organisationsmodell som inrättas innebär att verksamheten vid Lunda Nova drivs vidare. Om möjligt bör man hitta synergi- och samarbetseffekter med Jobbtorget i Kista.

Reservation anfördes av vice ordföranden Abdo Goriya (s), Jonas Ljungstedt (v), Awas Hersi (mp) samt ledamöterna Eva Andersson (s), Rune Olofsson (s) och tjänstgörande ersättaren Azad Hassan (s), *bilaga 1*.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 12 juli 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att staden avser att förstärka stadens insatser för att fler arbetslösa ska komma ut i arbete. Det kan också finnas positiva aspekter i ett samlat grepp och en gemensam ingång till de olika arbetsmarknadsinsatser staden använder sig av. Det bör stärka likabehandlingen och därmed rättsäkerheten för den enskilde samtidigt. Det kan också bli tydligare vilka stödjande insatser som erbjuds den enskilde och vilka förväntningar och krav staden har på vägen från bidragsberoende till egen försörjning.

Förvaltningen anser också att de målgrupper som beskrivs i ärendet är rimliga. Det är också viktigt att noga överväga vilka former av insatser för funktionsnedsatta jobbtorgen kan tänkas svara för.

En tydligare ansvarsfördelning och en fördjupad samverkan mellan staden och, arbetsförmedlingen respektive försäkringskassan är av avgörande betydelse för framgångsrika arbetsmarknadsinsatser. En ytterligare viktig framgångsfaktor för att i högre utsträckning lyckas få fler i jobb av dem som står långt från arbetsmarknaden är en nära samverkan med näringslivet.

I den statliga utredningen från socialbidrag till arbete som i april remissbehandlades i stadsdelsnämnden läggs förslag som bland annat syftar till att förtydliga och förbättra ansvarsfördelningen samt samverkan mellan stat och kommun.

I det utbud som alla jobbtorg föreslås ha utgörs flera av sådant som direkt är arbetsförmedlingens ansvar. Det gäller matchning mot befintliga jobb, arbetsträning, starta-

eget rådgivning och arbetsförmedlingens utbud för de som är berättigade till detta. I uppräkningsen av utbudet finns även sådant där ansvaret kan bedömas som delat t.ex. individuell coachning och förberedande insatser med motiverande samtal m.m. Det är rimligt att hävda att staden inte ska ta över sådant som direkt är en statlig uppgift.

Lunda Nova

Sedan 1999 finns en nära samverkan mellan stadsdelsförvaltningen, arbetsförmedlingen och det lokala näringslivet inom ramen för näringslivscentret Lunda Nova. I gemensamma lokaler bedrivs lokalt näringslivsarbete, reguljär arbetsförmedling och insatser för försörjningsstödstagare där det finns skäl att pröva möjligheterna att arbeta helt eller delvis inom ramen för förvaltningens enhet JobbAktiv. Arbetet har varit framgångsrikt ur flera aspekter. Arbetsförmedlingen ser mycket positivt på verksamhetsformen och har på plats en särskild företagsgrupp som håller nära kontakt med företag i stadsdelen för att på ett effektivt sätt kunna tillgodose deras rekryteringsbehov och matcha arbetssökande till de lediga jobben. Lunda Nova är också mötesplats för det lokala näringslivet. Samverkan mellan intressenterna vilar på avtal som reglerar åtaganden och kostnader. Arbetet kännetecknas av en tydlig ansvarsfördelning där förvaltningen undviker att utföra uppgifter som är arbetsförmedlingens ansvar som exempelvis matchning till lediga jobb. Den handlingsplan varje inskriven person har är dessutom gemensam för JobbAktiv och arbetsförmedlingen. Detta innebär korta ledtider och att dubbelarbete undviks.

JobbAktiv

Enheten Jobbaktiv inrättades år 2006. Då fanns det inom stadsdelsområdet en relativt hög andel av försörjningsstödstagare som hade ekonomiskt bistånd av arbetslöshetsrelaterade skäl. Efter Jobbaktivs start och med den samverkan med Lunda Nova och arbetsförmedlingen som ligger i modellen minskades andelen biståndstagare av arbetslöshetsskäl snabbt. I stapeldiagrammet i bilaga 1 görs en jämförelse med några andra stadsdelsområden och med staden som helhet som tydligt visar effekten.

En nära och lokalmässig samverkan har varit och är en förutsättning för att få arbetet att fungera på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Likaså har en god kännedom om och upparbetade kontakter med det lokala näringslivet varit av betydelse för att lyckas matcha arbetssökande som har en svag förankring på arbetsmarknaden. I ett större sammanhang med stora volymer är det förvaltningens bedömning att deras chanser försämras.

Lunda Nova arbetar även med att underlätta och förbättra ungdomars möjligheter på arbetsmarknaden. Ungdomsarbetslösheten har varit och är ett stort problem främst i Tensta. En bidragande orsak är den svaga förankringen på arbetsmarknaden som många familjer i området har. Dessa familjers bidragsberoende riskerar att i flera fall utvecklas till en form av socialt arv. För att bryta detta krävs tidiga insatser bland annat i samarbete med skolorna i området. Lunda Nova har olika samarbetsprojekt med flera av skolorna i stadsdelen. Genom det nätverk som finns inom Lunda Nova kan betydelsefulla insatser göras med relativt enkla medel.

Minskat antal försörjningsstödberoende

Sedan 2005 har antalet försörjningsstödstagare minskat i staden i takt med konjunkturuppgången. Utvecklingen påminner mycket om den som skedde åren runt millennieskiftet. Några stadsdelars utveckling sedan år 2005 redovisas i bilaga 1.

Den totala minskningen av antalet försörjningsstödstagare i Spånga-Tensta har varit mindre än för staden som helhet men jämförbar med exempelvis Skärholmen. En fak-

tor som motverkat minskningen är att stadsdelen tar emot flest antal flyktingar och anknytningsinvandrare av alla stadsdelar i staden. 17 % av stadens flyktingar söker sig till stadsdelen. Då dessas introduktionsersättning upphör har ca 30% egen försörjning. Övriga är fortsatt beroende av ekonomiskt bistånd. Det hänger samman med att de flyktinggrupper som bosätter sig i Tensta i många fall har stora familjer och dessutom ofta en mycket svag förankring på arbetsmarknaden på grund av låg utbildningsnivå samt låga språkkunskaper. Resultatet 30% i egen försörjning får ändå betraktas som relativt gott jämfört med situationen då flyktingmottagningen sköttes centralt i staden.

Analyseras utvecklingen av dem som uppbär ekonomiskt bistånd av arbetslöshetsrelaterade skäl blir bilden annorlunda. Minskningen i denna grupp är snabbare och kraftigare i Spånga-Tensta än för jämförda stadsdelar och för staden som helhet. Se tabell och diagram i bilaga 1. Det är rimligt att anta att denna positiva utveckling har ett betydande samband med hur arbetsmarknadsarbetet bedrivs i stadsdelen.

Jobbtorg på Järva

Det föreslagna jobbtorget för Järva kan utifrån USK:s statistik över antal vuxna med försörjningsstöd beräknas att i ett första skede ha ca 2000 inskrivna. Det motsvarar ca 30 % av målgruppen i staden.

Ett enda jobbtorg för Järva skulle därmed bli mycket stort och kravet på individuell coachning kommer att bli svårt att klara. Arbetssökande som tillhör målgruppen för Jobbtorgen och är boende på Järva har mycket skiftande behov av stöd och i många fall också stort behov av nära individuell coachning. Med den stora volymen försvåras de personliga kontakterna inte bara med enskilda arbetslösa utan även med de många små och medelstora företagen. Sådana nära kontakter är en viktig framgångsfaktor. När det dessutom är oklart med hur samverkan med arbetsförmedlingen och försäkringskassan ska se ut finns det en risk att organisationen relativt kort efter beslut inom staden kan komma att behöva anpassas för att samverkan ska bli effektiv.

Vidare ska ansvaret för myndighetsutövningen när det gäller försörjningsstöd ligga kvar på stadsdelsförvaltningen liksom uppdraget att minska försörjningsstödsberoendet. Däremot ska inte stadsdelsförvaltningarna ha några medel för åtgärder som kan minska beroendet. Ett sådant ansvar utan befogenheter är olyckligt och gör att stadsdelsförvaltningarnas uppdrag blir svårt att genomföra.

Sammanfattningsvis är det förvaltningens uppfattning att mycket av de arbetsätt som jobbtorgen förslås präglas av är positiva och stämmer väl överens med de metoder som förvaltningen sedan ett drygt år framgångsrikt arbetat med. Skillnader finns dock och de handlar främst om förvaltningens erfarenheter av vikten av nära och lokal samverkan för ett framgångsrikt arbetsmarknads- och näringslivsarbete. Förvaltningen anser att ett jobbtorg för hela Järva inte är en lösning som bäst gagnar målet att få ut fler i jobb och därmed minska bidragsberoendet.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 30 augusti 2007 att överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande i ärendet.

Reservation anfördes av Jan Forsell m.fl. (s), Birger Jeansson (mp) och Åsa Hagelstedt (v), *bilaga 1*.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig i stort sett positiv till det förslag om inrättande av Jobbtorg som föreligger. En av de främsta fördelarna är att staden, liksom övriga berörda aktörer, får en gemensam modell för hur individer ska kunna gå från bidrag till egen försörjning. Det ger också möjlighet att på ett genomgripande sätt förändra kulturer, rutiner och arbetssätt när det gäller handläggningen av försörjningsstöd. I förslaget till inrättande av Jobbtorg saknar förvaltningen ett resonemang runt arbetsmetoder/arbetssätt. Det är viktigt att Jobbtorgen använder sig av arbetsmetoder som bygger på praktiska erfarenheter och som befunnits effektiva i utvärderingar.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 30 augusti 2007 att åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av ledamoten Majvi Andersson m fl (s), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Majvi Andersson m fl (s), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Maj-Len Eklund (v) och ledamoten Kenneth Rönquist (mp), *bilaga 1*.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 juni 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till förslaget om inrättande av Jobbtorg inom staden eftersom man på detta sätt kan samla resurser och utbud av insatser inom området till större enheter. Detta ger förutsättningar för en mer likformig och effektiv användning stadens resurser inom området och till en fortsatt metodutveckling i samverkan mellan stadsdelsförvaltningarna. Det är också mycket bra att staden med utgångspunkt i remissärendet tar tillvara de samlade erfarenheterna från de lokala projekten, internationella erfarenheter samt relevant forskning på området.

Det är positivt att fler aktörer ska samlas på Jobbtorgen jämfört med tidigare modeller för samverkan, att arbetsförmedlingen deltar redan från starten och att försäkringskassan deltar i steg 2. Detta kan förväntas bidra till att bryta vissa tidigare "låsningar" i samverkan mellan myndigheter vilket har sin grund i olika regelverk och olika målprioriteringar för respektive myndighet.

Vad gäller flyktningmottagandet instämmer förvaltningen i att det är viktigt att den enskilde tidigt i introduktionen kan erbjudas praktik och arbete med nära koppling till SFI. Förvaltningen har redan sedan tidigare bra erfarenheter av "Vårbergsmodellen" inom vilken denna typ av individuellt anpassade insatser har kunnat ges i samverkan mellan SFI och Jobbcentrum.

Det är mycket angeläget att ansvarsförhållandena mellan Jobbtorgen och stadsdelsförvaltningarna tydliggörs och att tydliga rutiner för samverkan utarbetas så snart detta är möjligt. Förvaltningens erfarenhet är att ett tydligt arbetssätt i myndighetsutövningen och en samsyn med utförarna är grundläggande för att insatserna för den enskilde arbetslöse ska få avsedd verkan. Förvaltningen delar därmed utredningens mening att det är viktigt att redan från början skapa former för hur ett gemensamt synsätt ska kunna formas och vidmakthållas mellan Jobbtorgen och försörjningsstödsenheterna.

Förvaltningen menar att det är mycket viktigt att Jobbtorgen enligt intentionerna med stadens uppföljningsansvar erbjuder bra stöd och insatser för ungdomar i åldern 16-18 år. Dessa ungdomar har tidigare inte i nog hög grad prioriterats av arbetsförmedlingen eller stadsdelsförvaltningarna, förutom genom feriearbete, för att tillgodose deras behov av arbetsinriktade insatser.

Förvaltningens erfarenhet är att gruppen arbetslösa försörjningsstödstagare rymmer personer som, trots upprepade insatser av olika slag, inte blivit attraktiva nog för arbetsmarknaden. Eftersom dessa personer av olika orsaker inte bedöms vara berättigade till sjukersättning eller någon annan ersättningsform beviljas de ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen. Stadens mål är att alla människor ska bidra med det de kan i arbetslivet utifrån sin egen individuella förmåga. Förvaltningens uppfattning är att Jobbtorgens utbud och prioriteringar samt samverkansform med andra huvudmän, speciellt gällande rehabiliteringsärenden, måste diskuteras i detalj i samband med Jobbtorgens införande.

Förvaltningens uppfattning är att Jobbtorgens placering ska avgöras utifrån utbudet av allmänna kommunikationer. Med beaktande av att Jobbtorget ska vara lättillgängligt för invånarna i tre stadsdelar; Hägersten/Liljeholmen, Skärholmen och Älvsjö, så är det inte självklart att det ska vara placerad i Skärholmen.

Slutligen vill förvaltningen framhålla vikten av att stadsdelsförvaltningarna som beställare av Jobbtorgens insatser genom styrgrupper och tjänstemannastyrelser får bra möjligheter till att påverka styrning och samverkan avseende verksamheterna.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 30 augusti 2007 att överlämna förvaltningens förslag som svar på remissen.

Reservation anfördes av Rolf Lindell m fl (s), ledamöterna Marion Sundqvist (mp) och Berit Bornecrantz Dias (v), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är i huvudsak positiv till förslaget, intentionerna och innehållet i verksamheten. Det finns ett antal punkter som behöver utvecklas ytterligare.

Målgrupperna för jobbtorgen föreslås utgöras av alla försörjningsstödstagare som den 1 januari 2008 får försörjningsstöd på grund av arbetslöshetsskäl, alla nybesök som från 1 januari 2008 ansöker om försörjningsstöd av andra skäl, och där det finns anledning att utreda den enskildes möjlighet att arbeta helt eller delvis, SFI-studerande

som får försörjningsstöd eller introduktionsersättning, vuxna flyktingar och anknytningsinvandrare där inte sjukdom eller andra tydliga skäl utgör hinder att delta i jobbtorgens verksamhet, samt ungdomar i åldern 16-24 år som inte studerar. Förvaltningen önskar i detta sammanhang ett förtydligande om jobbtorgen enbart ska vända sig till personer som söker försörjningsstöd, eller om de är öppna även för stockholmare som kontaktat sin stadsdelsförvaltning av andra skäl men som har behov av arbete/sysselsättning.

Genom att arbetsmarknadsinsatser och finansieringen för dessa flyttas från stadsdelsnämnderna och en särskild organisation byggs upp under SLK, finns viss risk för att bedömningar om målgrupp för jobbtorgen med tiden kan komma att gå isär. Exempelvis kan en stadsdelsförvaltning anse att en person bör få insatser hos jobbtorget, medan jobbtorgets personal kanske menar att samme person är i för dåligt skick för att vara aktuell för arbetsmarknadsinsatser eller andra insatser från jobbtorget. Den typen av skiljaktiga bedömningar gällande arbetslösa personer är vanliga i relation till arbetsförmedlingen. Om jobbtorgens personal inte vill åta sig "svåra" personer kommer stadsdelsnämnderna att sakna påtryckningsmedel på samma sätt som man har saknat det gentemot arbetsförmedlingarna, eftersom jobbtorgen finansieras med centrala anslag. För att jobbtorgen ska fungera optimalt är det av största vikt att samverkan med arbetsförmedlingen, försäkringskassan och även utbildningsförvaltningen sker direkt på plats. Förvaltningen delar SLK:s uppfattning att arbetsförmedlingen ska finnas ständigt närvarande på jobbtorgen. Samverkan måste fungera väl, och förvaltningen instämmer i att det krävs hög professionalism, tätt samarbete, en gemensam värdegrund, välutvecklade metoder och en tydlig ansvarsfördelning. Förvaltningen saknar egentligen en motivering till att kommunstyrelsen övertar funktionen som stadens arbetslöshetsnämnd från socialtjänstnämnden och att SLK föreslås administrera och leda jobbtorgsorganisationen, förutom att samordnade beslut och ekonomiska justeringar kommer att göras av kommunstyrelsens ekonomiutskott. Av förslaget framgår att den centrala organisatoriska tillhörigheten är tänkt att gälla endast under uppbyggnadsåret 2008. Med utgångspunkt i stadens nuvarande organisation, där flertalet kommunövergripande sociala verksamheter är placerade under socialtjänstnämnden, skulle en verksamhetsmässig placering där te sig logisk, alternativt under en för ändamålet utvald stadsdelsnämnd.

Förvaltningen instämmer i förslaget att kortare förberedande yrkesutbildningar liksom längre anpassade yrkesutbildningar ska kunna erbjudas vid jobbtorgen, men efterfrågar en plan för hur dessa utbildningar ska finansieras.

Afrosvenskarnas riksförbund Stockholm avdelnings (ASR Stockholm) yttrande den 29 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Det är positivt att en speciell satsning med fokus på arbete görs för de arbetslösa. Det är också positivt att kopplingen mellan individens deltagande i arbetsmarknadsverksamheter och rätten till försörjningsstöd görs tydligt. En centralisering av insatser i några få regionala enheter torde ha vissa fördelar för individen. Det förutsätter emellertid att samverkan mellan parterna verkligen fungerar och att alla kan utnyttja varandras samlade jobbutbud och andra service.

En av de erfarenheter som vi har på SIMBA är att det ibland var svårt att erbjuda arbetssökande försörjningsstödstagare från andra jobbsökarverksamheter under tillfällena då SIMBA hade samlat större utbud av jobbtillfällen. I motsats till lokala enheter, där individerna ibland inte släpps för att den lokala enheten vill värna om sin egen verksamhet, kan modellen med centraliserade enheter erbjuda individerna större möjligheter att utnyttja den banken av jobbtillfällen som samlas hos andra jobbtorg och samverkansorganisationer. Med så stora flöden av deltagare som centraliseringen innebär behöver inte det enskilda jobbtorget ”vara orolig för brist på deltagare”.

Vår oro är emellertid att de större flöden av antal personer som varje jobbtorg kommer att hantera kan skapa situationer med flaskhalsar. Risken finns att individanpassade serviser haltar. Bara de starka och välorienterade kommer i första hand. De osäkra och svaga blir föremål för åtgärder som inte leder till jobb. Det är därför viktigt att alla tänkbara resurser mobiliseras och att jobbtorgen dimensioneras för att möta de specifika behoven.

2.2 Insatser för särskilda målgrupper – som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Synpunkter från ASR Stockholm

Den målgrupp som SIMBA vänder sig till, de lågutbildade och långtidsarbetslösa försörjningsstödstagande invandrarkvinnor löper större risk än andra att halka genom generella åtgärder. Risken finns att denna grupp inte prioriteras och istället bollas i olika tillfälliga åtgärder som inte leder till jobb. Det krävs ett särskilt förhållningssätt och en pedagogik som arbetar med de här kvinnorna och inte för dem. ASR Stockholm vill särskilt betona vikten av att ha särskilda åtgärder och ett stadsövergripande samarbete för att underlätta att denna grupp, som ofta glöms, sätter sin fot på arbetsmarknaden. Vi anser att huvudprincipen för om en arbetslös ska få tillgång till en verksamhet inte bör utgå från bostadsort eller jobbtorget läge utan i stället från arbetssökandens behov.

2.3 Samverkan med stadsdelar

Synpunkter från ASR Stockholm

ASR Stockholm delar stadsledningskontorets uppfattning att kopplingen mellan individens deltagande i arbetsmarknadsverksamheter och rätten till försörjningsstöd görs tydligt. Vår erfarenhet från SIMBA är att en del individer som tappat hoppet kan behöva ställda krav från samhället. Det är därför mycket viktigt att stadsdelarnas samverkan med jobbtorget, liksom med övriga aktörer som deltar i arbetsmarknadssatsningen fortsätter.

2.4 Utökad samverkan med arbetsmarknadens olika parter

Synpunkter från ASR Stockholm

ASR Stockholm delar stadsledningskontorets uppfattning att utöka samverkan med arbetsmarknadens olika aktörer när det gäller insatser för att få alltfler i arbete och minska försörjningsstödsberoende. SIMBA har varit en stadsövergripande arbetsmarknadssatsning och eftersträvat en sådan samverkan. Ett ökat och bättre reglerat

samarbete borde ge goda möjligheter för flertalet att bättre utnyttja alla resurser som finns i staden. Vilket gagnar stadens syfte att minska kostnader för försörjningsstöd.

2.5 Bedömda konsekvenser för befintliga verksamheter

Stadsledningskontoret föreslår att: "Livsstyrcket och SIMBA som under lång tid erhållit bidrag från staden för sin verksamhet föreslås initialt under 2008 beviljas fortsatt stöd i omfattning som beslutas i budget för jobbtorgen 2008. Verksamheten bör dock prövas avseende kostnader och resultat mot insatser som kan upphandlas på annat håll för motsvarande grupper med inriktningen att staden inför år 2009 ska ta ställning till verksamheterna med utgångspunkten att de ska kunna intäktsfinansieras eller upphandlas med avseende på Jobbtorgets verksamhet.

Synpunkter från ASR Stockholm

I den kartläggning som ligger till grund för stadsledningskontorets övervägande och förslag framgår en del synpunkter som är vädra att lyfta upp:

För det första; "anser ett antal stadsdelar att trösklarna inom bemanningsbranschen varit så höga att huvuddelen av de grupper som staden arbetar med inte kommit ifråga för anställning den vägen".

För det andra; "samarbetar staden med ideella organisationer som genomför arbetsmarknadsinsatser för särskilda grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden och som inte kommer ut i arbete genom stadens övriga insatser. Eftersom dessa grupper utgör viktiga målgrupper i stadens arbete, samtidigt som de inte är föremål för insatser från arbetsförmedlingen eller andra aktörer är det viktigt att formerna för denna samverkan ytterligare klargörs och att insatserna ytterligare utvecklas till att bli ett steg mot den ordinarie arbetsmarknaden".

ASR Stockholm anser att kommunstyrelsen bör ta sitt ansvar och besluta om en permanent drift av de arbetsmarknadsprogram som med framgång lyckats rädda många långtidsarbetslösa från en ond cirkel av mångåriga åtgärder som inte leder till arbete. I denna grupp ingår de lågutbildade långtidsarbetslösa invandrarkvinnorna. Det är en grupp som inte klarar kraven som ställs av att arbetsmarknadsinsatser marknadsanpassas. De regler som ställs vid en upphandling gynnar dessutom oftast inte resurssvaga organisationer. Vår erfarenhet från SIMBA är att det inte går att driva den typen av arbetsmarknadsprogram för denna grupp genom intäktsfinansiering. Verksamheten kräver en basfinansiering från staden.

Om staden verkligen anser att denna målgrupp utgör en av de viktigaste målgrupper i stadens satsningar gör staden en vinst i att inleda ett långsiktigt samarbete med de program som lyckats bäst på området som SIMBA.

I den uppföljning av kvinnor som fått jobb eller utbildning genom Simba, som Encounter AB genomförde år 2004 på uppdrag av socialtjänstförvaltningen i Stockholm, kom man fram till att verksamheten bidrar till varaktiga försörjning och därmed även ökade skatteintäkter för kommunen. 15 av 17 (90 %) kvinnor från Enskedde-Årsta och

45 av 69 (65%) från Kista konstaterades i denna uppföljning inte ha återfallit till försörjningsstöd.

Det är mot denna bakgrund viktigt att ett seriöst utvecklingssamarbete av de insatsmodeller som lyckats bäst för de svåraste målgrupperna inleds och blir en del av stadens ordinarie arbetsmarknadssatsning. Detta mot bakgrund av att denna målgrupp inte kan väntas bli föremål för insatser från varken arbetsförmedlingen, bemanningsbranschen eller annanstans.

Antenn Consultings AB yttrande den 24 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Med den kunskap som Antenn har kring förslaget till utformning av Jobbtorgen är vi mycket intresserade av att delta i ett samarbete med Stockholms stad. Förslaget känns genomarbetat och bygger på både egna och andras erfarenheter. Den roll vi framförallt kan bidra med är att leverera mycket av innehållet kopplat till jobbsökning i Jobbtorget, dvs program till arbete. Vi är vana att arbeta i samarbete med tänkta parter, då vi gör det i det vi kallar "Antennen", vilka är mycket lika Jobbtorgens utformning.

Famna / Riksorganisationen för vård och omsorg utan vinstsyft yttrande den 31 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

famna välkomnar ett inrättande av Jobbtorgsmodellen och att kommunen tar fasta på erfarenheter från de erfarenheter som finns, nationellt och internationellt av individuell matchning av enskilda för att förbättra möjligheten till egen försörjning.

Vi vill lämna följande övergripande kommentarer.

Vi vill understryka vikten av att de kommande jobbtorgen, där en sammanslagning och sammansmältning av olika myndighetskulturer, får en ledning, både den yttersta men också av verksamheterna som förmår att skapa det bemötande och den kultur som är en förutsättning för att lyckas. Rekrytering, utbildning och ledning av den personal som knyts till Jobbtorgen är vid sidan av regelförändringar etc. den enskilt viktigaste faktorn för framgång.

För att få ideella föreningar att medverka som samverkansparter skall staden se över samverkansformerna (sid. 26) och famna medverkar gärna i en sådan översyn. Oavsett staden kommer använda sig av upphandlingar eller annan resultatbaserad ersättning förutsätter utformningen av dessa att man i likhet med vid införandet av ett valfrihetssystem för vård- och omsorgsboenden har som uttalat mål att verksamheten skall präglas av en mångfald och undvika en ordning som består av ett fåtal större företag.

Vi förutsätter att även de personer vilka kommer till Jobbtorget har olika intressen och värderingar och kan behöva komma i kontakt med organisationer vilka arbetar med olika inriktningar och värdegrunder. Det gäller inte minst de som i förslaget placeras i steg 2.

famna vill vidare peka på vikten av att Jobbtorgens arbete från början dokumenteras på ett sätt som möjliggör kvalificerade och löpande uppföljningar och utvärderingar. Vi föreslår därför att kommunen redan tidigt knyter kontakt med lämpligt forskningsinstitut och att utvärderingar inte blir något som genomförs i efterhand. Detta måste beaktas från början såväl i planering av arbetet som vid tilldelning av resurser och i utformningen av ersättningssystem.

Försäkringskassans i Stockholms läns yttrande daterat den 8 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

I remissen framkommer att samverkan med arbetsförmedlingen är central och att stadens uppfattning är att arbetsförmedlingen ska finnas närvarande på jobbtorget. Inriktningen är att även Försäkringskassan ska finnas med på jobbtorget i någon form.

När det gäller önskemål om samverkan med Försäkringskassan nämns två typer av ärenden. Dels de fall där Försäkringskassan dragit in ersättningen och där personen inte har rätt till A-kassa och därmed har behov av försörjningsstöd och dels personer som ansöker om försörjningsstöd men som borde vara berättigade till andra ersättningsformer.

När det gäller den första typen av ärenden, d.v.s. de ärenden där Försäkringskassan dragit in ersättningen, så har AMS och Försäkringskassan sedan 1 juli 2006 en gemensam rutin för stöd till den enskilde för återgång i arbete. Samarbetsrutinen innebär att när ersättningen upphör från Försäkringskassan så ska den enskilde erbjudas ett överlämningsmöte tillsammans med arbetsförmedlingen. Syftet med denna rutin är att säkerställa att den enskilde får det stöd han/hon behöver under hela processen fram till återgång i arbete. Rutinen gäller oavsett vilken ersättningsform som den enskilde kommer att ha efter att ersättningen upphört från Försäkringskassan. Rutinen med överlämningsmöten bör kunna utvecklas till att även kommunen vid behov är representerad vid dessa möten.

För den andra typen av ärenden, där en person misstänks vara berättigad till annan ersättningsform än försörjningsstöd, bör det finnas en tydlig ingång till samverkan med Försäkringskassan. De flesta stadsdelar har idag en etablerad samverkan i enskilda ärenden men etableringen av jobbtorg kanske innebär att samverkansformerna behöver utvecklas.

När det gäller frågan om samlokalisering så är Försäkringskassan mitt uppe i ett förnyelsearbete med en omorganisation som bl.a. innebär att det kommer att inrättas stora, medelstora och små lokalkontor. Samlokalisering med annan verksamhet kan komma att ske vad gäller de medelstora kontoren. Exakt var de kommer att ligga är ännu inte klart.

Vi ser positivt på att samarbete med jobbtorgen även om frekvensen av ärenden, där det finns behov av samverkan med Försäkringskassan, inte kommer att vara så hög att det kräver en bemanning av handläggare från Försäkringskassan.

Ideella föreningen Livstykets yttrande daterat den 29 augusti 2007 har i följande lydelse.

Från den Ideella föreningen Livstykets vill vi lämna följande remissvar angående Jobbtorg i Stockholm och vill poängtera att vårt svar i första hand gäller personer med annan etnisk bakgrund än svensk. Vad gäller ungdomar mellan 16 – 24 år gäller vårt svar både ungdomar med invandrarbakgrund och svenska ungdomar. Vårt svar är baserat på våra erfarenheter av arbetet med dessa grupper. Livstykets bildades 1992 med syftet att hjälpa människor med annan etnisk bakgrund att komma ut i samhället och arbetslivet. Under åren 2001 och t.o.m 2003 bedrev Livstykets SFI undervisning.

Livstykets är positivt till förslaget om Jobbtorg i Stockholm om detta kan organiseras så att torget blir ett effektivare sätt att få människor ut i arbete och därmed minska försörjningsstödet. Dock anser vi att man bör börja med att upprätta ett till två Jobbtorg för att finna erfarenheter. Detta beroende på att nyckelorganisationerna, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan, omorganiseras och inte förrän omorganisationerna är slutförda kan det i förslaget gemensamma arbetssättet genomföras.

Livstykets är mycket positivt till att Jobbtorgen föreslås att arbeta med individen i centrum och att SFI undervisningen kombineras med praktik, liksom att validering av tidigare yrkeskunskaper och betyg görs på ett tidigt stadium så att svenskundervisningen kan kopplas även till de egna yrkeserfarenheterna.

Förslagets målsättning att samla arbetsmarknadens aktörer till ett gemensamt arbetssätt är mycket bra men kommer troligen att vara svårt att genomföra. Olika regelverk skall sammanfogas och ses ur samma synvinkel vilket kan bli svårt. Eftersom förslaget omfattar både statliga och kommunala beslut och medel kan tidsaspekter också bli ett problem.

Med den erfarenhet vi har, efter att ha arbetat med personer med annan etnisk bakgrund och deras väg från försörjningsstöd till arbete under femton år, ser vi att förslaget med att stadsdelarna skall vara ansvariga för personernas handlingsplaner samt anvisa till Jobbtorgen och godkänna förändringar kommer att kan ge anledning till konflikter. Socialkontorens kapacitet finns inte alltid och vi vet rent erfarenhetsmässigt att tjänsterna på socialkontoren byter handläggare mycket ofta så en kontinuitet kan vara svår att upprätthålla. Eftersom personer med försörjningsstöd är helt beroende av de medel som socialsekreteraren utbetalar ser de den personen som den absoluta makten som bestämmer över deras liv. Detta synsätt hanterar vi ideligen i mötet med Livstykets deltagare och vi vill poängtera att det är av yttersta vikt att den enskilda människan och den enskilda människans behov sätts i första rummet. Att just individuell coachning är en del av Jobbtorgens metoder är därför av stor betydelse.

Framgångsrik coachning förutsätter dock att personalen på Jobbtorget kan agera med en auktoritet som inte får undergrävas genom att stadsdelsförvaltningarnas beslutsfattare hävdar andra uppfattningar när det gäller introduktionsplan och försörjningsstöd.

Den högkonjunktur och den goda ekonomi som Sverige och Stockholm har idag och som möjliggör att fler personer kommer ut i arbete kan förändras och en beredskap för

en lågkonjunktur i framtiden antager vi att förslaget om Jobbtorg också kommer att omfatta.

Under Livstyckets femtonåriga verksamhet har vi upplevt både högkonjunkturer och lågkonjunkturer och från inte minst våra deltagares synvinkel vet vi den påverkan detta har på individen.

Eftersom Livstycket har stor erfarenhet av den grupp som anses stå längst från arbetsmarknaden har vi upplevt att lågkonjunkturer skapar brist på samverkan i arbetet med denna grupp mellan olika myndigheter, olika system, olika regler och en annan effekt är ett ökat revirtänkande.

Trots att Livstyckets deltagare av många anses vara en svår grupp att få ut på arbetsmarknaden har vi nått goda resultat med deltagarna och de resultat som kan redovisas är siffrorna från 2006: 47 % av de som deltog mellan 2004 –2006 fick arbete eller kom in på någon utbildning. En viktig orsak till detta goda resultat har varit den direkta kontakten med näringslivet i form av små, medelstora och stora företag. Detta kopplat med en individuell coachning där personens kompetens har lyfts fram. Samarbete med bemanningsföretag och olika utbildningsinstitutioner har också varit av avgörande betydelse.

I förslaget om inrättande av Jobbtorg i Stockholm sägs att ungdomar mellan 16- 24 år har varit, är och skall vara en central målgrupp. Till detta ansluter vi oss helt och fullt. Livstycket har arbetat med denna grupp sedan 2004 med gott resultat men vill gärna lyfta fram en viktig fråga i sammanhanget som även förslaget tar upp, nämligen ungdomar upp till 20 år, som inte avslutar sin utbildning. I förslaget omtalas de ungdomar som inte genomgår gymnasieskolan men enligt Livstyckets erfarenhet finns även en stor grupp ungdomar som inte har genomgått grundskolan. Många av dessa ungdomar är romer och den problematik som vi dagligen möter i vårt arbete med denna grupp är mycket svår och kräver ett speciellt arbetssätt, med individuell hänsyn, för att lyckas få dem ut i praktik, arbetsliv eller fortsatta studier. Vi förutsätter, att vid inrättandet av Jobbtorg, stor hänsyn tas till de ungdomar som inte avslutar grundskolan.

Förslaget till Jobbtorg tar även upp frågan om EU- medel som finansieringsstöd. Detta ser vi som mycket positivt. Livstycket har sedan mars 2005 varit projektägare för ett arbetsmarknadsinriktat ESF-projekt, Livstycket/Dialog som nu håller på att avslutas. I projektet har vi nått anmärkningsvärda resultat. Av 120 projektdeltagare, varav ca 80 ungdomar och 40 personer ur föräldragenerationen, har vi, genom att arbeta med varje individ fått ut ca 90 % av ungdomarna till arbete eller högre studier och ca 50 % av de äldre i praktik eller arbete. Praktik som kommer att leda till arbete. Tillsammans med utvärderingsföretaget skriver vi nu en metodhandbok om vårt arbetssätt.

En viktig del av projektet Livstycket/Dialog har varit valet av samarbetspartners: Länsarbetsnämnden, Stockholms stads olika stadsdelar, Polisen i Stockholms län, Brandkåren i Stockholms stad, Företagarna i Stockholms stad (3.400 företag) samt byggbolaget SKANSKA.

Vi vill gärna i detta remissvar betona vikten av att olika EU program bör komplettera bilden och finansieringen av utvecklingen inom arbetsmarknadsområdet. Inte minst problematiken och erfarenheterna som finns i andra europeiska länder är av mycket stor vikt.

Livstycket som har ett stort nätverk ute i Europa och som ses som ett exempel på "Good practice" är därför med som partner i några europeiska projekt.

Enligt Internationella Programkontoret för utbildningsområdet i Stockholm återstår enbart ngr formalia före Grundtvigprojektet "Life long learning" kan starta med Slovakien som projektägare och, förutom Livstycket, ingår olika organisationer i Spanien, England och Frankrike.

INTI programmet "Routes" som inriktas på invandrare i olika länder och deras möjligheter på arbetsmarknaden har redan startat. I Sverige ingår Stockholmsregionens europakontor, Uppsala och Livstycket. Venetoregionen i Italien är projektägare och övriga partners är organisationer i Belgien, Spanien, Ungern, Grekland, Italien, Holland, Österrike, Portugal och Frankrike. I detta projekt lyfts Livstycket fram som ett bra exempel för sitt arbete med invandrare och arbetsmarknadsfrågor och utbildning.

Livstycket är projektägare för ett Olof Palme projekt inom ramen för Turkietprogrammet där vi samarbetar med ett kvinnocenter i Istanbul. Projektet är en kombination av Livstyckets pedagogik och Istanbulsk hantverkskunnande. Vi ansöker för 2008 för en fortsättning med två andra regioner i Turkiet för att skapa synergieffekter. Inte minst är detta projekt viktigt för den stora grupp kvinnor från Turkiet som finns i Livstyckets verksamhet.

Redan för ett halvår sedan började Livstycket planeringen av ett nytt arbetsmarknadsinriktat socialfondsprojekt. Eftersom socialfonderna 2007-2013 kommer att delvis vara transnationella är förberedelserna klara med ett partnerskap mellan Livstycket i Sverige, en organisation i provinsen Drente i norra Holland, stadsdelen Schaerbeek i Bryssel och genom svenska ambassaden i Polen söker vi lämplig partner i Polen. Anledningen till att vi valt att samarbeta med dessa tre länder är delvis liknande problematik i Belgien och Holland samt Polen som nytt EU-medlemsland .

Avslutningsvis vill vi anföra att Jobbtorg i Stockholm kan vara ett bra sätt att arbeta i framtiden men olika samverkansproblem och omorganisationer kan bli problem vid genomförandet. De övriga problemställningar vi tagit upp med socialkontoren och den grupp ungdomar som inte avslutar grundskola eller gymnasium bör beaktas. Vidare anser vi att EU och erfarenhet och jämförelser med andra länder är av stor vikt i dagens Europa. De goda resultat vi nått beror mycket på mycket goda kontakter inom näringslivet. Dessa kontakter tar mycket lång tid att skaffa sig och detta kommer att vara en mycket viktig uppgift för Jobbtorgen att erhålla på ett tidigt stadium.- Men det viktigaste av allt är att se individen och individens möjligheter till egen försörjning i framtiden. -

LO-distriktets i Stockholms län yttrande daterat den 8 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

LO-distriktet i Stockholms län ställer sig till positiva till förslaget om att samla arbetsmarknadens aktörer i ett gemensamt arbetssätt. Det behövs för att inte olika instanser/myndigheter motverkar varandra. I Stockholm har det funnits goda exempel på hur arbetsförmedling, utbildning och näringsliv samverkat för goda resultat, t.ex. Lunda Nova i Spånga-Tensta.

LO-distriktet vill också understryka vikten av att de arbeten och praktikplatser som erbjuds är relevanta ur ett arbetsmarknads- och sysselsättningsperspektiv och inte enbart för att skapa ett arbetsmarknadsdeltagande. Vi förutsätter också att de arbeten och de praktikplatser som erbjuds följer gällande arbetsmarknadsregler.

Vår grundinställning är att ökat samarbete och samverkan är effektivt för ett fungerande samhälle. Vi delar uppfattningen att synergieffekter nås genom ökad samverkan.

Vi vänder oss mot den osakliga beskrivningen om bidrag då där inkluderas såväl arbetslöshets- och sjukförsäkring. Oavsett styre ska staden inte medverka i denna retorik utan sakligt beskriva system för vad de är. Det andas en politisk underton av att bidrag genererar allmänt bidragsberoende och passivitet. Detta, vad vi kan se, utan stöd i annat än den politiska retoriken. Vi anser att de försäkringslösningar vi har för t.ex. arbetslöshet och sjukförsäkring ska beskrivas som de försäkringar de är och inget annat.

LO-distriktet har haft ett gott samarbete med staden över lång tid och vi utgår ifrån att detta samarbete fortsätter att utvecklas. Vi har därför med glädje noterat verksamhetens inriktning och är beredda att diskutera vår roll och uppgift. Det integrations- och arbetsmarknadsarbete (SESAM) vi bedriver genom arbetsmarknadsorienterad svenskundervisning och arbetspraktik bör ligga väl i linje med de insatser som nu byggs upp inom ramen för jobbtorget. Det bör även finnas möjlighet att använda outnyttjade praktikplatser inom ramen för SESAM till matchning för dem som är inskrivna på jobbtorgen.

Vi delar och har förståelse för ambitionen att klara sig genom eget arbete och inte vara hänvisad till försörjningsstöd. Tyvärr ser situationen inte så ut för alla då efterfrågan inte riktigt stämmer överens med människors förutsättningar. Därför är det viktigt att målgruppen som uppbär försörjningsstöd p.g.a. arbetslöshet, får hjälp att komma tillbaka till arbetslivet genom utbildningsinsatser. Det är därför LO-distriktet med betydansefull oro ser hur den nationella politiken går på tvärs med talet om minskat bidragsberoende. Det är viktigt att upprätthålla arbetslinjen. Det innebär att man måste ha något att erbjuda i form av arbetsmarknadsutbildningar, vuxenutbildning och praktikplatser för dem som inte får ett jobb. Regeringens politik hittills har bara handlat om att sänka ersättningsnivåer och dra in resurser till arbetsmarknadsutbildning och vuxenutbildning. Om regeringens politik dessutom försvårar att själv vara med i en arbetslöshetsförsäkring riskerar många arbetslösa hänvisas till försörjningsstöd och därmed motarbeta lokala projekt som jobbtorgen.

Den internationella utblick som gjorts förskräcker då flera exempel är från länder som tidigare haft den svenska modellen som förebild. Att nu se att deras marknadsmisslyckanden ska vara nyckeln till vår framgång noteras med oro och skepsis.

Vi vänder oss inte emot deltagande från frivilliga organisationer men känner en oro över att samhället lägger över allt mer av sitt eget ansvar just på frivilliga insatser och dessa organisationer. Detta tillsammans med den nationella politiken att lägga skuld och ansvar i ökad utsträckning på den enskilde när marknaden och samhället misslyckas är en utveckling som försätter Stockholm i samma situation som misslyckats i andra länder.

Vi förutsätter att introduktionen av jobbtorget sker utifrån människors önskan och vilja att klara den egna försörjningen och därmed att jobbtorget bygger på respekt för varje individ och den modell för arbetsmarknaden som varit så framgångsrik för vår nation och dess invånare.

Länsarbetsnämndens i Stockholms län yttrande daterat den 31 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Länsarbetsnämnden ser positivt på att fortsätta diskussionerna om utökat samarbete för att utnyttja resurserna på bästa sätt. A och O är att inte dubbelarbeta och att utnyttja resurser på bästa sätt för att arbetssökande ska få arbete och arbetsgivare hitta arbetskraft.

Förslaget till innehåll i Jobbtorgen liknar Arbetsförmedlingens uppdrag. Därmed är det viktigt att klargöra vem som gör vad och i vilket skede. Detta är viktigt för att samverkan ska leda till effektivare utnyttjande av gemensamma resurser. Men framför allt för att de arbetssökande inte ska vara tveksamma om vart de ska vända sig, utan snabbt få stöd för att komma i arbete.

Utifrån myndigheternas uppdrag är en av de mest angelägna frågorna att skapa en samsyn kring vad som ska omfattas av samarbetet (d.v.s. gränserna för samverkan), samt att denna samsyn även finns lokalt.

Länsarbetsnämnden är också positiv till att fortsatt delta i en central styrgrupp för att möjliggöra att arbetslösa i hela Stockholms stads område erbjuds bra och likvärdigt stöd. En mer central samordning borde också ha möjlighet att utnyttja stordriftsfördelar bättre genom att anordna insatser som inte varje stadsdelsförvaltning har möjlighet att bedriva var för sig.

Länsarbetsnämnden och Arbetsförmedlingarna har redan idag samverkan/samarbete med Försäkringskassan, Stockholms stad, branschråd m.fl. En samarbetspartner som inte nämns i förslaget till Jobbtorg är vårdcentraler/Landstinget. Länsarbetsnämndens erfarenhet är att detta ofta är en viktig länk för att personer ska komma snabbare i arbete. I många fall finns ohälsa som skäl till arbetslöshet och det behövs kontakt med vårdcentralen för att komma vidare och kunna planera nästa steg.

Omorganisation av Arbetsförmedlingen

I mars 2007 gav regeringen Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) i uppdrag att genomföra bildandet av den nya myndigheten Arbetsförmedlingen, som ska ersätta AMS och

dagens 21 Länsarbetsnämnder från och med den 1 januari 2008. Den nya myndigheten Arbetsförmedlingen delas in i 68 arbetsmarknadsområden.

Arbetsmarknadsområdet Stockholm kommer geografiskt att innefatta Stockholms stad samt Lidingö stad. Det är i dagsläget inte beslutat hur många arbetsförmedlingskontor som kommer att finnas inom Stockholms stads gränser eller vilken service som kommer att kunna erbjudas på dem.

Omfattning för samarbete

Från Arbetsförmedlingens (Af) sida kan de generella frågorna som rör samarbetet delas upp i tre delar, som hänger nära samman. Den första är att hitta ett enhetligt arbetssätt för myndigheterna kring utbyte av information, samt gemensam planering och uppföljning för arbetssökande.

Den andra frågan rör omfattningen av samarbetet i form av tjänster, insatser och program som parterna bidrar med. Samt även frågan om det ökade samarbetet främst ska ske utifrån gemensamma uppdrag/målgrupper (nyanlända flyktingar, ungdomar m.fl.) eller i lika hög grad omfatta alla med arbetslöshet som främsta orsak till försörjningsstöd.

Den tredje frågan rör eventuell lokalsamverkan, d.v.s. i vilken omfattning Jobbtorgen och Af ska ha verksamhet i gemensamma lokaler.

Enhetligt arbetssätt

Länsarbetsnämnden ställer sig positiv till att hitta ett gemensamt och enhetligt arbetssätt för samarbete mellan staden och Af. Ett förslag är att formalisera detta genom någon form av samverkansavtal för att säkerställa hur myndigheterna ska byta information samt göra gemensam planering och uppföljning för arbetssökande. Exempelvis för fullmakter och information om inskrivning på Af men även att Af får tillgång till de arbetssökandes handlingsplan på Jobbtorget.

Förslaget till innehåll i Jobbtorgen liknar Af:s uppdrag och tjänsteutbud. Därmed är det angeläget att klargöra vem som gör vad och i vilket skede.

Ett förslag är att som utgångspunkt använda processtyrningsmodellen från försöksverksamheten för nyanlända invandrare (FNI), se bilaga 1. Modellen beskriver individens väg till arbete och parternas respektive ansvar samt även en planering för när nästa steg ska ske. T.ex. ”vid lyckat resultat av steg ett griper Af/Jobbtorget in med steg två”. Modellen utgår från FAROS-modellen, som används i samverkan mellan Af och Försäkringskassan.

Det är även viktigt att staden internt upparbetar tydliga rutiner för samverkan och för informationsöverföring. För att samarbete/samverkan ska fungera och leda till mervärde för den enskilde måste det vara klart i vilka fall Af ska ha kontakt med Jobbtorget respektive hemmastadsdelen.

Tjänster, insatser och program

Redan nu erbjuds alla som skriver in sig på Af hela tjänsteutbudet, utifrån arbetsmarknadspolitisk bedömning och individuella behov. Befintliga tjänster delas in i nio kategorier (varav sju för arbetssökande och två för arbetsgivare) med tillhörande generella, grundläggande och kompletterande metoder samt insatser och program. Se bilaga 2 med processkarta för arbetssökande. Ett fördjupat samarbete mellan myndigheterna skulle emellertid vara positivt för den enskilde genom att myndigheterna gör en gemensam planering med klara delmål som steg mot arbete och egen försörjning.

Eftersom det inte framgår någon budget eller ekonomiska konsekvenser av förslaget om Jobbtorg är det ännu svårt att ta ställning till i vilken omfattning Länsarbetsnämnden

den har möjlighet att delta i samarbetet. Omfattningen som får diskuteras vidare rör dels om det ökade samarbetet främst ska ske utifrån gemensamma uppdrag/målgrupper (nyanlända flyktingar, ungdomar m.fl.) eller omfatta alla med arbetslöshet som främsta orsak till försörjningsstöd.

Dels är omfattningen en fråga om resurser. Af:s ekonomiska resurser i den nya organisationen är ännu inte klara. Därmed är det än så länge osäkert hur mycket personal och tid som kommer att kunna avsättas för samverkan, samt även i vilken utsträckning Af kan gå in med insatser och program.

Det är viktigt att Jobbtorgen blir ordinarie verksamhet i stadens organisation och att kontakter med t.ex. utbildningsförvaltningen tas tillvara. Detta gäller både förebyggande arbete för att fler ungdomar ska avsluta gymnasiet med fullständiga betyg och även att utnyttja den kommunala vuxenutbildningen som ett möjligt steg mot arbete. Af:s arbetsmarknadsutbildningar kan/ska inte vara mer än ett marginellt komplement till det ordinarie utbildningsväsendet.

I remissförslaget står det att kommunen har svårt att hitta praktik som leder till arbete och att det därför är viktigt att samverka med näringslivet. Här kan Af spela en viktig roll men kanske även ett ökat samarbete med personalfunktionerna i Stockholms stad. Med närmare 50 000 anställda och ordinarie nyrekrytering på 1 500-2 000 personer per år, varav många möjliga ingångsyrtken på arbetsmarknaden, vore det mycket värt att få tillstånd vägar in hos staden som arbetsgivare. Speciellt med tanke på att många av dessa verksamheter anmäler till Af att de har svårt att hitta arbetskraft på grund av nuvarande och kommande situation med ökande antal bristyrken.

Lokalsamverkan

Redan idag finns det väl fungerande lokal samverkan mellan stadsdelsförvaltningar och Af i olika former. Det är viktigt att ta tillvara erfarenheter och goda exempel därifrån. Ibland kan det emellertid vara motiverat att flytta verksamhet för att få en omstart med det nya arbetssättet.

Eftersom Jobbtorgen är tänkta att samla alla arbetsmarknadsaktiviteter bör dagens samverkan ses över så att ingen står med låsta kostnader inför 2008.

I och med att en stor del av Jobbtorgens verksamhet kommer att upphandlas uppfattar vi att det i praktiken inte blir så omfattande verksamhet på Jobbtorget som geografisk plats, utan Jobbtorgen blir mer en organisation/ett arbetssätt. Eftersom Jobbtorgen inte heller blir öppen verksamhet utan föregås av remiss från "hemstadsdelen" är frågan om behovet av Af:s fysiska närvaro, i form av samlokalisering med Jobbtorget, en fråga för fortsatt diskussion.

Om samarbetet ska handla om lokalsamverkan vore det positivt om staden kan ha ett öppet servicekontor med någon som kan svara på arbetssökandes frågor som rör exempelvis vuxenutbildning, SFI-test, regler för ekonomiskt bistånd, studie- och yrkesvägledning m.m.

Geografisk placering

Eftersom det ännu inte är klart hur många eller vilka arbetsförmedlingar det kommer att finnas inom Stockholms stad är det för tidigt att ge definitiva synpunkter/besked på vart Jobbtorgen bör vara placerade. En allmän synpunkt är emellertid att Jobbtorgen bör vara placerade i knutpunkter och gärna i nära anslutning till område med många arbetsgivare

Det är viktigt att de arbetssökande upplever vinsterna med samverkan i snabb personlig service och korta beslutsvägar. Eftersom fördelningen av personer på Jobbtorgen (både i antal och problematik) blir relativt ojämn kan ett alternativ därför vara att öka antalet Jobbtorg. Ett annat alternativ kan vara att göra målgruppsinriktning på de olika Jobbtorgen.

Arbetet med nyanlända invandrare

Inom Arbetsförmedlingen sker en ökad fokusering på målgruppen nyanlända invandrare. Matchningsarbetet prioriteras genom individanpassad service med platsackvirering och täta arbetsgivarkontakter. Riktlinjer för den reguljära verksamheten med avseende på nyanlända invandrare har utarbetats.

Riktlinjerna omfattar krav på tidig samverkan och planering av insatser för de nyanlända invandrare som söker arbete. Den metodutveckling som följer av implementeringen av riktlinjerna gällande service till nyanlända invandrare kommer att utöka den reguljära verksamheten för målgruppen. Den ökade fokuseringen på nyanlända invandrare i egenskap av målgrupp för nystartsjobb och andra satsningar kommer också att ge en större enhetlighet och samordning i denna verksamhet.

Fortsatt samverkan kring nyanlända

Länsarbetsnämnden är positiv till att utveckla samarbetet med Stockholms stad, för att åstadkomma en sammanhållen introduktionskedja som snabbare leder till jobb. Mycket talar för att Jobbtorgen med sina samlade resurser skapar förutsättningar för en effektivare introduktion för den enskilde.

Länsarbetsnämnden ser dock risker då många inblandade aktörer ska samverka och samordna sina verksamheter. För de nyanlända flyktingarna kan det handla om samordning av fyra olika planer för den första tiden i Stockholm; introduktionsplan på stadsdelen, studieplan i SFI, aktivitetsplan på Jobbtorget och handlingsplan på arbetsförmedlingen.

Det är viktigt att staden både internt och externt upparbetar tydliga rutiner för samverkan och för informationsöverföring. Liksom för övriga inskrivna behöver ansvars- och rollfördelning mellan Af, hemmastadsdelen och Jobbtorget definieras tydligt. Konkreta exempel på vad som behöver klargöras är vem som anmäler den nyanlända flyktingen till Af, vilken som är Af:s samarbetspart vad gäller nyanlända och vem Af ska föra trepartssamtal med.

På arbetsförmedlingen finns handläggare som enbart arbetar med nyanlända flyktingar och invandrare, i samarbete med flyktingsekreterare i stadsdelarna. För att denna samverkan ska kunna fortsätta på ett bra sätt på Jobbtorgen bör det även finnas särskilda handläggare för nyanlända flyktingar på Jobbtorgen. Det vill säga att flyktingarna behöver kunna särskiljas ur den stora gruppen socialbidragstagare på Jobbtorgen. Då kan staden och Af tillsammans göra gemensamma behovsanalyser och planera insatser anpassade särskilt till målgruppen.

Även för dessa grupper behöver det föras en diskussion om vilka som ska omfattas av samverkan. Af:s målgrupp av nyanlända invandrare (utrikes födda vars vistelsetid i Sverige i normalfallet inte överstiger tre år efter erhållet uppehållstillstånd) omfattar fler än de som har introduktionsersättning

Länsarbetsnämnden ser positivt på att staden planerar att utöka den yrkesinriktade SFI-undervisningen och införa introduktionspraktik. Här finns förutsättningar för ökad samverkan mellan Af och staden.

Det är även bra att tester för SFI ska äga rum på Jobbtorget. Det underlättar för arbetsförmedlingen att göra en bra planering om testresultatet är tillgängligt redan vid första besöket på Af.

Ungdomar

Den goda konjunkturen för med sig en ökad polarisering mellan ungdomar med olika förutsättningar. En klart högre andel ungdomar som skriver in sig på Af får arbete inom tre månader, jämfört med personer i andra åldrar. Men samtidigt ökar långtidsarbetslösheten och långtidsinskrivningar, främst för ungdomar som saknar avslutade gymnasiestudier.

Idag har flera förmedlingar speciella arbetsförmedlare med särskilt ungdomsansvar, för målgruppen 18-24 år. Länsarbetsnämnden tycker att det är bra att Stockholms stad ser till ungdomarnas delvis speciella behov genom att göra särskilda åtgärder/upphandlingar för gruppen. Eftersom ungdomar i lägre utsträckning har erfarenhet av arbete är det viktigt att de tidigt får kvalificerad bedömning av förutsättningar för arbete, individuellt stöd och coachning hela vägen fram till arbete. Af-kontoren har också individuellt anpassade aktiviteter och samverkan med Stockholms stad, ESF-rådet, arbetsgivare m.fl. för de ungdomar som har svårast att få arbete. Under de senaste åren har Länsarbetsnämnden och Stockholms stad haft en rad gemensamma satsningar och projekt med ungdomar som målgrupp. Erfarenheterna från detta har bland annat samlats i en bok, "Arbetsboken – En handbok i konsten att slussa unga till jobb", som är en bra utgångspunkt för fortsatt samarbete. För ungdomar har Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) även startat satsningen Avstamp under 2007. Idag har vi en situation där det ofta uppstår en "misspass" mellan utbildning och arbetsmarknadens behov. Avstamp ska bland annat bidra till att öka ungdomars möjligheter att göra studie- och yrkesval som bättre passar ihop med arbetsmarknadens behov. Genom informationsinsatser och bättre samverkan med skolan ska även inställningen till och förväntningarna på Arbetsförmedlingen förändras. Som nämnts tidigare är en samarbetspartner som inte nämns i förslaget till Jobbtorg är vårdcentraler/Landstinget. Länsarbetsnämnden anser att det är extra viktigt för ungdomar att Jobbtorgen får till stånd ett sådant samarbete. Speciellt för att åstadkomma en tidig kontakt för psykiatrisk hjälp på vårdcentralerna.

Jobbgaranti för ungdomar

I regeringens proposition En jobbgaranti för ungdomar (2006/07:118), som kom i juni 2007 beslutas att de kommunala ungdomsprogrammen och ungdomsgarantin avskaffas. Regeringen inför, genom Arbetsförmedlingen, i stället en jobbgaranti för ungdomar mellan 16 och 24 år från den 1 december 2007.

Förslaget innebär att ungdomar omfattas av jobbgarantin efter tre månaders inskrivningsperiod hos Arbetsförmedlingen. Efter en inledande period med förstärkt stöd kombineras det aktiva matchningsarbetet med praktik eller utbildning. Deltagande i jobbgarantin begränsas till högst 15 månader, men längst fram till att deltagaren fyller 25 år. Efter 15 månader i jobbgarantin ska jobb- och utvecklingsgarantin kunna träda ikraft. En arbetssökande som avstår från en anvisning till jobbgarantin förlorar rätten till ersättning vid fortsatt arbetslöshet.

Förordningen om jobbgarantin för ungdomar har ännu inte kommit men det är klart att den kommer att kräva samverkan mellan kommunerna och Af.

Arbetslivsinriktad rehabilitering

Även för arbetssökande som har behov av arbetslivsinriktad rehabilitering är det viktigaste i samverkan att få till stånd en bra rehabiliteringskedja för individen. Detta kan ske genom samplanering med handlingsplaner, där olika myndigheters del i kedjan och gemensam uppföljning fastställs.

Det är viktigt att olika parter kommer in i rätt skede i ”individens väg till jobbet” (se tjänstemannaförslagets bilaga Jobbtorg – individens väg). Det behövs exempelvis en dokumenterad kartläggning/utredning som påvisar arbetsförmåga innan Af kan träda in med tjänsterna att klargöra vilka arbeten sökande kan söka och huruvida en arbetsplats/arbetssituation ska anpassas.

Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare

Även för skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA) är det positivt med en central överenskommelse om lika behandling t.ex. för vad som gäller om personer flyttar från en stadsdel till en annan. Avtal om vilka personer som anställs i OSA görs idag mellan Af och hemstadsdelen.

Att hitta rutiner för detta är extra viktigt inför införandet av tredje fasen av Af:s nya program, jobb- och utvecklingsgarantin (JOB). Den tredje fasen (efter 450 dagar i JOB) kommer att innefatta varaktig samhällsnyttig sysselsättning, vilket skulle kunna ske bl.a. genom anställning i kommuner.

Misa AB yttrande daterat den 28 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Jobbtorg är en ambitiös satsning på att få fler ut i arbete och sysselsättning. För ett stort antal arbetssökande är det bra att berörda myndigheter finns samlade med sina olika kompetenser och ansvarsområden vilket borde vara både effektivare för personalen samt för arbetslösa personer. För de personer som har svårigheter i kontakten med myndigheter kan det underlätta att de finns på samma plats. Till exempel för personer som har invandrabakgrund, ungdomar på väg in i vuxenlivet eller andra som har begränsad förmåga att orientera sig i våra system. Detta underlättar även olika myndigheters samarbete och minskar förhoppningsvis därmed risken att individer ”faller mellan stolarna”.

För de individer i steg 2 (personer med funktionshinder/särskilda svårigheter, där vi har vår fokus) som har dåliga erfarenheter och bristande förtroende för samhället kan detta försvåra samarbetet. Dilemmat är, utifrån det vi erfarit, att dessa personer kan ha svårt att känna förtroende för och ta emot hjälp av myndighetspersoner som är satta att kontrollera och som de är ekonomiskt beroende av. Den som skall ge dig vägledning och coachning är även den som är satt att kontrollera dig. Du som individ hamnar i ett beroendeförhållande i stället för ett förtroendeförhållande. För en relativt frisk person utan särskilda svårigheter är detta troligtvis inget problem och kontrollen och samverkan mellan olika myndigheter kan snarare uppfattas som positivt och sporrande.

För t.ex. personer med intellektuella funktionshinder som inlärningssvårigheter, psykiska problem, neuropsykiatriska funktionshinder, förvärvad hjärnskada kan detta dock leda till sådant motstånd att ett positivt samarbete inte blir möjligt. TU (Tjänstutlåtandet) tar upp att det finns en risk att de grupper som har lättast att få arbete är de man kommer att fokusera på. Vilket vi instämmer i. Det är uppenbart att det finns en

risk att man missar de personer som har störst behov av ett förändrat och kompletterat system för att matchas till ett arbetsliv.

Vi ser att det kan finnas stor risk till misslyckande när det gäller Stadens beslut att införa en jobbgaranti för alla som är beroende av försörjningsstöd på grund av arbetsbrist. Tanken är att personer ska ges en snabb individuell bedömning och garanteras arbete eller utbildning inom fem dagar.

För ett flertal personer som Misa coachar och som står en bit ifrån den ordinarie arbetsmarknaden bedrivs daglig verksamhet enligt LSS. Detta erbjuds på vanliga arbetsplatser vilket ger ett naturligt kontaktnät, samhörighet med kollegor och reella arbetsuppgifter vilket i förlängningen kan leda till ett lönearbete.

Vi tror att när Jobbtorg skall gå vidare i steg 2 och på allvar börja jobba för att personer med olika funktionshinder skall komma till och kunna behålla ett arbete - så är metoden ISA och Supported Employment ett bra komplement till det som myndigheterna själva kan erbjuda.

Vi tror även att en andel alternativa aktörer med sina specialområden och metoder bör få finnas inom jobbtorgen som ett komplement till det som annars uppfattas som myndigheter.

SKTFs yttrande daterat den 31 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Det framarbetade förslaget är mycket ambitiöst och baseras på erfarenheter från befintliga verksamheter. SKTF välkomnar en samsyn vad gäller att bereda arbete för arbetslösa oavsett anledning till arbetslösheten. Vi vill dock lyfta fram en del frågor och funderingar som vi anser bör särskilt tas i beaktande.

Centralisering av arbetssökarverksamhet och flyktingmottagande för med sig både fördelar och nackdelar. SKTF anser att de goda effekter, som nuvarande arbete och projekt har resulterat bör uppmärksammas samt att de faktorer som utmärker framgångsrika projekt bör omsättas i jobbtorgens verksamhet. Den lokala kännedomen om arbetsgivare och deras förutsättningar, som finns i stadsdelarna, ska kunna upprätthållas även i de fem jobbtorgen, särskilt när anpassning till den lokala arbetsmarknadens behov pekas ut som särskild viktig faktor för övergångar i arbete. Andra viktiga faktorer för en lyckad slussning till arbete är samarbete med socialtjänsten och stadsdelsförvaltningar, kompetenta och professionella medarbetare som är väl förtrogna med verksamhetens mål, individuellt utformad stöd för och motivering av de arbetssökande samt bra rutiner, som inte är personanknutna, med andra aktörer som Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

Förslaget beskriver kortfattat det arbete som staden har haft för minska kostnaderna för försörjningsstöd och konstaterar att "trots stora ansträngningar står dock fortfarande en stor grupp människor utanför arbetsmarknaden". SKTF saknar en närmare och sammanställd analys av orsakerna till att målsättningen inte har kunnat uppfyllas. Vår mening är att även en sådan analys behövs för att optimera resursanvändningen i fram-

tiden. Vi tror att bl.a. arbetsmiljöfaktorerna har stor betydelse för måluppfyllelse och verksamhetskvalité.

Vad gäller samarbete med bl.a. Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen framgår det att dessa genomför omfattande förändringar i sin verksamhet. SKTF anser att staden bör avvakta dessa förändringar och använda tiden för en grundlig planering och förankring av planen i stadsdelarnas verksamhet. Vidare befarar SKTF att det kommer uppstå gränsdragnings problem när olika huvudmän är inblandade i de olika faserna då Jobbtorgen samordnar insatser för både flyktingar och studerande (med eller utan försörjningsstöd).

SKTF anser att det är viktigt att kommunen erbjuder validering och att det avsätts ekonomiska förutsättningar i budget för detta arbete. Vi anser också att validering ska även i fortsättningen ske på stadens valideringskansli för att behålla likvärdigheten i bedömningarna, möjligheterna till verksamhetsutveckling, av ekonomiska skäl och med hänsyn till personalens arbetsmiljö. Av samma skäl ska sfi-anmälan och bokning av sfi-test hållas samlad.

Det framgår inte av förslaget vilken roll Rekryteringsprogrammet har haft för stadens arbetssökarverksamhet. Frågan bör undersökas närmare. Enligt SKTF's mening är det felanvända resurser att anslagsfinansiera verksamheten om det visar sig vara av stor betydelse för Jobbtorgens verksamhet. Tvärtom bör Rekryteringsprogrammet permanentas som en kommunal verksamhet och att ekonomiska förutsättningar bör ges för detta arbete i budgeten.

Det måste tydliggöras vad remissen avser med längre anpassade yrkesutbildningar så att gränsdragningen mellan till exempel KY tydliggörs.

Om stadens ambitioner med jobbtorg ska kunna uppfyllas bedömer SKTF att bemaningen bör vara hög. Åtgärder som nämns för att uppnå goda resultat är tidskrävande och personalintensiva. Vid upphandling av introduktionsplatser är det viktigt att kontinuerligt kontrollera dessa ur personal och arbetsmiljösynpunkt för att kunna erbjuda kvalitet och ytterligare motivera personer till arbete. Sociala och etiska hänsyn bör få en plats i förfrågningsunderlagen, enligt ILO's kärnkonventioner som även Sverige har ratificerat.

Vad gäller ledning och styrning av jobbtorgen ställer SKTF sig frågande inför terminologin. I den kommunala verksamheten finns styrelser i nämnder (och fackföreningar), inom tjänstemannaorganisationen betecknas styrenheterna som ledningsgrupper. Inom staden pågår omfattande ändringar och för att undvika förvirring och missförstånd ska benämningar av styrenheter vara konsekvent.

Till slut ser SKTF det som särskilt viktigt att utveckla utbildningar för att få unga arbetslösa i arbete. Utbildningar som siktar mot praktisk lärande och kan relativt snabbt omsättas i lön bör locka flera ungas deltagande men även motivationsarbete för att delta i mer teoretiska studier för att på sikt öka anställningsbarheten inom det akademiska arbetslivet är samhällsekonomiskt viktigt, även i ett Europaperspektiv.

SKTF ser fram emot fortsatt samarbete vid planering och genomförande av jobbtorgen, både centralt och lokalt i partssammansatta grupper.

Stockholms Handelskammares yttrande daterat den 30 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Det är viktigt att använda sig av befintliga organisationer i arbetet med att nå resultat. Risken är annars att man dubbelarbetar. På området nystartande av företag är det exempelvis naturligt att samarbeta med Nyföretagarcentrum. När det gäller rekryterings- och matchningsverksamhet är det lika naturligt att ta hjälp av bemanningsföretag.

För att underlätta för företag att anställa vissa personer har Riksdagen beslutat om sänkta sociala avgifter, skatter och andra incitamentsystem. Regelsystemet för att kunna utnyttja dessa incitament kan vara svårförståeliga och svårtillgängliga. Informationen till företagen om möjligheterna till att anställa/bistå måste därför vara lättillgänglig, lättförståelig och kortfattad. Kontakten mellan företagen och jobbtorgen ska likaledes vara okomplicerad och obyråkratisk.

Stockholms stadsmissions yttrande daterat den 29 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

2006 beslutade Stockholms Stadsmission att utveckla arbets- och sysselsättningsaktiviteter för målgrupperna hemlösa, personer med missbruksproblem och psykisk ohälsa, ungdomar och studenter vid Stadsmissionens Folkhögskola, IV-program och Gymnasieskola. Förprojekteringen till Arbete och Sysselsättning på Stockholms Stadsmission innefattade en intervjuserie med 40 brukare på våra enheter för hemlösa. Av dessa uttryckte 85 procent att de ville arbeta och 75 procent att de uppbar försörjningsstöd.

Våren 2007 genomförde vi en kartläggning av befintliga arbets- och sysselsättningsaktiviteter i Stockholms kommun. Syftet var att undersöka hur Stadsmissionen kan bli ett framtida komplement – på området arbete och sysselsättning – till det staden och andra aktörer erbjuder idag. Kartläggningen innebar bland annat besök på stadsdelarnas jobbsökarcenter (Jobbaktiv, Arbetsforum, Jobbcenter mfl). För personer som befinner sig nära arbetsmarknaden och har en grundläggande ”anställbarhet” anser vi att de här verksamheterna i de flesta fall fungerar bra. Förslaget att etablera fem Jobbtorg ser vi som en vidareutveckling av de befintliga jobbsökarcentren och välkomnar detta. De enhetschefer vi träffat efterfrågade aktiviteter som kopplar SFI till praktik, kortare förberedande yrkesutbildningar och validering av tidigare yrkeskunskaper och betyg. Detta finns med i förslaget ”Jobbtorg” vilket vi uppmuntrar och ser som en positiv utveckling för den enskilde och för staden. Att skapa en möjlighet att förvandla försörjningsstödet till lärlingslöner ser vi också som positivt och för våra målgrupper på Stadsmissionens Folkhögskola, Gymnasieskola och IV-program kan Jobbtorgen bli en framtida resurs.

Dock anser vi att remissen är vag på flera områden. Vi saknar en redogörelse för hur samverkan mellan deltagande myndigheter kommer att utformas. Samordning av regelverk och organisationskulturer ser vi som en förutsättning för att Jobbtorgen ska ge önskat resultat och en garant för att den enskilde inte, såsom idag, riskerar att hamna mellan stolarna. I våra samtal med enhetschefer på stadsdelar och i kranskommuner har majoriteten nämnt personalens engagemang som den kritiska framgångsfaktorn för att insatser inom arbete och sysselsättning ska ge positiva resultat. Kompetensutveckling och nyrekrytering av

den ”grundbemanning” som beskrivs i remissen är alltså av största vikt och vi förutsätter att det finns en handlingsplan och att resurser avsätts för detta.

Vi saknar även en redogörelse för upphandlingsförfarandet i Steg 1. Hur och när kommer detta att utformas och utlysas? Ytterligare ett frågetecken är hur satsningen kommer att dokumenteras för utvärderings- och uppföljningsarbetet. Vad innebär systemet FLAI och hur påverkar en implementering av det upphandlade organisationer? Och hur och vem sammanställer, analyserar och ansvarar för data som registreras i FLAI inför utvärdering, uppföljning och spridning av resultat?

Vidare är Steg 2 intressant för Stockholms Stadsmission. Steg 2 beskrivs knapphändigt i remissen men ska vända sig till försörjningsstödstagare som under en tid uppburit försörjningsstöd av andra skäl än arbetslöshet, och där skäl finns att pröva möjligheten att arbeta helt eller delvis samt insatser för psykiskt och fysiskt funktionshindrade som inte uppbär försörjningsstöd men som får stöd i olika former från stadsdelen, och som behöver insatser för att helt eller delvis kunna komma in på arbetsmarknaden.

Vi anser att Jobbtorgen, i den form de beskrivs i remissen, är utformade för att stötta och hjälpa personer som är nära ”job-ready” eller ”anställbarhet”. Den grupp som ska omfattas av Steg 2, personer vi har lång erfarenhet av att arbeta med, kräver långsiktig planering med kontinuerligt stöd på individnivå som omfattar missbruksvård, psykiatri, boendeplanering samt arbete och sysselsättning. För att ge den här gruppen en möjlighet att återintegreras anser vi att incitament som motiverar till arbete måste utvecklas. En modell med lön, eller flitpeng, för utfört arbete är ett sådant incitament. Ett annat är en utveckling av den skuldsanering som drivs av Socialtjänsten, där flera stadsdelar idag har vänteköer på upp till 12 månader. Skuldsanering är avgörande för att en person som lever i hemlöshet överhuvudtaget ska ha möjlighet att återintegreras i samhället och på arbetsmarknaden.

I utvecklingen av Steg 2 kan vi och andra frivilligorganisationer fylla en viktig funktion och vi föreslår att ett par representanter från frivilligsektorn inbjuds att delta i planeringsstadiet av Steg 2 samt i en framtida projektgrupp.

RESERVATIONER M.M.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Roger Mogert m fl (s) och ledamoten Inger Stark (v) enligt följande

Vi reserverar oss mot nämndens beslut då vi yrkade att nämnden skulle besluta att i huvudsak godkänna förvaltningens förslag till remissvar samt att därutöver anföras:

Det är inte utan oro vi ser hur möjligheterna till vuxenutbildning urholkas i Stockholm. Kraftiga nedskärningar har skett såväl på KomVux som på de statliga arbetsmarknadsanslagen. Det gör att Jobbtorgen i realiteten riskerar att ha mycket lite att erbjuda dem som söker sig dit.

Den storstilade ”jobbgarantin” som innan valet innebar att alla arbetslösa mottagare av försörjningsstöd skulle erbjudas arbete till avtalsenlig lön inom fem dagar, avlövas därmed om möjligt ännu mer. Vi noterar också att den i detta dokument än en gång omformulerats och att den föga imponerande klapp-på-axeln-garantin nu krympts till att istället bli rätten att klappa sig själv på axeln.

Reservation anfördes av ledamoten Anna Fredriksson (mp) enligt följande

Jag reserverar mig mot nämndens beslut då jag yrkade att nämnden skulle besluta 1. Förvaltningens förslag till remissvar godkänns med nedanstående tillägg:

Förslaget om att inrätta jobbtorg i Stockholm är ett i grunden positivt förslag om att samordna stadens och statens arbete för att öka andelen självförsörjande medborgare. Förslaget bygger dock i allt för hög grad på ett antagande att det är den enskilda människans ”fel” att hon/han inte har ett arbete. Förslaget har allt för många piskor och för få morötter, till exempel när man beskriver de skyldigheter de jobbsökande har och vilka ”konsekvenser” det blir av att inte delta aktivt. Jobbtorget måste säkerställa att reglerna för de arbetssökandena är flexibla och går att anpassa efter individens behov.

Förslaget saknar framför allt ett diskrimineringsperspektiv, det vill säga perspektivet att det finns mekanismer grundade på fördomar på arbetsmarknaden som stänger vissa grupper ute. Diskriminering kan ske av personer med utländsk bakgrund, personer med funktionshinder, äldre och ungdomar. Idag skyddas diskrimineringsgrunderna kön, etnicitet, funktionshinder och sexuell läggning av lagen. Dessutom är det väl känt att åldersdiskriminering ofta drabbar både ungdomar och äldre, men trots EU-direktiv finns inget förbud mot åldersdiskriminering i Sverige ännu. Jobbtorget ska också få i uppgift att hjälpa flyktingar att få sina kunskaper validerade, men förslaget innehåller inga lösningar på de svårigheter som finns kring en sådan process, till exempel att

många flyktingar saknar papper på utbildning eller färdigheter när de kommer till Sverige.

Bromma stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Karin Hanqvist (s), Lillemor Samuelsson (v) och Eie Herlitz (mp), enligt följande.

Stadsdelsnämnden borde ha beslutat att avslå förvaltningens förslag till yttrande över remissen.

Därutöver vill vi framföra följande:

Brommas Jobbforum har på senare år visat sig vara framgångsrika i sitt arbetssätt. Vi anser att Jobbforum ska fortsätta och utveckla sitt arbetssätt, bl.a. genom att skapa goda samarbetsformer med arbetsförmedlingen, försäkringskassan och landstinget.

Det viktiga samarbetet med socialsekreterarna som Jobbforum har, riskerar att försvåras då Jobbtorget blir en utomstående organisation.

De goda erfarenheterna från den fantastiska metodutveckling som genomförs under vår tidigare rödgröna mandatperiod ska självfallet styra stadens övergripande målsättningar och inriktningar för arbetsmarknadspolitiken. Utan kompetensfondens arbetsmarknadsprojekt och dess utvärderingar hade vi inte haft dagens kunskap om framgångsrika metoder.

Vi anser att det är mycket bra att samla en hel kedja av resurser inom arbetsmarknadsområdet för att kunna bidra till att fler människor ska få arbete och kunna försörja sig själva. Däremot ska staden inte detaljstyra hur lokala arbetsmarknadsverksamheter ska organiseras, utan det ska stadsdelsnämnderna besluta utifrån sina lokala förutsättningar. Dessutom är det viktigt att brukarinflytandet utvecklas inom arbetsmarknadsverksamheterna.

Vår uppfattning är att staden självfallet ska stimulera till samarbete mellan stadsdelsnämnderna. Under de senaste åren har många nämnder frivilligt drivit gemensamma arbetsmarknadsverksamheter, och så bör det fungera i fortsättningen också. Däremot kan vissa typer av verksamheter vara stadsövergripande, men knyts till en stadsdelsnämnd eller en central nämnd. Ett exempel är det planerade arbetsmarknadsprojektet för personer med funktionsnedsättningar som stoppades av den borgerliga alliansen på grund av brist på pengar.

Att lägga arbetsmarknadsverksamheten under kommunstyrelsens ekonomiutskott tar vi avstånd från, liksom att upphandla verksamheten. En privatisering går stick i stäv med syftet att samordna och kommer att skapa nya gränser och samarbetssvårigheter.

Det är orimligt att i en storstad som Stockholm centralisera verksamhet som vänder sig direkt till invånarna. Samverkan med försörjningsstödet försvåras med olika chefer och byråkratin ökar. De arbetslösa får mycket långt avstånd till de politiskt ansvariga för verksamheten.

Jobbtorgens mål om långsiktig anställning för varje individ är bra, men står i motsättning till förslaget i de nya riktlinjerna för ekonomiskt bistånd där den enskilde ska ta den snabbaste vägen till egen försörjning.

Principen att resurser som friställs genom minskat försörjningsstöd tillförs arbetsmarknadsverksamheten är god, men det räcker inte. Det krävs nämligen god personaltäthet för att ge arbetslösa det individuella stöd, engagemang och goda bemötande som krävs.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av ledamoten Rosa Lundmark (v), vice ordföranden Magnus Dannqvist m.fl. (s), ledamoten Jonas Eklund (mp) enligt följande.

1 Stadsdelsnämnden lämnar följande yttrande över remissen.

Alla människor har en inneboende vilja att leva sitt liv på egna premisser; att klara sig själv och inte vara beroende av andra. Från samhällets sida är det viktigt att stödja och förstärka den enskildes förmåga att finna vägar till självständighet och egen försörjning. Utgångspunkten måste vara att människor både vill och kan ta ansvar för sin egen försörjning.

De goda erfarenheterna från den fantastiska metodutveckling som genomförts under vår tidigare rödgröna mandatperiod ska självfallet styra stadens övergripande målsättningar och inriktningar för arbetsmarknadspolitiken. Utan kompetensfondens arbetsmarknadsprojekt och dess utvärderingar hade vi inte haft dagens kunskap om framgångsrika metoder.

Vi anser att det är mycket bra att samla en hel kedja av resurser inom arbetsmarknadsområdet för att kunna bidra till att fler människor ska få arbete och kunna försörja sig själva. Däremot ska staden inte detaljstyra hur lokala arbetsmarknadsverksamheter ska organiseras, utan det ska stadsdelsnämnderna besluta utifrån sina lokala förutsättningar. Dessutom är det viktigt att brukarinflytandet utvecklas inom arbetsmarknadsverksamheterna.

Vi är inte helt säkra på att flyktingmottagningen är möjlig att helt integrera i en arbetsökarverksamhet, eftersom introduktionen även omfattar personer som inte har arbetsförmåga samt att även barnens individuella behov ska uppmärksammas och insatser planeras.

Vår uppfattning är att staden självfallet ska stimulera till samarbete mellan stadsdelsnämnderna. Under de senaste åren har många nämnder frivilligt drivit gemensamma arbetsmarknadsverksamheter, och så bör det fungera i fortsättningen också. Däremot

kan vissa typer av verksamheter vara stadsövergripande, men knyts till en stadsdelsnämnd eller en central nämnd. Exempelvis det planerade arbetsmarknadsprojektet för personer med funktionsnedsättningar som stoppades av den borgerliga alliansen på grund av brist på pengar.

Att lägga arbetsmarknadsverksamheten under kommunstyrelsens ekonomiutskott tar vi avstånd från, liksom att upphandla verksamheten. En privatisering går stick i stäv med syftet att samordna och kommer att skapa nya gränser och samarbetssvårigheter.

Det är orimligt att i en storstad som Stockholm centralisera verksamhet som vänder sig direkt till invånarna. Samverkan med försörjningsstödet försvåras med olika chefer och byråkratin ökar. De arbetslösa får mycket långt avstånd till de politiskt ansvariga för verksamheten.

Jobbtorgens mål om långsiktig anställning för varje individ är bra, men står i motsättning till förslaget i de nya riktlinjerna för ekonomiskt bistånd där den enskilde ska ta den snabbaste vägen till egen försörjning.

Principen att resurser som friställs genom minskat försörjningsstöd tillförs arbetsmarknadsverksamheten är god, men det räcker inte. Det krävs nämligen god personaltäthet för att ge arbetslösa det individuella stöd, engagemang och goda bemötande som krävs.

Det hade i detta ärende även varit smakfullt av majoriteten att redogöra för hur den utlovade jobbgarantin ska implementeras i verksamheten.

Farsta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av ledamöterna Gunnar Sandell m fl (s) och Magnus Welroos (v) mot stadsdelsnämndens beslut enligt följande.

Vi bifaller delvis förvaltningens förslag samt anför;

Alla människor har en inneboende vilja att leva sitt liv på egna premisser; att klara sig själv och inte vara beroende av andra. Från samhällets sida är det viktigt att stödja och förstärka den enskildes förmåga att finna vägar till självständighet och egen försörjning. Utgångspunkten måste vara att människor både vill och kan ta ansvar för sin egen försörjning. Att alla människor vill arbeta. Att endast ställa krav utan att ge möjligheter är ingen lösning på de arbetslösas problem. Kort sagt har arbetslinjen två sidor; å ena sidan handlar det om skyldigheten att stå till arbetsmarknadens förfogande och vara beredd att göra sin insats, och å andra sidan handlar det om den enskildes rätt till ett fullgott arbete. Detta stöds av en aktiv arbetsmarknadspolitik som syftar till arbete åt alla.

Den politik som innebär kraftiga nedskärningar på arbetsmarknadspolitiska åtgärder, är att frångå arbetslinjen.

Enligt förslaget ska jobbtorgen vara en gemensam ingång för arbetsmarknadsåtgärder för de olika målgrupper som staden arbetar med. Vi tycker att det borgerliga förslaget går ut på att i första hand minska försörjningsstödet istället för att verkligen skapa förutsättningar för flera att komma ut på arbetsmarknaden. Vi menar att det är en omöjlighet att klumpa ihop så stora och olika grupper människor och förvänta sig en positiv utveckling. För många av dessa grupper t.ex ungdomar krävs det ett mer individualiserat, lokalt stöd. Det samma gäller nyanlända SFI studerande

Vi anser att det är en självklarhet att det är arbetslinjen som gäller men vi tror inte att piskan är rätt redskap- Det måste finnas lösningar som är väl anpassade till de olika målgrupperna och individerna.

Det är viktigt att poängtera att för många i de olika målgrupperna är närhet mycket viktigt, Med förslaget om inrättandet av 5 jobbtorgen i Stockholm kringgås närhetsprincipen och det försvåras ytterligare av det indragna SL kortet. Hur ska målgruppen resa till jobbtorgen?

Vi Efterlyser diverse aktörer inklusive de bra exempel som redan finns i staden. Något som vi inte kan sia om eftersom de som redan jobbar med detta idag och uppvisar gott resultat antagligen läggs nere då den samlade kompetensen går förlorad.

Äterigen har båda Försäkringskassan och Arbetsmarknadsverket omorganiserats. Det gör att det är svårt att veta hur de kommer att samarbeta med jobbtorgen i framtiden.

Vad det gäller finansiering av jobbtorgen ser vi inget tillskott av extra pengar utan det kommer att finansieras från resurser som idag finns i SDN och många gånger är otillräckliga och från flyktingmottagning. Detta kommer att urholka det arbete som idag ger positiva resultat i SDN.

Tanken med jobbtorg är dock god. Bra att samordna olika aktörer under samma tak, även om staden aldrig kan tvinga dit af och fk. Det är synd att jobbtorgen ska ersätta de lokala arbetssökarverksamheterna. Det finns många framgångsrika lokala projekt.

Ärendet andas att de lokala politikerna i sdn fråntas makten att besluta över arbetsmarknadsverksamheter i sitt eget stadsdelsområde - att allt ska vara centralt. Ytterligare ett steg i avvecklingen av stadsdelsnämnderna.

Det framgår också av ärendet att jobbgarantin inte alls innebär en garanti om jobb eller utbildning som utlovades innan valet utan endast en garanti om en handlingplan. Det är ett av de större val sveken!

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Patrik Slimane (mp) enligt följande.

Förslaget om att inrätta jobbtorg i Stockholm är ett i grunden positivt förslag om att samordna stadens och statens arbete för att öka andelen självförsörjande medborgare. Förslaget bygger dock i allt för hög grad på ett antagande att det är den enskilda människans "fel" att hon/han inte har ett arbete. Förslaget har allt för många piskor och för få morötter, till exempel när man beskriver de skyldigheter de jobbsökande har och vilka "konsekvenser" det blir av att inte delta aktivt.

Jobbtorget måste säkerställa att reglerna för de arbetssökandena är flexibla och går att anpassa efter individens behov.

Trots att vi har lagar mot diskriminering och bevis för att diskriminerande strukturer utgör ett betydande hinder på arbetsmarknaden saknas detta perspektiv helt i förslaget om inrättande av jobbtorg. Eftersom målgrupperna för jobbtorgen i högre grad riskerar att råka ut för diskriminering bör detta innebära att jobbtorgen aktivt arbetar mot diskriminerande strukturer på arbetsmarknaden samt att kompetens kring diskriminering och dess mekanismer säkerställs hos personalen på jobbtorgen.

Skolverkets statistik visar att andelen fullföljande SFI-elever i Stockholm är lägst i landet och även att Stockholm satsar mindre än en tredjedel så mycket pengar per heltidsstuderande inom SFI som t ex Göteborg. Kvaliteten på SFI och lärarnas status behöver höjas, och det görs framför allt med mer resurser. En nära koppling mellan yrkeskunskap, arbetslivskunskap, praktik och svenska baserad på deltagarnas erfarenheter fungerar bra, speciellt för den målgrupp som annars har svårt att ta till sig traditionell SFI undervisning.

Förslaget innebär att Navigatorcentra läggs ner och att frågan förs över till utbildningsnämnden. Navigatorcentra har under sin verksamhetstid byggt upp en kompetens kring att arbeta med ungdomar. Det är viktigt att den här kompetensen inte försvinner utan tas till vara i den nya verksamheten.

Om en arbetssökande hänvisas en praktikplats (med hot om indraget försörjningsstöd om hon/han inte accepterar den) bör det finnas ett ordentligt avtal mellan Jobbtorg och arbetsplats där praktikanten garanteras handledning, normala arbetsvillkor och varierande arbetsuppgifter, som följs upp.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Reservtion anfördes av tjänstgörande ersättaren Carita Stenbacka Tenezakis (v) enligt följande.

Att i huvudsak bifalla förvaltningens förslag till yttrande över remissen samt att därutöver anför följande:

De goda erfarenheterna från den metodutveckling som genomfördes under den tidigare rödgröna mandatperioden ska självfallet styra stadens övergripande målsättningar och inriktningar för arbetsmarknadspolitiken. Utan kompetensfondens arbetsmarknadsprojekt och dess utvärderingar hade vi inte haft dagens kunskap om framgångsrika metoder.

Vänsterpartiet anser att det är mycket bra att samla en hel kedja av resurser inom arbetsmarknadsområdet för att göra det möjligt att fler människor får arbete och kan försörja sig själva. Däremot ska staden inte detaljstyra hur lokala arbetsmarknadsverksamheter ska organiseras, utan det ska stadsdelsnämnderna besluta utifrån sina lokala förutsättningar. Dessutom är det viktigt att brukarinflytandet utvecklas inom arbetsmarknadsverksamheterna.

Vår uppfattning är att staden självfallet ska stimulera till samarbete mellan stadsdelsnämnderna. Under de senaste åren har många nämnder frivilligt drivit gemensamma arbetsmarknadsverksamheter, och så bör det fungera i fortsättningen också. Däremot kan vissa typer av verksamheter vara stadsövergripande, men knytas till en stadsdelsnämnd eller en central nämnd.

Att lägga arbetsmarknadsverksamheten under kommunstyrelsens ekonomiutskott tar vi avstånd från, liksom att upphandla verksamheten. En privatisering går stick i stäv med syftet att samordna och kommer att skapa nya gränser och samarbetsvårigheter.

Det är orimligt att i en storstad som Stockholm centralisera verksamhet som vänder sig direkt till invånarna. Samverkan med försörjningsstödet försvåras med olika chefer och byråkratin ökar. De arbetslösa får långt till de politiskt ansvariga för verksamheten.

Jobbtorgens mål om långsiktig anställning för varje individ är bra, men står i motsättning till förslaget i de nya riktlinjerna för ekonomiskt bistånd där den enskilde ska ta den snabbaste vägen till egen försörjning.”

Reservation anfördes av ledamoten Ylva Wahlström m.fl. (mp) enligt följande.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Jan Wallman m.fl. (s) enligt följande.

Vi konstaterar återigen att borgerligheten i Stockholm inte nämnvärt bryr sig om ords betydelse och de löften man gett till innevånarna i staden. En garanti om jobb till avtalsenlig lön inom fem dagar från kontakt med socialtjänsten har här lakats ur till att bli ett löfte om en handlingsplan.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Ylva Wahlström m.fl. (mp) enligt följande.

Förslaget om att inrätta jobbtorg i Stockholm är ett i grunden positivt förslag om att samordna stadens och statens arbete för att öka andelen självförsörjande medborgare. Förslaget bygger dock i allt för hög grad på ett antagande att det är den enskilda människans ”fel” att hon/han inte har ett arbete. Förslaget har allt för många piskor och för få morötter, till exempel när man beskriver de skyldigheter de jobbsökande har och vilka ”konsekvenser” det blir av att inte delta aktivt. Jobbtorget måste säkerställa att reglerna för de arbetssökandena är flexibla och går att anpassa efter individens behov.

Förslaget saknar framför allt ett diskrimineringsperspektiv, alltså perspektivet att det finns mekanismer grundade på fördomar på arbetsmarknaden som stänger vissa grupper ute. Bland jobbtorget målgrupper finns tre grupper där diskriminering kan utgöra

en helt eller delvis orsaksförklaring för att individen inte har arbete: personer med utländsk bakgrund, personer med funktionshinder och ungdomar. Idag skyddas diskrimineringsgrunderna kön, etnicitet, funktionshinder och sexuell läggning av lagen. Dessutom är det väl känt att åldersdiskriminering ofta drabbar ungdomar, men trots EU-direktiv finns inget förbud mot åldersdiskriminering i Sverige ännu. Jobbtorget ska också få i uppgift att hjälpa flyktingar att få sina kunskaper validerade, men förslaget innehåller inga lösningar på de svårigheter som finns kring en sådan process, till exempel att många flyktingar saknar papper på utbildning eller färdigheter när de kommer till Sverige.

Trots att vi har lagar mot diskriminering och bevis för att diskriminerande strukturer utgör ett betydande hinder på arbetsmarknaden saknas detta perspektiv helt i förslaget om inrättande av jobbtorg. Eftersom målgrupperna för jobbtorgen i högre grad riskerar att råka ut för diskriminering bör inrättandet av jobbtorgen utgå ifrån ett diskrimineringsperspektiv. Rent konkret bör detta innebära att jobbtorgen aktivt arbetar mot diskriminerande strukturer på arbetsmarknaden samt att kompetens kring diskriminering och dess mekanismer säkerställs hos personalen på jobbtorgen.

Skolverkets statistik visar att andelen fullföljande SFI-elever i Stockholm är lägst i landet och även att Stockholm satsar mindre än en tredjedel så mycket pengar per heltidsstuderande inom SFI som t.ex. Göteborg. Kvaliteten på SFI och lärarnas status behöver höjas, och det görs framför allt med mer resurser.

Förslaget innebär att Navigatorcentra läggs ner och att frågan förs över till utbildningsnämnden. Navigatorcentra har under sin verksamhetstid byggt upp en kompetens kring att arbeta med ungdomar. Det är viktigt att den här kompetensen inte försvinner utan tas till vara i den nya verksamheten.”

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Ingegerd Akselsson Le Douaron (mp) enligt följande.

1. Stadsdelsnämnden beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. Stadsdelsnämnden framför därutöver följande

Förslaget om att inrätta jobbtorg i Stockholm är ett i grunden positivt förslag om att samordna stadens och statens arbete för att öka andelen självförsörjande medborgare. Förslaget bygger dock i allt för hög grad på ett antagande att det är den enskilda människans ”fel” att hon/han inte har ett arbete. Förslaget har allt för många piskor och för få morötter, till exempel när man beskriver de skyldigheter de jobbsökande har och vilka ”konsekvenser” det blir av att inte delta aktivt. Jobbtorget måste säkerställa att reglerna för de arbetssökandena är flexibla och går att anpassa efter individens behov.

De arbetssökandes rättigheter är begränsade i förslaget. Det förekommer att arbetsgivare systematiskt utnyttjar praktikanter, som hotas med indraget försörjningsstöd om de inte accepterar praktikplatsen, genom att ge dem ensidiga arbetsuppgifter, för att sen byta ut dem när praktiktiden är slut, istället för att anställa. Om en arbetssökande hänvisas till en praktikplats bör det finnas ett ordentligt avtal mellan Jobbtorg och

arbetsplats där praktikanten garanteras handledning, normala arbetsvillkor och varierade arbetsuppgifter. Detta avtal bör följas upp. Arbetsplatser där man är mer intresserad av få gratis arbetskraft än av att hjälpa till med arbetsplatsförlagd inläring bör inte användas som praktikplatser.

Förslaget saknar framför allt ett diskrimineringsperspektiv, alltså perspektivet att det finns mekanismer grundade på fördomar på arbetsmarknaden som stänger vissa grupper ute. Bland jobbtorget målgrupper finns tre grupper där diskriminering kan utgöra en helt eller delvis orsaksförklaring för att individen inte har arbete: personer med utländsk bakgrund, personer med funktionshinder och ungdomar. Idag skyddas diskrimineringsgrunderna kön, etnicitet, funktionshinder och sexuell läggning av lagen. Dessutom är det väl känt att åldersdiskriminering ofta drabbar ungdomar, men trots EU-direktiv finns inget förbud mot åldersdiskriminering i Sverige ännu. Jobbtorget ska också få i uppgift att hjälpa flyktingar att få sina kunskaper validerade, men förslaget innehåller inga lösningar på de svårigheter som finns kring en sådan process, till exempel att många flyktingar saknar papper på utbildning eller färdigheter när de kommer till Sverige.

Trots att vi har lagar mot diskriminering och bevis för att diskriminerande strukturer utgör ett betydande hinder på arbetsmarknaden saknas detta perspektiv helt i förslaget om inrättande av jobbtorg. Eftersom målgrupperna för jobbtorgen i högre grad riskerar att råka ut för diskriminering bör inrättandet av jobbtorgen utgå ifrån ett diskrimineringsperspektiv. Rent konkret bör detta innebära att jobbtorgen aktivt arbetar mot diskriminerande strukturer på arbetsmarknaden samt att kompetens kring diskriminering och dess mekanismer säkerställs hos personalen på jobbtorgen.

Skolverkets statistik visar att andelen fullföljande SFI-elever i Stockholm är lägst i landet och även att Stockholm satsar mindre än en tredjedel så mycket pengar per heltidsstuderande inom SFI som t ex Göteborg. Kvaliteten på SFI och lärarnas status behöver höjas, och det görs framför allt med mer resurser. Ett annat sätt att höja kvaliteten är att utveckla en nära koppling mellan yrkeskunskap, arbetslivskunskap, praktik och svenska baserad på deltagarnas erfarenheter, vilket fungerar bra, speciellt för den målgrupp som annars har svårt att ta till sig traditionell SFI undervisning.

Förslaget innebär att Navigatorcentra läggs ner, vilket är att beklaga, och att frågan förs över till utbildningsnämnden. Navigatorcentra har under sin verksamhetstid byggt upp erfarenheter av och en kompetens kring att arbeta med ungdomar. Det är viktigt att den här kompetensen inte försvinner utan tas till vara i den nya verksamheten.

Reservation anfördes av Reijo Kittilä (v) enligt följande.

1. Stadsdelsnämnden beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. Stadsdelsnämnden framför därutöver följande

De goda erfarenheterna från den metodutveckling som genomfördes under den förra mandatperioden ska vara vägledande för stadens övergripande målsättningar och

inriktningar för arbetsmarknadspolitiken. Utan kompetensfondens arbetsmarknadsprojekt och dess utvärderingar hade vi inte haft dagens kunskap om framgångsrika metoder.

Det är mycket bra att samla en hel kedja av resurser inom arbetsmarknadsområdet för att kunna bidra till att fler människor ska få arbete och kan försörja sig själva. Där-
emot ska staden inte detaljstyra hur lokala arbetsmarknadsverksamheter ska organiseras. Det ska stadsdelsnämnderna besluta utifrån sina lokala förutsättningar. Dessutom är det viktigt att brukarinflytandet utvecklas inom arbetsmarknadsverksamheterna.

Vår uppfattning är att staden självfallet ska stimulera till samarbete mellan stadsdelsnämnderna. Under de senaste åren har många nämnder frivilligt drivit gemensamma arbetsmarknadsverksamheter, och så bör det fungera i fortsättningen också. Vissa typer av verksamheter kan vara stadsövergripande men ska knytas till en stadsdelsnämnd eller en central nämnd, som det tidigare planerade arbetsmarknadsprojektet för personer med funktionsnedsättningar som tyvärr stoppades.

Stadsdelsnämnden tar avstånd ifrån förslaget att lägga arbetsmarknadsverksamheten under kommunstyrelsens ekonomiutskott. Vi avvisar även förslaget att upphandla stora delar av verksamheten. En privatisering går stick i stäv med syftet att samordna och kommer att skapa nya gränser och samarbetssvårigheter. Det är orimligt att i en storstad som Stockholm centralisera verksamhet som vänder sig direkt till invånarna. Samverkan med försörjningsstödet försvåras med olika chefer och byråkratin ökar. De arbetslösa får mycket långt avstånd till de politiskt ansvariga för verksamheten.

Jobbtorgens mål om långsiktig anställning för varje individ är bra, men står i motsättning till förslaget i de nya riktlinjerna för ekonomiskt bistånd där den enskilde ska ta den snabbaste vägen till egen försörjning.

Principen att resurser som friställs genom minskat försörjningsstöd tillförs arbetsmarknadsverksamheten är god, men det räcker inte. Det krävs nämligen god personalitet för att ge arbetslösa det individuella stöd, engagemang och goda bemötande som krävs. Mera resurser krävs för att verksamheten ska nå resultat.

Särskilt uttalande gjordes av Håkan Wahlén m.fl. (s) enligt följande.

Socialdemokraterna ser positivt på förslaget att olika aktörer samverkar i ett mycket angeläget ämne. Vi vill särskilt betona behovet av tidig uppföljning av ungdomar som tröttnar på skolan, den uppgift som NavigatorCentrum framgångsrikt löst. Ju tidigare man kan söka upp dessa ungdomar ju större chans till goda resultat.

Många som idag är arbetslösa saknar den kompetens samhället efterfrågar. Vi anser det mycket angeläget att satsa på utbildning i olika skeden av livet och är mycket bekymrade över att KomVux får minskade anslag och därmed möjligheter att rusta arbetslösa i behov av kompetensförstärkning.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av ledamoten Yildiz Kafkas (mp) enligt följande.

Stadsdelsnämnden skulle ha beslutat att:

1. delvis godkänna det framlagda förslaget.
2. förordna kommunstyrelsen att utveckla Jobbtorgs-konceptet på följande punkter:

förtydliga syftet med Jobbtorget genom ett väl genomarbetat styrdokument

förklara tydligt vad skillnaderna är mellan de befintliga arbetsförmedlingarna och Jobbtorget genom att definiera problemen med hjälp av en nulägesanalys och först därefter komma med åtgärdsplan

omarbeta förslaget om Jobbtorg utifrån ett diskrimineringsperspektiv

skapa ett fungerande rehabiliteringscenter för långtidsarbetslösa människor med psykiska funktionshinder och personer med missbruksproblem

3. därutöver anför följande:

Förslaget om att inrätta Jobbtorg i Stockholm är ett i grunden positivt förslag om att samordna stadens och statens arbete för att öka andelen självförsörjande medborgare. Förslaget bygger dock i allt för hög grad på ett antagande att det är den enskilda människans "fel" att hon/han inte har ett arbete. Förslaget har allt för många piskor och för få morötter, till exempel när man beskriver de skyldigheter de jobbsökande har och vilka "konsekvenser" det blir av att inte delta aktivt. Jobbtorget måste säkerställa att reglerna för de arbetssökandena är flexibla och går att anpassa efter individens behov. ***Förslaget är dessutom i sin nuvarande form rörigt och inkonsekvent - syftet med projektet framstår som oklart.*** De som i dag är arbetslösa har en svår situation, varken de eller de som arbetar med arbetsförmedling gynnas av en ny organisation som inte är väl definierad.

Det underliggande syftet med Jobbtorg är måhända att i förlängningen avskaffa arbetsförmedlingen. Om så är bör den nya organisationen diskuteras utifrån detta och inte som nu som ett komplement till de befintliga arbetsförmedlingarna.

Förslaget saknar framför allt ett diskrimineringsperspektiv, alltså perspektivet att det finns mekanismer grundade på fördomar på arbetsmarknaden som stänger vissa grupper ute. Bland Jobbtorgets målgrupper finns tre grupper där diskriminering kan utgöra en helt eller delvis orsaksförklaring för att individen inte har arbete: personer med utländsk bakgrund, personer med funktionshinder och ungdomar. Jobbtorget ska få i uppgift att hjälpa flyktingar att få sina kunskaper validerade, men förslaget innehåller inga lösningar på de svårigheter som finns kring en sådan process, till exempel att många flyktingar saknar papper på utbildning eller färdigheter när de kommer till Sverige. Trots att vi har lagar mot diskriminering och bevis för att diskri-

minerande strukturer utgör ett betydande hinder på arbetsmarknaden saknas detta perspektiv helt i förslaget om inrättande av Jobbtorg.

En svag länk i dagens arbetsförmedlingar är uppföljnings- och rehabiliteringsåtgärderna. Dessa behöver ekonomisk förstärkning. Även kompetenshöjande insatser behövs bland personalen.

Förslaget om Jobbtorg innebär att Navigatorcentra läggs ner och att frågan förs över till utbildningsnämnden. Navigatorcentra har under sin verksamhetstid byggt upp en kompetens kring att arbeta med ungdomar. Det är viktigt att den här kompetensen inte försvinner utan tas till vara i den nya verksamheten.

Reservation anfördes av ledamoten Hans Enroth (v) enligt följande.

Stadsdelsnämnden skulle ha beslutat **att**:

1. delvis besluta enligt förvaltningens förslag.
2. därutöver anförä:

Vi anser att det är mycket bra att samla en hel kedja av resurser inom arbetsmarknadsområdet för att kunna bidra till att fler människor ska få arbete och kunna försörja sig själva. Däremot ska staden inte detaljstyra hur lokala arbetsmarknadsverksamheter ska organiseras, utan det ska stadsdelsnämnderna besluta utifrån sina lokala förutsättningar. Dessutom är det viktigt att brukarinflytandet utvecklas inom arbetsmarknadsverksamheterna.

Att lägga arbetsmarknadsverksamheten under kommunstyrelsens ekonomiutskott tar vi avstånd från, liksom att upphandla verksamheten. En privatisering går stick i stäv med syftet att samordna och kommer att skapa nya gränser och samarbetssvårigheter.

Det är orimligt att i en storstad som Stockholm centralisera verksamhet som vänder sig direkt till invånarna. Samverkan med försörjningsstödet försvåras med olika chefer och byråkratin ökar. De arbetslösa får mycket långt avstånd till de politiskt ansvariga för verksamheten.

Jobbtorgens mål om långsiktig anställning för varje individ är bra, men står i motsättning till förslaget i de nya riktlinjerna för ekonomiskt bistånd där den enskilde ska ta den snabbaste vägen till egen försörjning.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Lars Arell m.fl. (s) enligt följande.

Kampen mot arbetslösheten är en viktig fråga för oss. Alla människor har rätt till ett meningsfullt arbete med en anställning som är trygg och en lön som det går att leva på. Ett eget arbete och möjlighet till självförsörjning är en förutsättning för individens delaktighet i samhällsgemenskapen.

För oss är det viktigt att den enskilde individen ska delta i av staden anordnad verksamhet och att det är relevanta insatser som erbjuds. Vi anser att det är viktigt att de krav som ställs är rimliga och att de verkligen leder individen framåt, till ett arbete. Dessutom anser vi att det inte finns en lösning som passar alla utan att det måste handla om individuellt anpassade åtgärder.

Innan valet lovade alliansen att alla som ansöker om ekonomiskt bistånd skulle garanteras arbete inom fem dagar, och detta till avtalsenlig lön. Detta verkar nu ha förvandlats till ett löfte om en handlingsplan inom fem dagar - något helt annat än ett arbete. Detta tycker vi är ett stort svek mot dem som röstade på de borgerliga partierna och som trodde på löftet om jobbgaranti.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Billy Östh m.fl. (m), ledamoten Vlasta Marcikic (fp) och ersättaren Jonathan Lindgren (kd), vice ordföranden Maria Hannäs (v), ledamoten Monika Lindh m.fl. (s) och ledamoten Birgitta Hansen (mp) enligt följande.

Alliansens partier instämmer med förvaltningen att det jobbtorg som inrättas för de sydöstra delarna av Stockholm bör placeras vid Gullmarsplan. För den som söker jobb är Gullmarsplan en naturlig mötesplats på ett läge där tre tunnelbanor möts. Gullmarsplan är med sitt läge också närmare både centrala Stockholm och den stora företagsparken kring Globenområdet, vilket minskar det geografiska och mentala avståndet till arbetslivet.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Liliane Svensson (s) enligt följande.

Den socialdemokratiska gruppen i Skärholmens stadsdelsnämnd lämnar förvaltningens förslag till remissyttrande utan eget ställningstagande.

Därutöver anför:

Jobbgarantin var vid valet 2006 moderaternas främsta vallöfte på arbetsmarknadspolitikens område. I moderaternas program "150 000 nya jobb i Stockholm, Göteborg och Malmö" (daterat 2006-09-05) står att läsa på sidan 15, fjärde stycket: "En jobbgaranti ska införas vilken innebär att en person som blir arbetslös och söker socialbidrag ska erbjudas arbete inom fem dagar. Om personen inte kan utföra erbjudet arbete ska ut-

bildning eller annan sysselsättning skräddarsys. Den som inte accepterar den erbjudna försörjningsmöjligheten ska heller inte vara berättigad till socialbidrag.”

Men moderaterna var inte ensamma om detta löfte. I den borgerliga maktalliansens dokument ”Arbete istället för bidrag” (daterat 2005-09-21) står: ”En jobbgaranti ska införas i hela Stockholm som innebär att en person som blir arbetslös och söker socialbidrag, ska börja jobba igen inom fem dagar. Om personen inte hittar ett eget arbete eller inte kan matchas ihop med ett ledigt jobb, ska hon eller han tilldelas arbetsuppgifter i staden, exempelvis inom parkskötsel.”

I en radiodebatt den 13 september 2006 lovade dessutom Kristina Axén Olin (m) att dessa jobb skulle vara till avtalsenlig lön.

Nu har det gått snart ett år sedan valet, och ännu har ingen modell presenterats. I debatter, i skriftliga texter och också i vår stadsdelsnämnd kan vi dock se hur moderater och andra borgerliga företrädare börjar svänga i retoriken. Nu menar man att det inte alls handlar om en garanti för jobb, utan möjligtvis en garanti för en kontakt eller handlingsplan. Detta känns väldigt långt ifrån det löfte ställdes ut för lite drygt ett år sedan och som då var oerhört tydligt.

Detta är inget annat än ett skandalöst svek mot väljarna, inte minst i en stadsdel som vår där alltför många har svårigheter att ta sig in på arbetsmarknaden. Den moderatledda majoritetens jobbsvek saknar motstycke och riskerar att skada demokratin och väljarnas förtroende för politiken. Det förlorar alla på.

När det gäller förslaget om jobbtorg är detta som bekant inte ett helt nytt förslag. Den tjänstemannaprodukt som gått ut på remiss innehåller både bra och mindre bra delar.

Bland de positiva inslagen kan nämnas idén att samla flera aktörer under ett tak, för att på så sätt förenkla för den enskilde. Detta är förvisso inte ett nytt arbetssätt, men tjänar ändå att testas och användas bredare.

Bland de mer negativa inslagen, och samtidigt mest anmärkningsvärda, märks att man i samband med att jobbtorg införs på fem platser i staden samtidigt passar på att centralstyra alla stadens arbetsmarknadsinsatser. Detta ersätter dagens decentraliserade arbetssätt där insatser, arbetsmetodik och arbetssätt anpassas och utvecklas efter lokala behov och förutsättningar.

Vi socialdemokrater hade önskat att möjligheten till lokalt inflytande över arbetsmarknadspolitiken hade funnits kvar även i och med jobbtorgen. Istället verkar man från den borgerliga majoriteten vilja applicera en modell och ett arbetssätt över hela staden. Detta känns både omodernt och oklokt och riskerar dessutom att slå sönder befintlig lokal verksamhet som fungerar bra idag.

Vi socialdemokrater står upp för arbetslinjen. Enligt Nationalencyklopedin definieras arbetslinjen som ”En huvudprincip i svensk arbetsmarknadspolitik (alltsedan 1930-talets krisuppgörelse) vilken innebär att arbetssökande i första hand ska erbjudas arbe-

te eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder som leder till arbete. Först när sådana åtgärder inte räcker till skall kontant arbetslöshetsunderstöd lämnas.”

Alla människor har en inneboende vilja att leva sitt liv på egna premisser; att klara sig själv och inte vara beroende av andra. Från samhällets sida är det därför viktigt att stödja och förstärka den enskildes förmåga att finna vägar till självständighet och egen försörjning. Utgångspunkten måste alltid vara att människor både vill och kan ta ansvar för sin egen försörjning.

Att endast ställa krav utan att ge möjligheter till förändring är därför ingen lösning på de arbetslösas problem. Kort sagt har arbetslinjen två sidor; å ena sidan handlar det om skyldigheten att stå till arbetsmarknadens förfogande och vara beredd att göra sin insats. Å andra sidan handlar det om den enskildes rätt till ett fullgott arbete eller en aktiv arbetsmarknadspolitik som syftar till ett arbete. En politik som innebär kraftiga nedskärningar på arbetsmarknadspolitiska åtgärder, är att frånga arbetslinjen.

Detta är det vi ser i det borgerligt styrda i Stockholm av idag. När konjunkturen fortsätter att vara positiv, och antalet jobb liksom året innan valet ökar, är det som allra mest viktigt att stödja de som står allra längst från arbetsmarknaden.

Här lämnar den borgerliga majoritetens arbetsmarknadspolitik mycket att önska.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Margareta Johansson (v) och Amineh Kakabaveh (v) enligt följande.

De goda erfarenheterna från den fantastiska metodutveckling som genomförts under vår tidigare rödgröna mandatperiod ska självfallet styra stadens övergripande målsättningar och inriktningar för arbetsmarknadspolitiken. Utan kompetensfondens arbetsmarknadsprojekt och dess utvärderingar hade vi inte haft dagens kunskap om framgångsrika metoder.

Vi anser att det är mycket bra att samla en hel kedja av resurser inom arbetsmarknadsområdet för att kunna bidra till att fler människor ska få arbete och kunna försörja sig själva. Däremot ska staden inte detaljstyra hur lokala arbetsmarknadsverksamheter ska organiseras, utan det ska stadsdelsnämnderna besluta utifrån sina lokala förutsättningar. Dessutom är det viktigt att brukarinflytandet utvecklas inom arbetsmarknadsverksamheterna.

Vår uppfattning är att staden självfallet ska stimulera till samarbete mellan stadsdelsnämnderna. Under de senaste åren har många nämnder frivilligt drivit gemensamma arbetsmarknadsverksamheter, och så bör det fungera i fortsättningen också. Däremot kan vissa typer av verksamheter vara stadsövergripande, men knyts till en stadsdelsnämnd eller en central nämnd. Exempelvis det planerade arbetsmarknadsprojektet för personer med funktionsnedsättningar som stoppades av den borgerliga alliansen på grund av brist på pengar.

Att lägga arbetsmarknadsverksamheten under kommunstyrelsens ekonomiutskott tar vi avstånd från, liksom att upphandla verksamheten. En privatisering går stick i stäv med syftet att samordna och kommer att skapa nya gränser och samarbetssvårigheter.

Det är orimligt att i en storstad som Stockholm centralisera verksamhet som vänder sig direkt till invånarna. Samverkan med försörjningsstödet försvåras med olika chefer och byråkratin ökar. De arbetslösa får mycket långt avstånd till de politiskt ansvariga för verksamheten.

Jobbtorgens mål om långsiktig anställning för varje individ är bra, men står i motsättning till förslaget i de nya riktlinjerna för ekonomiskt bistånd där den enskilde ska ta den snabbaste vägen till egen försörjning.

Principen att resurser som friställs genom minskat försörjningsstöd tillförs arbetsmarknadsverksamheten är god, men det räcker inte. Det krävs nämligen god personalitet för att ge arbetslösa det individuella stöd, engagemang och goda bemötande som krävs.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Abdo Goriya (s), Jonas Ljungstedt (v), Awas Hersi (mp) samt ledamöterna Eva Andersson (s), Rune Olofsson (s) och tjänstgörande ersättaren Azad Hassan (s) enligt följande:

Vi reserverar oss mot beslutet då vi yrkat att bifalla förvaltningens förslag till beslut.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Jan Forsell m.fl. (s), Birger Jeansson (mp) och Åsa Hagelstedt (v) enligt följande

att delvis godkänna förvaltningens svar på remissen samt
att därutöver anförda:

Oppositionen vill inte ställa sig negativ till förslaget på Jobbtorg. Vi anser att idén är god särskilt då den synes bygga på lyckade lokala metoder som utarbetades under den förra mandatperioden. Vi anser det är mycket bra att samla en hel kedja av resurser inom arbetsmarknadsområdet för att kunna bidra till att fler människor ska få arbete och kunna försörja sig själva. Däremot skall staden inte detaljstyra hur lokala arbetsmarknadsverksamheter skall organiseras, utan det skall stadsdelsnämnderna besluta utifrån lokala förutsättningar.

Däremot vill vi vara tydliga med att påkalla behovet av att verksamheten som bedrivs inom Navigatorcentrum får fortgå, om än inlemmad i jobbtorget verksamhet.

Staden har ett lagstadgat uppföljningsansvar för ungdomar som inte går gymnasieskolan, upp till en ålder av 20 år.

Så som det nya förslaget ang. jobbtorg ligger så kommer man att flytta över ansvaret för dessa ”skolavhoppare” från Navigatorcentrum till utbildningsnämnden. Vi vill

påtala att detta vore ett beklagligt sätt att hantera situationen på, då individuella program existerar redan idag men har misslyckats med att fånga upp alla dessa ungdomar.

Vi vill även påpeka att de som har störst risk att hamna i ett långvarigt utanförskap är just dessa ungdomar som antingen inte går färdigt gymnasiet eller som från början hamnar långt ifrån arbetsmarknaden.

Trots att den nya regeringen har haft tur att komma till makten under en högkonjunktur till vilken den förra regeringen la grunden, så ökar ändå långtidsarbetslösheten bland unga nu.

– Dessa unga får inte lämnas i sticket då det förutom den stora sociala tragedin detta innebär för den enskilde, även i förlängningen får samhällsekonomiska konsekvenser.

Oppositionen noterar utöver detta att alliansens löfte om jobb inom 5 dagar nu istället har övergått till ”insatts inom 5 dagar”. Här konstaterar vi alltså ett rent löftesbrott.

Kanske glömde man att även om arbetsmarknaden upplever en högkonjunktur så finns det ändå annan personspecifik problematik hos vissa individer som omöjliggör eller markant försvårar deras inträde på arbetsmarknaden. En sådan orsak kan vara missbruk som även förvaltningen påtalar i sitt svar på remissen. Men även ”fel” etnicitet och med det en medföljande strukturell diskriminering kan bidra till att markant försvåra inträdet på arbetsmarknaden. Vad dessa personer behöver är inte mer piska från statligt håll, utan snarare stöd eller en utarbetad metod för att bryta detta icke på något sätt valda utanförskap. Dessa grupper måste prioriteras när det gäller nystartsjobben.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av ledamoten Majvi Andersson m fl (s) att de lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Majvi Andersson m fl (s) enligt följande.

Före valet lovade de borgerliga en jobbgaranti innebärande att alla arbetslösa skulle ha jobb inom fem dagar. Detta reducerades efter valet till att alla som ansöker om ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet skulle garanteras arbete eller utbildning inom fem dagar. Löftet är nu ytterligare reducerat till ett garanterat besök på ett av alliansens fem jobbtorg, för dem som söker försörjningsstöd. Det framgår också av ärendet att jobbgarantin inte alls innebär en garanti om jobb eller utbildning som utlovades före valet utan det är endast en garanti om en handlingsplan. Det är ett av de större valsveken.

För många av de tänkta målgrupperna är närhet mycket viktigt. Med förslaget om inrättandet av bara fem jobbtorg i hela Stockholm blir det svårt för många att verkligen ta sig dit vilket ytterligare försvåras av det indragna SL-kortet. I förslaget nämns heller inget om hur målgruppen ska resa till jobbtorgen? För Älvsjö del instämmer vi i förvaltningens propå att det inte är självklart att bästa platsen för Jobbtorg sydväst är i Skärholmen.

Alla människor har en inneboende vilja att leva sitt liv på egna premisser; att klara sig själv och inte vara beroende av andra. Från samhällets sida är det viktigt att stödja

och förstärka den enskildes förmåga att finna vägar till självständighet och egen försörjning. Utgångspunkten måste vara att människor både vill och kan ta ansvar för sin egen försörjning, att de vill arbeta. Att endast ställa krav utan att anvisa och ge möjligheter är ingen lösning på de arbetslösas problem.

Visst har en arbetslös person skyldighet att stå till arbetsmarknadens förfogande och vara beredd att göra sin insats men personen måste också ha rätt till ett passande arbete. Detta stöds av en aktiv arbetsmarknadspolitik som syftar till arbete åt alla. Men den nuvarande politiska majoriteten har med sina kraftiga nedskärningar av arbetsmarknadspolitiska åtgärder frångått det goda med arbetslinjen och stannat kvar inom en snäv gräns av tvångsåtgärder.

Enligt förslaget ska jobbtorgen vara en gemensam ingång för arbetsmarknadsåtgärder för de olika målgrupper som staden arbetar med. Vi tycker att det borgerliga förslaget går ut på att i första hand minska försörjningsstödet istället för att verkligen skapa förutsättningar för flera att komma ut på arbetsmarknaden. Vi menar att det är en omöjlighet att klumpa ihop så stora och olika grupper människor och förvänta sig en positiv utveckling. För många av dessa grupper t.ex. ungdomar krävs det ett mer individualiserat, lokalt stöd. Detsamma gäller nyanlända och SFI- studerande.

Jobbtorget har i uppgift att hjälpa flyktingar att få sina kunskaper validerade, men förslaget tar inte upp de hinder som finns kring en sådan process; t ex att många flyktingar helt saknar papper på utbildning eller färdigheter när de kommer till Sverige. Skolverkets statistik visar att andelen fullföljande SFI-elever i Stockholm är lägst i landet och att Stockholm satsar mindre än en tredjedel så mycket pengar per heltidsstuderande inom SFI som t ex Göteborg. Kvaliteten på SFI och lärarnas status behöver höjas och mer resurser måste till för att SFI ska kunna bli en del av det aktiva handlingsinriktade jobbtorgskonceptet.

Vi anser att det är en självklarhet att det är arbetslinjen som gäller men vi tror inte att piskan är rätt redskap. Det måste finnas lösningar som är väl anpassade till de olika målgrupperna och individerna. Inom staden finns redan idag många goda exempel på gemensamma och lokala projekt som uppvisar mycket goda resultat. Eftersom de verkar läggas ner nu riskerar den samlade kompetensen att gå förlorad.

Det är självklart att hela kedjan av resurser på arbetsmarknadsområdet såväl arbetsförmedlingens som försäkringskassans, samlas för att den enskilde ska finna snabbaste väg till egen försörjning och fast förankring på arbetsmarknaden. Vi ser stora svagheter i förslaget då varken arbetsförmedlingen eller försäkringskassans deltagande kan formuleras eller ens tas i beräkning på grund av alliansens neddragningar på nationell nivå. Det riskerar självfallet att haverera hela tanken med jobbtorg, samarbete och snabba och samlade insatser.

Jobbtorgen kommer inte att bekostas med extra tillskott av pengar utan finansieringen ska ske med resurser som redan idag finns i SDN – t ex pengar för flyktingmottagning – resurser som många gånger är otillräckliga. Detta kommer att urholka det arbete som idag ger positiva resultat i många stadsdelar.

Ärendet andas att de lokala politikerna i SDN fräntas makten att besluta över arbetsmarknadsverksamheter i sitt eget stadsdelsområde – att allt ska vara centralt. Det är ytterligare ett steg i avvecklingen av stadsdelsnämnderna.

Vi tycker inte att ansvaret för jobbtorgen ska ligga under kommunstyrelsens ekonomiskutskott. Det kommer att bli en administrativt och organisatoriskt alldeles för stor apparat vilket allvarligt kommer att underminera effektiviteten. Vi menar att det är

självlärt att det är stadsdelarna, som har uppgiften och ansvaret enligt förslaget, som ska få resurser och organisation för verksamheten. Central detaljstyrning av lokala arbetsmarknadsverksamheter främjar inte effektiviteten. Det är orimligt att i en storstad som Stockholm centralisera en verksamhet som vänder sig direkt till invånarna. Internt i staden försvåras samverkan med försörjningsstödet då flera olika nivåer ska ansvara och samarbeta både internt och externt med privata utförare, arbetsförmedling, utbildningsanordnare, försäkringskassa mm. Centralstyrningen riskerar att öka byråkratin.

Men självfallet ska staden stimulera till samarbete mellan stadsdelar. Under de senaste åren har många nämnder drivit gemensamma arbetsmarknadsverksamheter. Så bör det fungera i fortsättningen också. Däremot kan det vara rimligt att vissa särskilda verksamheter är stadsövergripande och då knyts till en stadsdelsnämnd eller en central nämnd. Exempelvis det planerade arbetsmarknadsprojektet för personer med funktionsnedsättningar som stoppades av den borgerliga alliansen på grund av brist på pengar.

Vi anser inte att upphandling av verksamheter som ska ingå i jobbtorgen är bra. Det innebär att man redan från start bygger in gränser, konkurrenshinder och samarbetssvårigheter.

Av dem som uppstår försörjningsstöd finns gruppen med socialmedicinska hinder och sjukskrivna utan ersättning från försäkringskassa. Det är viktigt att de inte bara klassas som arbetslösa och hänvisas till ett jobbtorg. Dessa personer måste få en tydlig rehabiliteringsplan i samarbete med försäkringskassa och arbetsförmedling. Det framgår inte av förslaget hur fastställande av arbetsförmåga ska inkluderas i tidsaspekten fem dagar.

Förslaget saknar riktlinjer för hantering av information/överföring mellan olika instanser. Jobbtorgen ska ju ha ett nära samarbete och koppling mellan socialtjänst, arbetsförmedling, utbildningsanordnare, försäkringskassa, privata företag liksom offentliga andra instanser. Utan riktlinjer kan rättssäkerheten inte garanteras för den enskilde.

Förslaget brister i diskrimineringsperspektiv. Bland jobbtorget målgrupper finns några grupper där diskriminering utgör ett reellt hinder för att få arbete som personer med utländsk bakgrund, personer med funktionshinder, unga och äldre arbetslösa. Sådana diskriminerande hinder behöver uppmärksammas redan när handlingsplaner och aktivitetsplaner utarbetas. Diskriminerande strukturer utgör ett betydande hinder på arbetsmarknaden och kräver särskild uppmärksamhet och därför är det synd att förslaget till jobbtorg inte närmar sig problematiken.

Det förekommer att arbetsgivare systematiskt utnyttjar praktikanter, t ex genom att ge dem begränsade arbetsuppgifter eller genom att byta ut dem när praktiktiden är slut istället för att anställa. Om en arbetssökande hänvisas en praktikplats (med hot om indraget försörjningsstöd om hon/han inte accepterar den) bör det finnas ett ordentligt avtal mellan Jobbtorg och arbetsplats där praktikanten garanteras handledning, normala arbetsvillkor och varierande arbetsuppgifter. Handlingsplanen ska följas upp också för att kontrollera att det som utlovats verkligen uppfyllts också från utbildningsanordnare, praktikplatser, arbetsplatser och andra medverkande.

För att säkerställa den enskildes rätt till ett arbete med god arbetsmiljö, avtalsenlig lön och avtalsenliga rättigheter i övrigt, är det viktigt att de arbeten som anvisas genom jobbtorgen går till arbetsgivare med kollektivavtal.

Särskilt uttalande anmälades av ledamoten Maj-Len Eklund (v) och ledamoten Kenneth Rönquist (mp) enligt följande.

De goda erfarenheterna från den fantastiska metodutveckling som genomfördes under vår tidigare rödgröna mandatperiod ska självfallet styra stadens övergripande målsättningar och inriktningar för arbetsmarknadspolitiken. Utan kompetensfondens arbetsmarknadsprojekt, utan arbete nu, arbetsforum sydst samarbetet mellan myndigheterna hade inte dagens kunskap om framgångsrika metoder kunnat läggas in i den borgerliga kostymen som kallas jobbtorg.

Självklart måste hela kedjan av resurser på arbetsmarknadsområdet, arbetsförmedlingens resurser liksom försäkringskassans samlas för att den enskilde ska finna snabbaste väg till egen försörjning och fast förankring på arbetsmarknaden. Vi ser stora svagheter i förslaget då varken arbetsförmedlingen eller försäkringskassans deltagande kan formuleras eller ens tas i beräkning på grund av alliansens neddragningar på nationell nivå. Det riskerar självfallet att haverera hela tanken med jobbtorg, samarbete och snabba och samlade insatser.

Vi anser inte att ansvaret för jobbtorgen ska ligga under kommunstyrelsens ekonomiskutskott. Det kommer att skapa just den administrativa och organisatoriska "koloss på lerfötter" som underminerar effektiviteten. Självklart ska stadsdelarna som har uppgiften och ansvaret enligt förslaget, ha resurser och organisation för verksamheten. Central detaljstyrning av lokala arbetsmarknadsverksamheter främjar inte effektiviteten. Det ökar avståndet mellan arbetslösa och ansvariga för verksamheten och tar inte den enskildes aktiva medverkan (som förutsätts i förslaget) på allvar. Det är istället viktigt att brukarinflytandet utvecklas i arbetsmarknadsverksamheterna. Det är orimligt att i en storstad som Stockholm centralisera verksamhet som vänder sig direkt till invånarna. Internt i staden, försvåras samverkan med försörjningsstödet då flera olika nivåer ska ansvara och samarbeta både internt och externt med privata utförare, arbetsförmedling, utbildningsanordnare, försäkringskassa mm. Centralstyrningen riskerar att öka byråkratin.

Jobbtorgens mål om långsiktig anställning för varje individ är bra, men står i motsättning till förslaget i de nya riktlinjerna för ekonomiskt bistånd där den enskilde ska ta snabbaste vägen till egen försörjning.

Vi anser inte att upphandling av verksamheter som ska ingå i jobbtorgen är bra. Det innebär att man redan från start bygger in gränser, konkurrenshinder och samsvårigheter.

Vår uppfattning är att staden självfallet ska stimulera till samarbete mellan stadsdelar. Under de senaste åren har många nämnder drivit gemensamma arbetsmarknadsverksamheter. Så bör det fungera i fortsättningen också. Däremot kan det vara rimligt att vissa särskilda verksamheter är stadsövergripande och då knyts till en stadsdelsnämnd eller en central nämnd. Exempelvis det planerade arbetsmarknadsprojektet för personer med funktionsnedsättningar som stoppades av den borgerliga alliansen på grund av brist på pengar.

När det gäller unga arbetslösa illustreras svårigheterna redan i förslaget. Dels är stadsdelen ansvarig för handlingsplanen (aktivitetsplanen) för den unge, dels har numera utbildningsförvaltningen uppföljningsansvaret för unga, dels kommer arbetsför-

medlingen in när den unge varit arbetslös mer än 3 månader. Precis som förvaltningen skriver; det blir lite rörigt. Och det byggs därmed ett antal stolar att falla mellan.

Unga långtidsarbetslösa har mer än fyrdubblas under det senaste året, vilket är både skrämmande och förutsägbart då arbetsmarknadsinsatserna skurits ner för gruppen och ersatts med en jobbgaranti efter tre månaders arbetslöshet. Stadens insatser enligt förslaget ska vara att

1) snabbt se till att den unge arbetslösa försörjningsstödstagaren anmäler sig som arbetssökande på arbetsförmedlingen. Men det är ju redan nu en förutsättning för att överhuvudtaget få försörjningsstöd att man är inskriven på arbetsförmedlingen?

2) planeringen för den unge sker tillsammans med Af så att man inte behöver börja om planeringen när Af tar över efter tre månader. *Men det är väl ändå så att Af inte arbetar alls med unga 16-24 förrän tre månader gått och jobbgarantin gäller?*

Utbildningsnämndens lagstadgade uppföljningsansvar från 1.7.07 för unga som inte går i gymnasieskolan kommer att bestå av en speciell form av IV-program med start 2008. *Men det lagstadgade uppföljningsansvaret gäller väl även om inget IV-program startat?*

Insatserna för unga arbetslösa närmar sig moment 22-läge.

Av de som uppbär försörjningsstöd finns gruppen med socialmedicinska hinder och sjukskrivna utan ersättning från försäkringskassa. Det är viktigt att de inte klassas som endast arbetslösa, vid hänvisning till jobbtorg. De bör ha en tydlig rehabiliteringsplan i samarbete med försäkringskassa och arbetsförmedling. Det framgår inte av förslaget hur fastställande av arbetsförmåga ska inkluderas i tidsaspekten fem dagar.

Mycket viktigt är rättssäkerheten för den enskilde. Jobbtorg ska ju ha nära samarbete och koppling mellan socialtjänst, arbetsförmedling, utbildningsanordnare, försäkringskassa, privata företag liksom offentliga andra instanser. Ordentliga riktlinjer gällande hantering av information/överföring mellan olika instanser behöver utarbetas.

Förslaget brister i diskrimineringsperspektiv. Bland jobbtorgets målgrupper finns några grupper där diskriminering utgör ett reellt hinder för att få arbete; personer med utländsk bakgrund personer med funktionshinder, unga och äldre arbetslösa. Sådana diskriminerande hinder behöver uppmärksammas redan när handlingsplaner och aktivitetsplaner utarbetas. Diskriminerande strukturer utgör ett betydande hinder på arbetsmarknaden och kräver särskild uppmärksamhet och därför är det synd att förslaget till jobbtorg inte närmar sig problematiken..

Jobbtorget har i uppgift att hjälpa flyktingar att få sina kunskaper validerade, men förslaget tar inte upp de hinder som finns kring en sådan process; t ex att många flyktingar helt saknar papper på utbildning eller färdigheter när de kommer till Sverige. Skolverkets statistik visar att andelen fullföljande SFI-elever i Stockholm är lägst i landet och att Stockholm satsar mindre än en tredjedel så mycket pengar per heltidsstuderande inom SFI som t ex Göteborg. Kvaliteten på SFI, lärarnas status behöver höjas och mer resurser måste till för att SFI ska kunna bli en del av det aktiva handlingsinriktade jobbtorgskonceptet.

Det förekommer att arbetsgivare systematiskt utnyttjar praktikanter, t ex genom att ge dem begränsade arbetsuppgifter eller genom att byta ut dem när praktiktiden är slut, istället för att anställa. Om en arbetssökande hänvisas en praktikplats (med hot om indraget försörjningsstöd om hon/han inte accepterar den) bör det finnas ett ordentligt avtal mellan Jobbtorg och arbetsplats där praktikanten garanteras handledning, normala arbetsvillkor och varierande arbetsuppgifter. Handlingsplanen ska följas upp också

för att kontrollera att det som utlovats verkligen uppfyllts också från utbildningsanordnare, praktikplatser, arbetsplatser och andra medverkande.

Det är viktigt att komma ihåg att de borgerliga innan valet lovade en jobbgaranti för alla som ansöker om ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet. Löftet innebar att alla skulle garanteras arbete/utbildning inom fem dagar. Muntligen utlovades att dessa jobb inom fem dagar skulle vara till avtalsenlig lön.

Detta handlar numera om, som det uttrycks i förslaget ett besök på jobbtorget efter att man fått försörjningsstöd och en handlingsplan.

Östermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Rolf Lindell m fl (s), ledamöterna Marion Sundqvist (mp) och Berit Bornecrantz Dias (v) enligt följande

att godkänna förvaltningens förslag till remissvar samt
att därutöver anför

Det är med stor oro vi ser hur möjligheterna till vuxenutbildning urholkas i Stockholm. Kraftiga nedskärningar har skett såväl på KomVux som på de statliga arbetsmarknadsanslagen. Det gör att Jobbtorgen i realiteten riskerar att ha mycket lite att erbjuda dem som söker sig dit.

Den storstilade ”jobbgaranti” som innan valet skulle innebära att alla arbetslösa mottagare av försörjningsstöd skulle erbjudas arbete till avtalsenlig lön inom fem dagar, avlövas därmed om möjligt ännu mer. Vi noterar att den i detta dokument än en gång omformulerats och att den föga imponerande klapp-på-axeln-garantin nu krympts till att istället bli rätten att klappa sig själv på axeln.

Till bilden av de borgerliga arbetsmarknadssatsningarna hör även den försämrade akassan, avdragsrätt för hushållsnära tjänster samt förslaget om riktlinjer som försämrar möjligheten att få ekonomiskt bistånd. Det innefattar bland annat redan indragna SL-kort samt hårda krav på att söka jobb i Mälardalen för att få ekonomiskt bistånd. Det som så vackert kallas att trösklarna ska sänkas för att arbetslösa ska få jobb handlar i många delar om att försämma villkoren för arbetslösa så mycket att de tvingas ta vilka jobb som helst.

Inrättande av Jobbtorg i Stockholm

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har i budget för 2007 givits i uppdrag att genomföra ett särskilt projekt avseende att hjälpa stockholmare från bidrag till arbete. I detta ingår att erfarenheterna från de lokala projekt som genomförts under senare år ska utvärderas och sammanställas. De ska bilda underlag för en samlad policy för stadens arbete med inriktningen att individer ska gå från bidrag till egen försörjning. Här ingår också en särskild jobsatsning som innebär inrättande av jobbtorg. Stadens arbete ska organiseras så att människor som idag behöver försörjningsstöd ska ges bättre förutsättningar och möjligheter att få jobb. En viktig utgångspunkt är att samla arbetsmarknadens aktörer i ett gemensamt arbetssätt för att sänka trösklarna för den arbetssökande att komma i arbete.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår stadsledningskontoret att fem Jobbtorg inrättas från den 1 januari 2008. Syftet med införande av Jobbtorg är att förstärka stadens insatser för att fler arbetslösa ska komma ut i arbete, och därmed minska stadens kostnader för försörjningsstöd.

Jobbtorgen ska vara den gemensamma ingången till stadens samlade resurser för arbetsmarknadsinsatser av olika slag för de målgrupper som staden arbetar med. Jobbtorgen ska ha tydligt jobbfokus och ska inte arbeta med andra uppdrag än att verka för att enskilda kommer i arbete/studier. Jobbtorgen ska inte ha ansvar för myndighetsutövning.

Målgrupperna föreslås i ett första skede utgöras av

- Alla försörjningsstödstagare som den 1 januari 2008 uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshetsskäl.
- Alla nybesök som från 1 januari 2008 ansöker om försörjningsstöd av andra skäl, och där det finns anledning att utreda den enskildes möjlighet att arbeta helt eller delvis
- SFI – studerande som uppbär försörjningsstöd eller introduktionsersättning
- Vuxna flyktingar och anknytningsinvandrare där inte sjukdom eller andra tydliga skäl utgör hinder att delta på Jobbtorget
- Ungdomar i åldern 16-24 år.

I ett andra steg föreslås att Jobbtorgen utvidgas till att omfatta:

- försörjningsstödstagare som under en tid uppburit försörjningsstöd av andra skäl än arbetslöshet, och där skäl finns att pröva möjligheten att arbeta helt eller delvis
- insatser för psykiskt och fysiskt funktionshindrade som inte uppbär försörjningsstöd men som får stöd i olika former från stadsdelen, och som behöver insatser för att helt eller delvis kunna komma in på arbetsmarknaden. Formerna för detta måste övervägas då dessa inte alltid kan förväntas delta direkt i Jobbtorgens olika aktiviteter.

Alla Jobbtorg ska ha ett utbud bestående av:

- Utredning/Kartläggning
- Studie- och yrkesvägledning
- Rådgivning
- Individuell coachning
- Matchning mot befintliga jobb inom näringslivet och i staden.
- SFI-test (som kan utföras på Jobbtorget eller på annan plats)
- SFI kopplad till praktik
- Förberedande insatser som t ex motiverande samtal, gruppsamtal, skriva CV, in-tervjuträning etc.
- Arbetsträning
- Praktik på olika nivåer – Språk/Introduktionspraktik, praktik som arbetsträning eller praktik som första steget till ett arbete
- Kortare förberedande yrkesutbildningar
- Validering av tidigare yrkeskunskaper och betyg
- Längre anpassade yrkesutbildningar för personer som stått länge utanför arbetsmarknaden och som är berättigade till studiemedel. Detta kan ske inom ordinarie vuxenutbildning med förstärkning av arbetsmarknadsmedel för t ex språkstöd el-ler anpassad utbildningstid. Samverkan med utbildningsförvaltningen förutsätts.
- Arbetsförmedlingens utbud för dem som är berättigade till detta.
- Olika rekryteringsaktiviteter.
- Starta-eget rådgivning

Olika delar kan tillhandahållas av staden eller annan och alla resurser behöver inte finnas på plats på själva Jobbtorget.

Det är stadens uppfattning att arbetsförmedlingen ska finnas ständigt närvarande på Jobbtorgen. Olika alternativ är tänkbara; att arbetsförmedlingen ingår i Jobbtorg med fullskaleservice, eller att arbetsförmedlingen är närvarande med en del av sin service eller med handläggare för vissa grupper. Pågående omorganisation av arbetsförmedlingen måste avvaktas innan ställning kan tas från myndighetens sida i frågan.

Inriktningen är att även försäkringskassan ska finnas med på jobbtorgen i någon form. Även där måste lösningar sökas utifrån den omorganisation som just nu pågår.

Staden avser att upphandla enskilda anordnare som kan uppfylla kraven på att i de delar staden beslutar, erbjuda människor vägar att komma in på eller återinträda på arbetsmarknaden. Dessa upphandlingar kommer att genomföras under hösten 2007.

De fem Jobbtorgen föreslås geografiskt placeras i Vantör, Skärholmen, Kungsholmen, Kista och Vällingby. Jobbtorgen förutsätts ersätta en del av de verksamheter som hittills bedrivits i stadsdelsnämnderna. Andra verksamheter bedöms initialt behöva fortsätta som hittills.

Jobbtorgen ska organisatorisk placeras under kommunstyrelsens ekonomiutskott där de samordnade besluten och de ekonomiska justeringar som kan behöva göras under året ska beslutas. Beslut om samverkansavtal fattas av kommunstyrelsen.

En samordningsfunktion kommer att inrättas på stadsledningskontoret. Under uppbyggnadsåret 2008 placeras hela ansvaret för jobbtorgsorganisationen på stadsledningskontoret. Målet är att inför år 2009 besluta om permanent organisatorisk placering av hela verksamheten.

Budget för Jobbtorgen beslutas i budget för 2008. Principerna för finansiering är att nuvarande medel för arbetsmarknadsinsatser och flyktingmottagning delvis tas i anspråk, samt att tillkommande medel för flyktingmottagning enligt förslag i regeringens vårproposition beräknas kunna tillföras Jobbtorgen. Därutöver beräknas en minskning av försörjningsstöds kostnader med 10% kunna ske som följd av aktiva arbetsmarknadsåtgärder. Detta grundas på utvärderingar av tidigare genomförda arbetsmarknadsprojekt. Dessa medel tillförs Jobbtorgen.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats i samverkan mellan stadsledningskontoret och socialtjänstförvaltningen. En styrgrupp bestående av individ- och familjeomsorgschefer/ motsvarande från stadsdelsförvaltningarna Kista, Hässelby-Vällingby, Östermalm, Katarina-Sofia och Skärholmen, samt utbildningsförvaltningen och socialtjänstförvaltningen har deltagit i arbetet. Synpunkter har under arbetets gång inhämtats från handläggare inom socialtjänstförvaltningen med samordningsansvar för arbetsmarknadsfrågor, flyktingfrågor och frågor om ekonomiskt bistånd, samt från representanter från stadsdelarna som arbetar med försörjningsstöd, arbetsmarknadsinsatser eller flyktingmottagning.

A. Bakgrund

Ekonomi i landet är god, liksom i Stockholms stad. Arbetslösheten minskar. Tillväxten av nya arbetstillfällen har enligt arbetsmarknadsverket inte varit så stark på många år. Samtidigt finns ett utanförskap för personer som inte finns på arbetsmarknaden och som idag inte kan försörja sig genom eget arbete, men som skulle vilja arbeta. Det kan vara långtidsarbetslösa, unga som varken studerar eller har arbete, långtidssjukskrivna, personer i rehabilitering, förtidspensionärer, flyktingar, enskilda som har problem med missbruk, personer med funktionsnedsättning eller personer som under lång tid varit beroende av försörjningsstöd. Förklaringarna till att de, trots ett gott arbetsmarknadsläge, inte kommer ut på arbetsmarknaden kan vara flera, där så kallad "missmatch" mellan arbetssökande och lediga jobb kan vara en. Olikhet i uppdrag och regelverk som försvårar samarbetet mellan myndigheter kan vara en annan. Brist på samlad kunskap, avsaknad av gemensamma verktyg och avsaknad av tydliga incitament för samverkan kan vara en tredje. Flyktingar får i vissa fall en alltför dålig eller alltför långsam introduktion. Stödet till den enskilde brister i vissa fall. Det är ett uttalat mål på såväl nationell nivå som på lokal nivå i Stockholm att bryta det utanförskap som detta innebär genom att få människor i arbete.

Staden har under ett flertal år haft som mål att minska kostnaderna för försörjningsstöd. För att åstadkomma detta har stadens socialtjänst och arbetsmarknadsverksamheter försökt organisera verksamheten på ett annorlunda sätt, nya metoder har provats,

nya projekt har startats och samverkan med arbetsförmedling och försäkringskassan har utvecklats. Kontakterna med näringslivet har förbättrats i syfte att finna såväl rätt jobb åt rätt person som för att få ökad tillgång till praktikplatser. Nya utbildningsmodeller har provats för personer som inte nås av det ordinarie utbildningsutbudet, och inom SFI. Trots stora ansträngningar står dock fortfarande en stor grupp människor utanför arbetsmarknaden.

Budget 2007

I stadens budget för 2007 är en av utgångspunkterna att ”alla som kan arbeta och försörja sig själva - helt eller delvis- på alla möjliga sätt ska hjälpas ur sitt bidragsberoende.” Ett antal åtgärder har beslutats, dels i syfte att öka stadens ansträngningar för att medverka till att fler kommer i arbete, dels i syfte att minska kostnaderna för försörjningsstöd.

Riktlinjerna för försörjningsstöd har reviderats under vintern och remissbehandlas under våren/sommaren 2007. Stadsledningskontoret har i sin behandling av frågan tagit upp att riktlinjerna i två avseenden bör bli föremål för ytterligare översyn för att än mer systematiskt uppmuntra till arbete. Det gäller dels frågan om hur staden kan minska marginaleffekterna vid övergång från försörjningsstöd till arbetsinkomster, dels frågan om när bidrag till hyra och bostad ska utgå för personer som söker sig till Stockholm utan att ha bostad och arbete ordnat.

För att öka stadens ansträngningar för att fler ska komma i arbete har i budget för 2007 beslut fattats om att ”en jobbgaranti ska införas så att alla som idag är beroende av försörjningsstöd på grund av arbetsbrist ska ges en snabb individuell bedömning och garanteras arbete eller utbildning inom fem dagar. Möjligheten att omvandla försörjningsstöd till lärlingslöner ska utredas. Det är också av stor vikt att staden arbetar aktivt med att kontrollera fusk med försörjningsstöd.” Vidare anges i budgeten att ”flyktmottagandet ska förändras i syfte att skapa snabba ingångar till arbetsmarknad och utbildning. Nya invandrare ska erbjudas praktik/jobb kombinerat med svenskundervisning knuten till individens yrkes- eller utbildningsområde”.

Kommunstyrelsen har i budget fått i uppdrag att genomföra ett särskilt projekt avseende att hjälpa stockholmare från bidrag till arbete. I detta ingår att erfarenheterna från de lokala projekt som genomförts under senare år ska utvärderas och erfarenheterna sammanställas. De ska sedan bilda underlag för en samlad policy för stadens arbete med inriktningen att individer ska gå från bidrag till egen försörjning. Här ingår också en särskild jobsatsning som innebär inrättande av jobbtorg. Stadens arbete ska organiseras så att människor som idag behöver försörjningsstöd för att klara sig ska ges bättre förutsättningar och möjligheter att få ett jobb. En viktig utgångspunkt är att samla arbetsmarknadens olika aktörer i ett gemensamt arbetssätt så att trösklarna kan sänkas för den arbetssökande att komma i arbete.

B. Förutsättningar

Den statliga arbetsmarknadspolitiken

Arbetsmarknadspolitiken är ett statligt ansvarsområde. Under senare år har dock alltför många kommuner tagit ett större ansvar för genomförande av olika arbetsmarknadsinsatser. Kommunernas intresse i detta är både att fler medborgare i den egna kommunen ska komma ut på arbetsmarknaden och att kostnaderna för försörjningsstödet ska minska. Den statliga arbetsmarknadspolitikens utformning och tillämpning är dock av

avgörande betydelse för hur kommunernas insatser ska utformas och riktas. Denna politik är under förändring.

En särskild utredare har haft i uppdrag att belysa frågan om hur fler försörjningsstödstagare kan komma ut i arbete. Utredningen presenterades i januari 2007 ("Från socialbidrag till arbete" SOU 2007:2), och remissbehandlas under våren. Inriktningen i utredningens förslag är att arbetsförmedlingen ska ta ett ökat ansvar för att arbetslösa socialbidragstagare erbjuds stöd och insatser för att snabbare komma ut i arbete och egen försörjning.

Senast 1 januari 2008 kommer ett delvis nytt regelverk för nationell arbetsmarknadspolitik att vara på plats. Detta innefattar även en större omorganisation av arbetsförmedlingen.

I regeringens vårproposition 2007 lämnas förslag på arbetsmarknadspolitikens område som i många delar kommer att få betydelse för kommunerna. Detta kommer att påverka stadens sätt att arbeta, oaktat att stadens ledning beslutat att jobbtorg ska införas. Ett antal av de insatser som föreslås, vänder sig direkt till målgrupper som idag deltar i stadens olika arbetsmarknadsaktiviteter under tiden de uppbär försörjningsstöd eller introduktionsersättning.

- Jobb och utvecklingsgaranti för ungdomar från 1 dec. 2007 som innebär att arbetsförmedlingen ska tillhandahålla särskilda insatser för alla arbetslösa ungdomar som varit inskrivna på arbetsförmedlingen i mer än tre månader.
- Jobb- och utvecklingsgaranti för långtidsarbetslösa från den 1 juli 2007 som bland annat omfattar arbetslösa med försörjningsstöd som varit inskrivna 18 månader på förmedlingen
- Instegsjobb för flyktingar under introduktionsperioden som ska kombineras med SFI.
- Försök med Nystartscentra med särskild inriktning på flyktingar där olika statliga myndigheter, socialtjänsten och landstinget förutsätts samarbete under samma tak för att fler flyktingar snabbt ska komma ut i arbete.

Förordningstexter avseende olika insatser beräknas tidigast komma i juni 2007. Tidplanen kan komma att se olika ut för olika insatser.

Ett antal av de personer som berörs av insatserna kommer samtidigt att vara aktuella hos kommunen genom att de uppbär försörjningsstöd, genomgår SFI eller på annat sätt deltar i kommunens introduktionsverksamhet. Nära samverkan mellan staden och arbetsförmedlingen kommer att vara av största betydelse för individen.

Den omorganisation som för närvarande pågår inom arbetsförmedlingen kommer för Stockholms del att påverka förmedlingens kontorsorganisation. Vad detta kommer att innebära för förutsättningarna för samverkan med staden, eller för möjligheter till eventuellt samlokalisering av olika verksamheter går för närvarande inte att säga. Förändringsarbetet beräknas pågå under hela 2007. Detta innebär att stadens planering av Jobbtorgen bör ske i nära kontakt med planeringsarbetet för den nya arbetsförmedlingen i Stockholm.

Utvecklingen inom staden

Konjunkturläge

Stockholm växer och bygger. Den starka befolkningstillväxten håller i sig efter en inflyttning från övriga landet och utlandet. Bostadsbyggandet ökar.

Staden har den högsta tillväxttakten på drygt fem år och länet ligger kvar på samma höga nivå som de tre senaste kvartalen. Utvecklingen av lönesumman visar på en fortsatt stark tillväxt i Stockholm. Under tredje kvartalet 2006 växte lönesumman med 7,8 procent i Stockholms stad jämfört med tredje kvartalet 2005.

Fler nya företag startas och färre går i konkurs. Under fjärde kvartalet 2006 startades 2 854 företag i Stockholms stad. Det är en ökning med 1,4 procent i staden jämfört med fjärde kvartalet 2005. Motsvarande ökning i länet är 1,8%. Under samma period försattes 478 företag konkurs i Stockholms stad - en minskning med 3,8 %. Motsvarande i länet är en minskning med 4,0 procent.

Prognos avseende arbetsmarknaden i Stockholms län

Prognosen för arbetsmarknaden i Stockholms län är att den positiva utvecklingen fortsätter under 2007. Det senaste året har sysselsättningen i Stockholms län ökat med 3 procent, vilket innebär att ytterligare 29 000 personer fått arbete. Under tredje kvartalet 2007 beräknas länets sysselsättning passera miljonstrecket och uppgå till 1 007 000 sysselsatta - en ökning med 25 000 personer.

Eftersom det är ca en tredjedel av alla jobb som anmäls till arbetsförmedlingarna, är det viktigt att arbetslösa också söker jobb via egna kontakter, bemanningsföretag och arbetsgivarnas webbplatser.

När arbetsmarknaden ser ljusare ut blir det också svårare för arbetsgivarna att rekrytera och allt fler signalerar att de upplever brist på arbetskraft. Bland arbetsgivarna inom näringslivet har 30 % haft svårt att hitta personal det senaste halvåret. Inom den offentliga sektorn är andelen 36 %. Svårast är det att rekrytera personal till industrin, byggbranschen, transportsektorn samt till vård och omsorg.

I bilaga 5 redovisas länsarbetsnämndens förteckning över aktuella bristyrken i Stockholms län (mars 2007) samt 20 i topplistan över flest lediga jobb (mars 2007) med varaktighet över tio dagar som har anmälts till Arbetsförmedlingen i Stockholms län.

Förvärvsfrekvens (bilaga 3)

Förvärvsintensiteten i Stockholm år 2005 för åldersgruppen 20–64 år var 73,7 %: männen 73,7 % och kvinnorna 73,8 %. Det är en marginell minskning för männen jämfört med året innan, för kvinnorna är värdet oförändrat. Det är stora skillnader mellan stadsdelarna i staden vad gäller förvärvsintensitet. Spännvidden mellan områdena är från 91,4 % i Ene-by (Bromma) till 47,6 % i Tensta och 42,7 i Rinkeby. De stadsdelar som haft den lägsta förvärvsfrekvensen under en lång följd av år kvarstår, dvs. Rågsved, Skärholmen, Husby, Tensta och Rinkeby. (Universitet (Östermalm) som

innehåller bl.a. studentbostäder har en förvärvsfrekvens på 40,4 %, av förklarliga skäl.)

Arbetslöshet (bilaga 4)

Antalet öppet arbetslösa i Stockholm under mars 2007 var 14 863, vilket utgör 2,8 % av befolkningen i åldrarna 16–64 år. Detta innebär att antalet öppet arbetslösa i Stockholm har minskat med 1 931 personer, 11,5 %, sedan mars 2006. Antalet stockholmare i arbetsmarknadsprogram med aktivitetsstöd har minskat med 30,0 % jämfört med mars förra året. Dessa var nu 3 543 och utgjorde 0,7 % av befolkningen. Dessutom var 1 697 personer sysselsatta i program med annat stöd. Bland ungdomar i åldersgruppen 18–24 år var andelen arbetslösa 2,5 %, 1 606 personer. Långtidsarbetslösheten bland ungdomar har ökat dramatiskt under 2007, vilket är en konsekvens av att arbetsförmedlingarna minskat eller inte längre anvisar ungdomar till ungdomsprogrammen. För ett år sedan var antalet 1 602, 2,6 %. För personer födda utanför Sverige var arbetslöshetstalet 5,3 % vilket motsvarar 6 907 personer. Antalet arbetslösa i mars förra året var 6 759, 5,4 %.

Utvecklingen avseende försörjningsstöd (bilaga 1)

Stadens kostnader för försörjningsstöd minskade under perioden 1999 –2002 för att sedan öka, främst under perioden 2003–2006. Från 2007 minskar kostnaderna igen. Antalet bidragstagare minskade under åren 2000–2002, ökade något under 2003–2004 för att därefter minska igen från 2005 och framåt.

Flyktingar (bilaga 2)

I bilagan redovisas hur många flyktingar som tagits emot av kommunen mellan 1998 till 2006 och hur många av dessa som blivit självförsörjande under introduktionsperioden. Under 2006 tog staden emot 2155 flyktingar, vilket var en extrem ökning jämfört med tidigare år och som berodde på den tillfälliga asyllagen. Självförsörjningsgraden efter avslutad introduktion har gått från 10 % år 1998 till 45 % år 2006. Att så många blev självförsörjande 2006 beror sannolikt på att många av dem vistats i landet under lång tid, lärt sig språket och arbetat (legalt eller illegalt). Sett till hela perioden 1998–2006 var det 19 % av flyktingarna som blev självförsörjande, vilket är en mer realistisk siffra. Tendensen är att antalet självförsörjande ökar, framförallt från 2005 och framåt. Ökningen sammanfaller i tid med decentraliseringen av flyktingmottagandet. Bortsett från 2006 är det dock fortfarande en låg andel som blir självförsörjande under introduktionsperioden.

Huvudsakliga målgrupper för stadens arbetsmarknadsinsatser

Stadens egna arbetsmarknadsinsatser har hittills i huvudsak vänt sig till försörjningsstödstagare, flyktingar under introduktionstiden, samt ungdomar. Staden tillhandahåller också arbetsmarknadsinsatser av olika slag för psykiskt och fysiskt funktionshindrade. Detta sker i vissa fall i form av daglig verksamhet i stadens regi, men också i form av insatser för att stödja den enskilde till arbete eller praktik på den öppna arbetsmarknaden.

Som stor arbetsgivare har staden därutöver i olika omfattning åtagit sig att genom stadens olika verksamheter erbjuda OSA (offentligt skyddat arbete) praktikplatser eller

anställningar med olika former av statligt stöd till arbetslösa inskrivna på arbetsförmedlingen. Detta har också delvis skett som ett sätt för staden att bredda sitt rekryteringsarbete. Uppföljningar visar att ett antal av dem som på detta sätt anvisas ”insatser” också blir kvar inom staden som timanställda, vikarier eller får anställning i staden. Andra har gått vidare till utbildningar inom något av stadens verksamhetsområden. Mot bakgrund av att staden, enligt stadens framtidsutredning, förväntas stå inför framtida rekryteringsbehov samtidigt som konkurrensen om arbetskraften hårdnar i Stockholm, finns det här erfarenheter som kan tas tillvara i ett fortsatt utvecklingsarbete – inte minst för att erbjuda praktik mm för arbetslösa med försörjningsstöd eller introduktionsersättning

Flyktingmottagning

2005 överfördes ansvaret för stadens flyktingmottagande från dåvarande integrationsförvaltningen till stadsdelarna. Stadsdelarna har därmed ansvaret för introduktionen, medan ansvaret att tillhandahålla SFI för flyktingarna liksom tidigare ligger på utbildningsnämnden. Ett av huvuduppgifterna till stadsdelarna i samband med decentraliseringen var att stärka arbetslinjen och att öka andelen flyktingar som fick arbete/blev självförsörjande under introduktionstiden. (Som visats tidigare har också självförsörjningsgraden successivt ökat).

När det gäller SFI har försök med förberedande yrkessvenska och mer yrkesspecifika SFI genomförts med goda resultat.

Idag ställs krav på den enskilde som uppbär introduktionsersättning att delta i heldagsaktiviteter där SFI vanligen utgör en del. Det finns dock fortfarande stora problem för staden att erbjuda en meningsfull heldagssysselsättning med nära knytning till arbetsmarknaden.

Stadens flyktingmottagande har granskats av stadens revisorer. Revisorerna lämnar med anledning av detta ett antal synpunkter avseende bland annat:

- Styrning och kontroll
- Innehållet i flyktingintroduktionen
- Bostadsfrågan för flyktingar
- Redovisning och fördelning av den statliga schablonersättningen
- Stödet till flyktingarna när det gäller att skaffa sig goda språkkunskaper och möjligheter till självförsörjning.
- Revisionsrapporten remissbehandlas under våren 2007.

I en färsk rapport från Integrationsverket ”Ett förlorat år” konstaterar verket att flyktingmottagningen över landet kännetecknas av misshushållning, dålig myndighets-samverkan och ett fåtal flyktingar med jobb eller godkänt betyg i svenska. Hälften av de nyanlända har inte haft någon kontakt alls med arbetsmarknaden under det första året. 4% hade fått arbetspraktik, 3% arbetsmarknadsutbildning och 6% sin kompetens validerad.

Såväl revisionskontorets som integrationsverkets rapport tyder på att det finns behov av förändringar av det kommunala flyktingmottagandet – främst kanske avseende kopplingen till arbetsmarknaden.

En statlig utredning har fått i uppdrag att göra en översyn av flyktingmottagandet. Utredningen, som ska vara klar sommaren 2008, ska bland annat se över:

- lämplig ansvarsfördelning mellan statliga myndigheter, kommuner och andra aktörer för flyktingmottagande och andra insatser för nyanlända,
- den statliga ersättningen för flyktingmottagandet
- individens försörjning under den första tiden efter uppehållstillståndet och om ett statligt ansvar för försörjning bör införas. Utredningen ska vara klar sommaren 2008.

Ungdomar

Ungdomar har hittills varit en central målgrupp i stadsdelarnas olika arbetsmarknadsverksamheter och projekt. Enligt en sammanfattande redovisning av arbetsmarknadspolitikens effekter från IFAU (institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering) framgår att det är svårt att uttala sig om effekterna av olika insatser för ungdomar men att det är viktigt för ungdomars långsiktiga etablering på arbetsmarknaden att den unge inte har långa arbets-löshetsperioder, att hög sökaktivitet spelar roll liksom att praktik på ”riktiga” arbetsplatser förefaller leda till bättre resultat än andra insatser.

Erfarenheterna från stadens egna projekt visar att intensifierade stöd- och coachningsinsatser med täta individuella kontakter leder till att en stor grupp av de arbetslösa ungdomarna med försörjningsstöd kommer ut i arbete och förmår bryta sitt bidragsberoende.

Det förändrade statliga regelverket avseende arbetslösa ungdomar innebär att tidigare åtgärder för denna grupp ersätts av en särskild jobbgaranti för unga som varit arbetslösa mer än tre månader. I fortsättningen bedöms staden därför främst ansvara för att satsa på:

- att snabbt sätta in insatser för arbetslösa unga försörjningsstödstagare så att de skriver in sig på arbetsförmedlingen, och så att de erbjuds stöd och coachning mm under de tre första månaderna av sin arbetslöshet
- att planeringen för den unge sker i samverkan med arbetsförmedlingen så att inte planeringen ”börjar om” när den unge efter tre månaders arbetslöshet är berättigad till särskilda stödinsatser från arbetsförmedlingen.

Staden har ett lagstadgat uppföljningsansvar för ungdomar som inte går gymnasieskolan upp till att den unge fyller 20 år. Utbildningsnämnden har det operativa ansvaret för att följa upp vilka ungdomar som inte går i gymnasieskolan. När det gäller det lagstadgade ansvaret att erbjuda insatser för ”skolavhopparna” har staden fram till den 30/7 2007 deltagit i en statlig försöksverksamhet med sk Navigatorcentra. Två Navigatorcentra inom staden har erbjudit insatser av olika slag för målgruppen. Från den 1/7 2007 överförs frågorna till utbildningsnämnden. Inom ramen för utbildningsnämndens planerade verksamhet för 2008 kommer ett antal alternativa utbildningsplatser att

kunna erbjudas den berörda ungdomsgruppen inom en speciell form av individuellt program. .

Stadens verksamheter

Staden bedriver idag arbetsmarknadsverksamhet på olika sätt:

- Lokala arbetssökarverksamheter. Idag finns särskilt uppbyggda arbetssökarverksamheter som omfattar samtliga stadsdelar i ytterstaden. I innerstaden pågår under 2007 en omorganisation innebärande att stadsdelarna Kungsholmen, Östermalm och Norrmalm kommer att samverka omkring en gemensam arbetsmarknadsverksamhet på Kungsholmen. Södermalm har en egen arbetssökarverksamhet.
- Lokala arbetstränings- och praktikverksamheter finns i flera stadsdelar, dock inte alla. Verksamheterna vänder sig i huvudsak till den egna stadsdelens behov.
- Daglig verksamhet för målgrupper med särskilda behov
- Utöver de lokala verksamheterna finns ett antal centrala verksamheter som komplement till de "basverksamheter" som stadsdelarna byggt upp.
- START – en central arbetstränings- och arbetsprövningsverksamhet inom socialtjänstförvaltningen som säljer platser till övriga verksamheter inom staden.
- Krami/Moa: en arbetssökarverksamhet för personer från kriminalvården. Verksamheten bedrivs och finansieras i samverkan mellan arbetsförmedlingen, socialtjänstförvaltningen och kriminalvården.
- Rekryteringsprogrammet är ett centralt rekryteringsprogram för flyktingar som utgör en del av utbildningsnämndens verksamhet. Programmet tar emot flyktingar från alla stadsdelar. Verksamheten är anslagsfinansierad.
- Stockholm Matchning är ett samverkansprojekt mellan ett stort antal stadsdelar för matchning av arbetslösa försörjningsstödstagare mot behov i näringslivet. Verksamheten har hittills varit projektfinansierad under närmare 10 år.

Utöver dessa etablerade verksamheter bedrivs ständigt ett antal tillfälliga projekt med bland annat EUfinansiering eller annan projektfinansiering. Staden har idag ingen fullständig bild av dessa verksamheter.

Befintliga samverkansformer

För att uppnå målet att fler ska kunna få arbete, och försörjningsstödet minska, krävs samverkan med en rad parter. Staden har hittills på olika sätt arbetat för att etablera samverkansformer med ett antal olika aktörer.

Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen är en viktig samverkanspart för staden. Samtliga stadsdelar har samarbete med arbetsförmedlingen, även om omfattningen varierar. Stadens försörjningsstöds- och arbetsmarknadsverksamheter strävar aktivt efter att alla som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet ska vara inskrivna på arbetsförmedlingen och därmed i princip ha tillgång till förmedlingens olika insatser. Enligt en nationell

genomgång är bortåt 60 procent av alla som får försörjningsstöd samtidigt inskrivna hos förmedlingen.

Många sökande med försörjningsstöd är dock i behov av individuellt utformat stöd och motivationsarbete som går utöver vad staden uppfattar att arbetsförmedlingen idag kan erbjuda. I en utvärdering som genomförts av stadens arbetsmarknadsprojekt (AB Effektivitetsrevision; Åke Dahlberg) påpekas att vissa av projekten tangerar eller kanske till och med överskrider gränsen till statens ansvar för arbetsmarknadspolitiken. Samtidigt redovisas också att projektledarna anger att detta beror på att man erfarenhetsmässigt vet att hjälpen från arbetsförmedlingen skulle ha dröjt, och dessutom blivit alltför begränsad. Särskilt för personer med försörjningsstöd har staden velat ha en snabbare lösning.

När det gäller arbetslösa med A-kassa har arbetsförmedlingen en viktig kontroll- och uppföljningsfunktion som direkt kan påverka den enskildes rätt till arbetslöshetsersättning. Denna funktion finns inte i förhållande till personer som uppbär försörjningsstöd. Staden uppfattar att detta påverkar arbetsförmedlingens prioriteringar i det dagliga arbetet med olika arbetssökande.

Stadsledningskontoret har tillsammans med länsarbetsnämnden genomfört en enkätundersökning för att ta del av stadsdelarnas och de lokala arbetsförmedlingskontorens uppfattning om vad i dagens samverkan som fungerar respektive inte fungerar och vad som skulle kunna bli bättre respektive leda till att enskilda i större omfattning får jobb. Sammanställningen visar bland annat att samarbetet oftast fungerar bra omkring enskilda individer, men att det är beroende av att det finns en etablerad samverkan som inte är personberoende. De inom staden som prövat lokalintegrerad samverkan anser att detta ger den bästa förutsättningen för samverkan. Information om varandras förutsättningar, målgrupper och målsättningar är viktigt för att inte missrikta insatserna eller suboptimera resurserna. Samverkan kring särskilda grupper, ex ungdomar, flyktingar, plus-jobb verkar ha fungerat bra. Gemensamma handlingsplaner för individer är en framgångsfaktor, liksom gemensam syn och delat förhållningssätt.

De brister som finns anknyter till avsaknad av det som ovan anges som framgångsfaktorer. Intressant att notera är att alla stadsdelar anger att de utan större svårigheter kan erbjuda praktikplatser genom de särskilda arbetskonsulenter eller praktikanskaffare de har. Däremot är det svårt att hitta praktikplatser som kan tänkas ge varaktigt arbete i nästa steg. Utveckling av samverkan med näringslivet i dessa frågor är därför av stor betydelse.

Försäkringskassan

Även försäkringskassans regelverk och arbetssätt har stor betydelse för stadens arbete. Även här har de flesta stadsdelar idag en etablerad samverkan i enskilda ärenden och ett antal stadsdelar har etablerade samverkansavtal med försäkringskassan. Behovet av samverkan ökar. Försäkringskassan gör idag regelbundna omprövningar av olika ersättningar och personer som haft ersättning klassas som arbetskapabla och förs över till arbetsförmedlingen. De som inte är berättigade till a-kassa behöver försörjningsstöd. Den gruppen ökar i staden. Samtidigt finns det personer som ansöker om försörjningsstöd som borde vara berättigade till andra ersättningsformer. Utökad samverkan mellan de olika myndigheterna om lämpliga insatser för dessa grupper är nödvändigt.

Under 2007 genomgår även försäkringskassan en stor omorganisation vilket innebär att förutsättningarna för framtida samverkansformer just nu är oklara.

Andra aktörer

Det är viktigt att beakta att huvuddelen av de jobb som en arbetssökande i Stockholm får, inte har gått via formell utannonsering eller sökandeprocess. En helt övervägande andel av de nya jobben uppstår i informella processer. Endast ca 30% av de nya jobben går via arbetsförmedlingen. En växande bemannings- och rekryteringsbransch får allt större betydelse i arbetsgivarnas rekryteringsarbete. Viktiga samverkansparter i stadens fortsatta arbete är därför såväl bemanningsbranschen som näringslivet för att identifiera och ta tillvara alla de möjligheter som finns till arbetstillfällen för arbetslösa

Samverkan med näringslivet sker idag dels genom de lokala arbetssökarverksamheterna, genom försörjningsstödsenheterna och i särskilda verksamheter som Stockholm Matchning och rekryteringsprogrammet. Samverkan med näringslivet behöver dock utökas på olika sätt – särskilt mot bakgrund av att rekrytering idag sker på många olika vägar. Erfarenheterna från de senaste årens utvecklingsarbete i staden visar att kontakterna direkt med olika arbetsgivare är en framgångsfaktor för att fler med försörjningsstöd ska få jobb.

Inom ramen för främst Stockholm Matchning finns erfarenheter av samverkan med bemanningsföretag som är viktiga att ta tillvara i det fortsatta utvecklingsarbetet i staden. Ett antal stadsdelar anser dock att trösklarna inom bemanningsbranschen hittills varit så höga att huvuddelen av de grupper som staden arbetar med inte kommit ifråga för anställning den vägen. Här behöver således nya samverkansformer utvecklas för att fler ska kunna komma ifråga.

Några stadsdelar har etablerat samverkan med ett antal utbildningsanordnare som tillhandhåller tjänster för att ”rusta” och ibland även matcha arbetslösa mot behov på arbetsmarknaden. Erfarenheterna är att utbildningsföretagen är en viktig aktör för grupper som idag står långt ifrån arbetsmarknaden och som inte utan vidare uppfyller tex bemanningsbranschens krav.

Erfarenheterna inom staden från samverkan med bemanningsbranschen är hittills sammantaget inte särskilt omfattande. I utredningen ”Från socialbidrag till arbete” redovisas en genomgång av branschen där det bland annat framgår att dessa har en överrepresentation av unga och personer med utländsk bakgrund bland sina anställda, och anser att slutsatsen kan dras att branschen har en potential att erbjuda arbete till personer som ännu inte etablerat sig på arbetsmarknaden. En redogörelse från internationella erfarenheter från Tyskland och Nederländerna anser utredningen vidare tyder på att branschen kan ha en större roll att spela än hittills avseende personer som av olika skäl har särskilda svårigheter att få arbete.

Staden samarbetar med /ger stöd till ideella organisationer som genomför arbetsmarknadsinsatser för särskilda målgrupper – ofta grupper som av olika skäl står långt ifrån arbetsmarknaden och som inte kommer ut i arbete genom stadens övriga insatser. Eftersom dessa grupper utgör viktiga målgrupper i stadens arbete, samtidigt som de

inte är föremål för insatser från arbetsförmedlingen eller andra aktörer är det viktigt att formerna för denna samverkan ytterligare klargörs och att insatserna ytterligare utvecklas till att bli steg mot den ordinarie arbetsmarknaden – om än på sikt. Exempel på aktörer är t ex Livs-tycket, Simba, Spånga Blå Band, Bastakoooperativet etc. Finansieringen av verksamheterna sker idag i huvudsak genom föreningsbidrag och projektbidrag. I något fall kombineras anslag med viss intäktfinansiering.

Tidigare utvecklingsarbete – lärdomar och erfarenheter

Under 2002-2006 har en rad arbetsmarknadsinsatser bedrivits inom staden i projektform. Erfarenheterna av tidigare arbete ska tas till vara i det fortsatta utvecklingsarbetet. Projekten har följts upp och utvärderats på olika sätt både av projekten själva och av utomstående.

Utomstående granskning

Av utomstående rapporter framgår att de kvantitativa resultaten varierar mellan projekten – och att den mest påtagliga orsaken till det verkar vara att man arbetat med olika målgrupper. Resultatjämförelser mellan projekt som vänder sig till liknande målgrupper visar på relativt små skillnader i resultat. Resultaten skiljer sig däremot avsevärt om man jämför projekt som vänder sig till olika målgrupper. Bäst kvantitativa resultat har matchningsprojekt medan utbildningssatsningar för personer som står långt från arbetsmarknaden är de projekt som uppvisar ”sämst” kvantitativa resultat. Skillnader i förutsättningarna för olika grupper att komma ut på arbetsmarknaden är stora, och detta slår tydligt igenom i projektens resultat.

Vid en analys av resultat för olika målgrupper framgår tydligt att positiva faktorer som har störst betydelse för oddsens att få ett arbete är ålder och utbildningsnivå.

I genomsnitt av samtliga projekt har ca 35% av de som avslutats från projekten fått arbete och ca 17 % har gått vidare till studier. En jämförelse mellan olika ”projekttyper” visar att i genomsnitt ca 37% som deltagit i lokala arbetssökarverksamheter gått vidare till arbete medan motsvarande siffra för tex. matchningsprojekt är ca 80%.

Kostnaderna för försörjningsstöd för projektdeltagarna hade i genomsnitt minskat med 56% två månader efter avslut i projektet. En ytterligare uppföljning åtta månader efter projektavslut visar att effekterna håller i sig och har förstärkts ytterligare. Även avseende minskat försörjningsstöd finns stora skillnader mellan olika projekttyper. Hänsyn måste också tas till att ett antal av de berörda individerna sannolikt skulle minskat sitt bidragsberoende även utan insatserna.

Utvärderarna påpekar att det finns stora brister i verksamheternas dokumentation om vilken typ av arbete den enskilde fått, vilket gör det svårt att värdera resultatet. En relativt stor andel av deltagarna, 11%, har t ex avslutats från projekten utan att avslutsorsak kunnat anges. Ytterligare en brist som utvärderarna påpekar är att projekten inte arbetat med jämförelsegrupper vilket ytterligare försvårar möjligheten att värdera resultat.

Trots de angivna bristerna i underlaget kan dock många positiva resultat av de olika projekten redovisas. När IKE (institutet för kommunalekonomiska studier) i sin utvärdering försöker göra en jämförelse mellan de som genomgått jobbprojekt och en kontrollgrupp som inte har deltagit framgår följande:

”Utfallet under 2005 i deltagar- och jämförelsegruppen har ställts mot varandra. Av deltagarna i de lokala arbetsmarknadsprojekten har mer än dubbelt så stor andel fått arbete under detta år än vad som varit fallet i jämförelsegruppen.” IKE:s beräkningar ger vid handen att kostnaderna för försörjningsstödet i de lokala arbetssökarverksamheterna minskat 28% mer än vad som skulle varit fallet om inga insatser bedrivits. På årsbasis motsvarar detta en minskning av försörjningsstöds-kostnader med 85 mnkr för dem som deltagit i projekten.

Mer konkret pekar IKE-rapporten på att anpassning till den lokala arbetsmarknadens behov är mycket viktigt. ”De arbetsmarknadsprojekt, som aktivt strävat efter att knyta kontakter med företag med rekryteringsbehov, har likaså varit särskilt framgångsrika vad gäller antalet övergångar till arbete.” ---- i de ungdomsprojekt, som inriktar sig på såväl lärlingsutbildning som praktik, har vidare i regel en stor del av deltagarna fått arbete. De projekt som helt eller delvis givit en grundläggande utbildning, har däremot haft ett lägre utfall än de projekt, som helt varit inriktade på yrkesutbildning eller arbetsträning.”

IKE påpekar också, att för de deltagare i yrkesutbildnings- eller arbetsträningsprojekt som inte fått arbete direkt, förefaller den långsiktiga anställningsbarheten ökat. Detta kan dock inte styrkas i siffror med mindre än att en uppföljning av deltagarna görs vid ett senare tillfälle.

AB Effektivitetsrevision har i sin utvärdering gjort en beräkning av genomsnittskostnader/deltagare men också en genomsnittskostnad/deltagare som fått arbete. Minst kostsamma är insatserna i de lokala arbetssökarverksamheterna som i hög grad är inriktade på att söka jobb. Där uppgår kostnaden/person till 10 000 kronor och till 36 000 per person som fått ett arbete. För de personer som står längst ifrån arbetsmarknaden, och som erbjudits särskilda insatser under en längre tid är kostnaderna högre. Genomsnittskostnaden/person har uppgått till ca 50 000 kronor för personer som erbjudits grundläggande utbildningsinsatser eller som deltagit i särskilda projekt med utbildningsinslag. Kostnaden per person som fått arbete direkt efter insatsen är dock avsevärt högre då en relativt liten andel av deltagarna gått direkt ut i arbete. Även för deltagare i matchningsprojekt är kostnaden relativt hög och uppgår till närmare 70 000 kronor/deltagare och närmare 80 000 kronor per deltagare som fått arbete. I kostnaden ingår då även kortare yrkesutbildningar för deltagarna.

Genomsnittskostnaden för de genuint kommunala projekten (dvs. projekt som inte avser samverkan med länsarbetsnämnden som t ex plusjobb) bedöms för kommunen uppgå till 25 000 kronor/person och till 75 000 kronor/person som fått jobb. I utvärderingen konstateras ”Med hjälp av dessa resurser har drygt hälften av alla deltagare uppnått en lösning i form av arbete eller studier. Hur stor nettoeffekten blir av projektet är svårt att bedöma. Men från samhällsekonomisk synpunkt räcker det, grovt sett,

med att deltagarna får jobb en dryg månad, om alternativfallet skulle ha varit arbetslöshet. Från kommunalekonomisk synpunkt torde det röra sig om ett par månader”. Då projekten i många fall riktar sig till personer som står relativt sett långt från arbetsmarknaden gör utvärderingen bedömningen att ”I genomsnitt torde därför lönsamhetskriteriet på att deltagarna får jobb under en eller ett par månader efter projekten vara uppfyllt med god marginal. Till de ekonomiska aspekterna bör också fogas de värden därutöver som individerna upplever av att få ett jobb och känna sig behövda.”

Ett av de dyraste projekten (Praktik- och ungdomsanställningar) har varit föremål för en djupare samhällsekonomisk bedömning som även innefattat en kommunalekonomisk bedömning. Enligt denna analys var projektet, trots höga kostnader, lönsamt för såväl samhällsekonomin som för staden. En viktig förutsättning för denna värdering är att projektet inriktats selektivt, dvs. verkligen omfattat ungdomar som i alternativfallet i betydligt lägre omfattning skulle fått sysselsättning. En jämförelse med en kontrollgrupp gav vid handen att så var fallet.

Utvärderingen ger alltså vid handen att givet att insatserna riktas till rätt målgrupp och genomförs på ett professionellt sätt så är även kostsamma insatser lönsamma för staden

Utvärderingen påtalar att det vid uppföljning av arbetsmarknadsprojekt är väsentligt att ”...inte bara fokusera på inbesparade medel för försörjningsstöd. Ökade kommunala skatteintäkter är ofta en lika stor eller större intäktspost i arbetsmarknadsprojekt.”

Med utgångspunkt från projektrapporter, uppföljningar, utvärderingar samt intervjuer anger AB Effektivitetsrevision slutligen ett antal egenskaper som utmärker framgångsrika projekt:

- Individuellt arbetsätt.
- Lätt att få kontakt med handläggare som inte har flera arbetssökande än vad som är möjligt att hantera individuellt.
- God information om arbetsmarknaden,
- Tillgång till individuell coaching och studie- och yrkesvägledning,
- Tillgång till en hel kedja av åtgärder beroende på den enskildes situation.
- Dagliga aktiviteter med närvarokontroll under den första tiden på ett arbetstorg.

Erfarenheter inom staden

Under 2006 har ett stort antal chefer, projektledare och handläggare inom försörjningsstöd/arbetsmarknad i Stockholm gemensamt analyserat vad som synes vara de viktigaste erfarenheterna och framgångsfaktorerna från olika verksamheter och projekt. De kom gemensamt fram till följande slutsatser:

- Det krävs tät samverkan mellan arbetsmarknad och försörjningsstöd. En gemensam värdegrund, välutvecklade metoder och en tydlig ansvarsfördelning är nyckelfrågor.
- Det måste finnas tydliga mål och vara tydligt hur olika mål förhåller sig till varandra. Ett mål är att minska försörjningsstödet – ett annat är att öka andelen som får arbete.

- Det krävs hög professionalitet i det grundläggande utredningsarbetet. Bra utrednings- och kartlägningsinstrument behövs. Kunskaper om samtalsmetoder och samtalsmetodik liksom motivationsarbete.
- Respektfullt bemötande av individen. Individualisera arbetet utifrån olika personers förutsättningar då målgruppen är bred. Förutsättningarna för detta är kopplat till personaltäthet. Ägna mer tid åt de arbetssökande och därmed ge bättre stöd. (I deltagarenkäter som gjorts i ett antal projekt framhåller deltagarna önskan om individuellt stöd.)
- Verksamheterna ska vara sammansatta av personer med olika bakgrund. Det behövs olika kompetenser i arbetet. Ett framgångsrikt arbete bedrivs bäst om det finns både socialsekreterare, coacher, och lokala studie- och yrkesvägledare i verksamheten, samt personer som har god kunskap om arbetsgivarnas förutsättningar och synsätt – helst med egen erfarenhet från näringslivet.
- Omsorgsfull matchning mellan arbetslösa och arbetsplatser är centralt – oavsett om det är matchning till riktiga jobb eller till praktik som ett steg på vägen till jobb. Viktigt är också att kombinera bra matchning med sociala stödinsatser. Återkommande uppföljning och kontakter med handledarna på arbetsplatserna ökar chansen för ett bra resultat.
- Direkt samverkan med arbetsgivarna. Bättre organisation av samverkan med näringslivet i rekryteringsfrågor.
- Ansvarsfördelning mellan kommun och arbetsförmedling behöver bli tydligare liksom formerna för samverkan.
- Staden är, som regionens största arbetsgivare, en viktig aktör när det gäller att t ex erbjuda praktikplatser etc.
- Nya typer av utbildningar behövs som riktar sig till grupper som idag står utanför arbetsmarknaden.
- Stadsgemensamma ”åtgärder” är ett viktigt komplement till det lokala arbetet – ger förutsättningar för individualisering efter den enskildes behov..
- Det behövs nätverk och samverkan inom staden, och det behövs central samordning av arbetet.

Erfarenheter från forskningen

Den genomgång av utvärderingar omkring effekter av olika arbetsmarknadspolitiska utvärderingar som genomförts av IFAU visar att det är svårt att säga mer precis vad som leder till att enskilda får arbete. En forskningsöversikt inom ramen för utredningen ”Från socialbidrag till arbete” ger dessutom vid handen att det finns mycket få utvärderingar av kommunala arbetsmarknadsinsatser för försörjningsstödstagare, och att de som finns inte tyder på några egentliga effekter. Verksamheter inriktade på aktivt jobbsökande samt insatser som bedrivs på eller mycket nära den ordinarie arbetsmarknaden förefaller ge bäst resultat. I övrigt finns erfarenheter som pekar mot att ett djupare engagemang i varje person ger ett bättre resultat, liksom att praktik och yrkesinriktad utbildning är framgångsrika medel för att enskilda ska komma i arbete.

Internationella trender

Internationellt sett prövas på många håll nya former för att fler, även personer som står längre från arbetsmarknaden, ska få arbete. I såväl Danmark som Norge prövas för närvarande former för omfattande samverkan/samordning mellan statliga och kommu-

nala insatser. I England, Tyskland och Nederländerna finns olika former av ”Jobcenter” där nya verksamhetsformer prövas, bland annat i samverkan med olika privata aktörer. I bl a USA och Australien finns utbyggda former för samverkan med bemaningsbranschen.

Av de rapporter som stadsledningskontoret tagit del framgår följande tydliga trender:

- Tydligt fokus på att hitta nya former för att stödja den enskilde, och samtidigt tydliga krav på den enskilde att själv medverka till att hitta lösningar
- Fler aktörer i insatserna runt den enskilde
- Utveckling av olika ekonomiska incitament för den enskilde att verkligen ta arbete som står till buds

C. Stadsledningskontorets överväganden och förslag avseende Jobbtorg

Mot bakgrund av ovanstående redovisning av bakgrund och förutsättningar för inrättande av Jobbtorg, föreslår stadsledningskontoret att fem Jobbtorg inrättas från den 1 januari 2008.

Syftet med införande av Jobbtorg är att förstärka stadens insatser för att fler arbetslösa ska komma ut i arbete, och därmed minska stadens kostnader för försörjningsstöd.

Jobbtorgen ska vara den gemensamma ingången till stadens samlade resurser för arbetsmarknadsinsatser av olika slag för de målgrupper som staden arbetar med. Jobbtorgen ska ha tydligt jobbfokus och ska inte arbeta med andra uppdrag än att verka för att enskilda kommer i arbete/studier. Jobbtorgen ska inte ha ansvar för myndighetsutövning.

Stadens målsättning är att på Jobbtorgen ska alla aktörer som kan bidra till att den enskilde finner vägar ut i varaktig egenförsörjning samverka. Stadsdelarna, arbetsförmedlingen, försäkringskassan, utbildningsanordnare, samt enskilda företag och organisationer som ges i uppdrag att på stadens bekostnad arbeta med enskilda arbetslösa ska på olika sätt finnas representerade eller vara direkt närvarande vid jobbtorgen.

Målgrupper

Målgrupperna föreslås i ett första skede utgöras av

- Alla försörjningsstödstagare som den 1 januari 2008 uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshetsskäl.
- Alla nybesök som från 1 januari 2008 ansöker om försörjningsstöd av andra skäl, och där det finns anledning att utreda den enskildes möjlighet att arbeta helt eller delvis
- SFI – studerande som uppbär försörjningsstöd eller introduktionsersättning
- Vuxna flyktingar och anknytningsinvandrare där inte sjukdom eller andra tydliga skäl utgör hinder att delta på Jobbtorget
- Ungdomar i åldern 16-24 år.

Åldersgränsen 16-24 år motiveras av att även arbetsförmedlingen har ett arbetsmarknadsansvar för ålderskategorin 16-24 år och att samverkan och gemensam planering underlättas av en gemensam åldersgräns. Jobbtorgens insatser för ungdomar ska dels omfatta ungdomar med försörjningsstöd, dels ungdomar som inte påbörjat gymnasiestudier eller som hoppat av gymnasieskolan och som inte deltar i insatser inom utbildningsförvaltningen eller arbetsförmedlingens jobbgaranti för unga, men som bedöms behöva stöd för att få en sysselsättning, komma ut i praktik, etc. Jobbtorgen, eller något av Jobbtorgen, skulle kunna utvecklas till en arena som speciellt försöker utveckla lämpliga insatser för ungdomar som saknar sysselsättning, som ett led i stadens arbete med att erbjuda insatser enligt intentionerna i det kommunala uppföljningsansvaret. Uppföljningsansvaret som sådant för ungdomarna förläggs dock inte till Jobbtorgen.

Jobbtorgen föreslås också kunna få ansvar för samordning/planering av insatser vad gäller OSA (offentligt skyddad anställning), om detta av hemmastadsdelen bedöms lämpligt.

I ett andra steg föreslås att Jobbtorgen utvidgas till att omfatta:

- försörjningsstödstagare som under en tid uppburit försörjningsstöd av andra skäl än arbetslöshet, och där skäl finns att pröva möjligheten att arbeta helt eller delvis
- insatser för psykiskt och fysiskt funktionshindrade som inte uppbär försörjningsstöd men som får stöd i olika former från stadsdelen, och som behöver insatser för att helt eller delvis kunna komma in på arbetsmarknaden. Formerna för detta måste övervägas då dessa inte alltid kan förväntas delta direkt i Jobbtorgens olika aktiviteter.

Målgrupperna kan komma att förändras över tid t ex beroende på förändringar i den statliga arbetsmarknadspolitiken, förändringar i ansvarsfördelning avseende flyktningmottagningen, eller genom samverkansavtal med t ex arbetsförmedlingen omkring insatser för vissa grupper (jämför t ex stadens insatser för plusjobb).

Flyktningmottagning/SFI

Det fortsatta utvecklingsarbetet avseende flyktningmottagningen i Stockholm måste i hög utsträckning koncentreras på att skapa heldagsaktivitet för flyktingar med ett meningsfullt innehåll. Stadsledningskontoret menar att detta ska vara en uppgift för Jobbtorgen. På detta sätt hamnar redan från start fokus i introduktionen på att målet är självförsörjning.

För att öka förutsättningarna att erbjuda heldagsintroduktion föreslås vidare att en särskild form av introduktionspraktik införs med nära koppling till SFI. SFI-undervisningen bör på olika sätt understödja praktiken enligt de modeller som prövats i såväl förberedande yrkessvenska som i den yrkesinriktade SFI som prövats. Praktik och SFI ska samplaneras både av tidsmässiga skäl och av resultatskäl. Introduktionspraktik kan tillhandahållas av utbildningsanordnaren eller av annan.

För att understödja införandet av introduktionspraktik föreslås också att en inventering genomförs av möjligheterna för staden att i sina egna verksamheter, men även i verksamheter som drivs av entreprenörer, tillhandahålla introduktionsplatser.

Frivilligorganisationerna bör ges en utökad roll i flyktingmottagandet genom att erbjudas möjlighet att tillhandahålla praktik eller andra insatser som komplement till SFI i en heldagsaktivitet för nyanlända. Syftet även med denna verksamhet ska dock tydligt vara att skapa förutsättningar för den enskilde att så snabbt som möjligt komma ut i arbete.

Det rekryteringsprogram som bedrivs inom utbildningsförvaltningen, och som slussat flyktingar ut i arbete via förberedande yrkessvenska och förberedande yrkesutbildningar bör utgöra en fortsatt gemensam resurs för Jobbtorgen.

Fler aktörer ska genom upphandling få möjlighet att erbjuda en heldag för flyktingar med SFI och arbetspraktik med målet att personer ska få arbete.

Myndighetsutövningen avseende introduktionsersättning för flyktingar ska ligga kvar på hemmastadsdelen, liksom ansvaret för upprättande av introduktionsplaner, hantering av bostadsfrågan och genomförande av samhällsinformation. Detta i linje med att aktiviteterna på Jobbtorgen ska ha ett renodlat jobbfokus.

SFI

I linje med ovanstående bör SFI utgöra en väl integrerad del av Jobbtorgens verksamhet – framförallt i de områden där flyktingmottagandet är högt. Därför föreslås att SFI-test i fortsättningen ska kunna genomföras på mer än ett ställe i staden. I praktiken skulle det innebära att SFI-test kan ske på några av stadens Jobbtorg. SFI-testet kan då bli en integrerad del av den större kartläggning/ utredning som görs på Jobbtorget avseende den enskildes tidigare arbetserfarenhet, utbildning etc.

Planeringen av SFI för berörda målgrupper görs på Jobbtorgen – integrerat med planering av övriga aktiviteter för att uppnå en heldagsaktivitet. Upphandlingen av SFI 2008 bör ske på ett sådant sätt att hänsyn tas till att heldagsaktivitet ska erbjudas.

Sammantaget förutsätts således ett mycket nära samarbete mellan utbildningsförvaltningen och jobbtorgsorganisationen.

Initialt föreslås ansvaret för SFI ligga kvar hos utbildningsnämnden, med målet att från 2009 flytta ansvaret för relevanta delar till jobbtorgsorganisationen utifrån vunna erfarenheter från det första året.

Stadens planering kan komma att påverkas av den statliga utredningen om framtida ansvarsfördelning mellan stat och kommun avseende flyktingmottagandet.

Vägen till jobbtorget

Vägen till Jobbtorget går till att börja med via kontakter med hemmastadsdelen. Enskilda medborgare kan således inledningsvis inte själva gå direkt till Jobbtorget. (Detta kan komma att ändras beroende på t ex hur samverkansformerna med arbetsförmedlingen utvecklas).

Enskilda som söker försörjningsstöd tar som tidigare kontakt med sin hemmastadsdel. Hemmastadsdelen gör, liksom idag, den nödvändiga bedömningen av om personen tillhör kommunens/stadsdelens målgrupp. Detta ska Jobbtorget inte arbeta med. De funktioner som finns för detta fungerar i huvudsak bra. När den enskilde bedömts tillhöra målgruppen för stadsdelen och för Jobbtorget, ges den enskilde omedelbart en tid där.

Vad ska hända på jobbtorget?
(Jämför ”Individens Väg” bilaga 7)

Jobbtorgen ska vara en plats där individens eget ansvar för sin egenförsörjning och sin framtid är utgångspunkten och där arbetet så långt som möjligt ska ske utifrån den enskildes egen vilja och egna önskemål. Verksamheten ska präglas av engagemang, individuellt bemötande och respekt för den enskilde.

1. När den enskilde kommer till jobbtorget får han/hon en personlig handläggare/coach som följer den enskilde genom olika aktiviteter, och som ansvarar för uppföljning och värdering av olika insatser. En tydlig beskrivning görs av hur systemet för den enskilde kommer att fungera. Den som inte är inskriven på arbetsförmedlingen blir det. De insatser som den sökande kan förvänta sig av jobbtorget beskrivs. Skyldigheten att själv samarbeta och delta i jobbskapande aktiviteter klargörs liksom konsekvenserna av att inte samarbeta. Vilka dessa konsekvenser är, klarläggs i stadens riktlinjer för försörjningsstöd. Grundprincipen är att den sökande är skyldig att ta alla jobb som han/hon har rimliga förutsättningar att klara av. Den som så önskar, t ex flyktingar med utbildning eller yrkeserfarenhet från annat land, ska kunna få sina kunskaper validerade och också få hjälp att upprätta en mer långsiktig plan för att på sikt kunna få arbete inom det område han eller hon själv önskar. Här kan t ex studie- och yrkesvägledning vara av stor betydelse.

För en stor grupp bör tiden på Jobbtorget inledas med eget arbetssökeri, med stöd av coach. Detta kan bedrivas direkt på Jobbtorget, eller när så bedöms lämpligt, hos annan. Efter en given period sker en uppföljning och en eventuell omprövning av aktiviteten. Aktivitetsnivån förändras successivt. Det kan vara motivationsgrupper, arbets träning, praktik, förberedande utbildning eller annat som erbjuds den enskilde.

2. En kartläggning/utredning startar första dagen när den enskilde kommer till Jobbtorget. Detta sker parallellt med att jobbsökeri, vägledning, samråd, motiverande samtal etc. påbörjats med den enskilde. Planering av aktiviteter sker och en aktivitetsplan upprättas inom 5 dagar för dem som då fortfarande är kvar på Jobbtorget. I kartläggningen deltar de parter som är relevanta i det enskilda fallet. Det kan vara arbetsförmedlingen, försäkringskassan eller olika externa aktörer som medverkar i bedömning och planering för den enskilde. I denna fas ingår vid behov också studie- och yrkesvägledning liksom SFI-test.

Staden är ansvarig för aktivitetsplanen. Den ska upprättas på Jobbtorget i samverkan med den enskilde och godkännas av berörd försörjningsstödsenhet. Detta är viktigt då stadsdelarna har ansvaret för det utbetalda försörjningsstödet. Uppföljning av insatser-

na ska ske i samverkan mellan jobbtorget och försörjningsstöd, och eventuella förändringar i handlingsplanen ska godkännas av försörjningsstödsenheten.

Så snart den enskilde har en aktivitetsplan ska den sökande påbörja den aktivitet som beslutats i planen. Det kan vara aktiviteter inom kommunen, arbetsförmedlingen eller hos jobb företag/utbildningsanordnare eller annan.

Alla insatser ska vara tydligt beskrivna och avgränsade i tid. Efter avslutad insats ska en uppföljning ske och vid behov nya insatser planeras. En aktivitet ska efter en viss tid ersättas med en annan om den inte bedöms leda till resultat

Målsättningen för varje individ ska vara långvarig anställning, men beroende på den enskildes situation kan praktik, provanställning, vikariat, timanställning/deltid, studier etc. vara steg på vägen.

Aktivitetsplanen bör i normalfallet omfatta högst sex månader. Därefter ska en omprövning av planen ske. Som längst bör en person kunna delta i olika aktiviteter på jobbtorgen under 18 månader. Med det nya statliga regelverk som gäller för långtidsarbetslösa bör personen därefter erbjudas insats inom den statliga jobb- och utvecklingsgarantin. Det sista steget i denna garanti är en varaktig "samhällsnyttig sysselsättning" som staten ska tillhandahålla.

Bemanningsplan av jobbtorgen

Inledningsvis ska varje Jobbtorg ha en grundbemanning anställd av staden. Medarbetarna ska inom sig besitta olika kompetenser som t ex studie- och yrkesvägledare, coacher, etc., Inom jobbtorgen behövs en "matchningsfunktion" som arbetar direkt med kontakter med olika bemanningsföretag, med det lokala näringslivet och med stadens egna verksamheter. Denna funktion har också nära samverkan med övriga Jobbtorg så att samverkan kan ske över staden omkring utbildningar, rekryteringsinsatser etc. Det innebär att det utbud som skapas på olika Jobbtorg också kan göras tillgängliga för lämpliga individer på andra Jobbtorg.

Utöver grundbemanningen ska externa parter medverka såväl i planeringsfasen som i matchning och i tillhandahållande av olika aktiviteter. Omfattningen av den externa medverkan är beroende av i vilken omfattning olika aktörer kan tillhandahålla tjänster anpassade för stadens målgrupper. Detta bedöms kunna förändras över tid.

Vad ska jobbtorgen kunna erbjuda?

Alla Jobbtorg ska ha ett utbud bestående av:

- Utredning/Kartläggning
- Studie- och yrkesvägledning
- Rådgivning
- Individuell coaching
- Matchning mot befintliga jobb inom näringslivet och i staden.
- SFI-test (som kan utföras på Jobbtorget eller på annan plats)
- SFI kopplad till praktik

- Förberedande insatser som t ex motiverande samtal, gruppsamtal, skriva CV, intervjuträning etc.
- Arbetsträning
- Praktik på olika nivåer – Språk/Introduktionspraktik, praktik som arbetsträning eller praktik som första steget till ett arbete
- Kortare förberedande yrkesutbildningar
- Validering av tidigare yrkeskunskaper och betyg
- Längre anpassade yrkesutbildningar för personer som stått länge utanför arbetsmarknaden och som är berättigade till studiemedel. Detta kan ske inom ordinarie vuxenutbildning men med förstärkning av arbetsmarknadsmedel för t ex språkstöd eller anpassad utbildningstid. Samverkan med utbildningsförvaltningen förutsätts.
- Arbetsförmedlingens utbud för dem som är berättigade till detta.
- Jobbtorgen ska kunna erbjuda olika rekryteringsaktiviteter. Detta kan ske hos arbetsförmedlingen, hos ett företag eller på plats på Jobbtorget. Tex kan bemanningsföretag eller arbetsgivare inom en viss bransch inbjudas till mindre ”rekryteringsmässor” efter modell som prövats i några verksamheter i staden.
- Starta-eget rådgivning

Olika delar kan tillhandahållas av staden eller annan och alla resurser behöver inte finnas på plats på själva Jobbtorget.

Avseende validering behöver en samordnande funktion finnas för att säkra och utveckla tillgången på godkända valideringsplatser. I detaljorganisationen för Jobbtorgen ska det klarläggas hur detta arbete ska ske, och var det organisatoriskt ska vara placerat.

Bostadsfrågan är central för människor och en lösning måste sökas inom jobbtorgen så att enskilda enkelt kan få information om bostadssituationen på orter där det finns jobb.

Samverkan med hemmastadsdelen

Hemmastadsdelen har, liksom tidigare, ansvaret för myndighetsutövning i form av försörjningsstöd och introduktionsersättning. Som tidigare beskrivits ska hemmastadsdelen godkänna de handlingsplaner som upprättas på Jobbtorgen. Detta för att kunna ta det fulla ansvaret för uppföljningen av försörjningsstödskostnaderna.

Erfarenheterna av det lokala arbetet hittills visar att det av flera skäl är nödvändigt med en mycket nära koppling mellan arbetsmarknadsverksamheter och försörjningsstöd. Ett skäl är att kopplingen mellan individens deltagande i aktiviteter och rätten till försörjningsstödet ska vara tydligt.

Nära samverkan är också nödvändig för att garantera att Jobbtorgen erbjuder insatser för de grupper som har störst behov, och inte primärt för de grupper som har lättast att få arbete. Det finns alltid risk att arbetsmarknadsverksamheter koncentrerar sig på grupper som lättare kommer ut i arbete och lämnar försörjningsstödsenheterna att själva arbeta med de grupper som står längst ifrån arbetsmarkanden.

Nära samverkan är slutligen nödvändig omkring personer som behöver särskilda stödinsatser p.g.a. av t.ex. missbruk samtidigt som arbetsmarknadsaktiviteter pågår.

Det behövs ett kontinuerligt arbete för att utveckla och upprätthålla gemensamma förhållningssätt och gemensam värdegrund mellan Jobbtorgen och försörjningsstödsenheterna.

Staden behöver ta fram lösningar för hur information kan överföras mellan Jobbtorgen och hemstadsdelen.

Samverkan med statliga aktörer

Samverkan med arbetsförmedlingen är central, särskilt för de grupper där det finns stora samarbetsbehov som t.ex. ungdomar och flyktingar. Det är viktigt att staden får ett inflytande i planeringen för dessa grupper även om staten ger insatser av olika slag. Erfarenheter hittills av t.ex. försöksverksamheten med flyktingar visar att samverkansavtal med AF inte räcker. En gemensam planering och ett gemensamt arbete måste finnas. Myndigheterna behöver helt enkelt varandras kompetenser i själva arbetsplaneringen.

Det är stadens uppfattning att arbetsförmedlingen ska finnas ständigt närvarande på Jobbtorgen. Olika alternativ är tänkbara; som att arbetsförmedlingen ingår i Jobbtorg med fullskaleservice enligt den modell som idag finns på Lunda Nova i Spånga/Tensta, eller att arbetsförmedlingen är närvarande med en del av sin service eller med handläggare för vissa grupper. Vad som är möjligt eller inte går inte att säga idag med tanke på de stora förändringar som just nu sker inom arbetsförmedlingen.

Inriktningen är att även försäkringskassan ska finnas med på jobbtorgen i någon form. Även där måste lösningar sökas utifrån den omorganisation som just nu pågår av verksamheten.

Arbetsförmedlingen och försäkringskassan ska i den fortsatta planeringen inbjudas att delta i styrgruppen för Jobbtorg, och diskussioner om samverkansmodeller får föras under 2007 allteftersom förutsättningarna klarnar.

Samverkan med övriga aktörer

Staden avser att upphandla enskilda anordnare som kan uppfylla kraven på att i de delar staden beslutar, erbjuda enskilda vägar att komma in på eller återinträda på arbetsmarknaden. Dessa upphandlingar kommer att genomföras under hösten 2007. Delar som kan ingå:

- SFI och praktik för nyanlända flyktingar och invandrare ska ingå på ett sätt som medger att utbildningsnämndens ansvar för kommande SFI-upphandling/penginförande kan beaktas samtidigt som upphandlingen för Jobbtorgsändamål kan innefatta tjänsten heldagsverksamhet för enskilda i målgruppen
- matchning mot befintliga jobb
- utbildningsinsatser
- praktikplatsanskaffning

- utredning och rehabiliteringsförslag i samråd med försäkringskassan för sjuk-skrivna
- bedömningar av arbetsförmåga
- coachning

Alla delar i upphandlingen ska syfta till att den enskilde erhåller varaktiga arbeten eller utbildning. En ersättningsmodell ska tas fram som bygger på stegvis ersättning som skapar tydliga incitament för anordnaren att den enskilde uppnår varaktig egenförsörjning. Sådana modeller finns utarbetade och är prövade.

Bemanningsbranschen och olika utbildningsanordnare ska erbjudas möjligheter att medverka på Jobbtorgen. Formerna för detta kan variera och olika anordnare kan medverka i olika delar av arbetet. Upphandlingarna av olika insatser ska vara målgruppsinriktade utifrån de behov de personer har som förväntas delta på Jobbtorgen.

Organisationer och föreningar kommer att välkomnas som samverkansparter. De olika företagen och föreningarna kan med fördel använda varandra som underleverantörer av tjänster så att den enskilde upplever en sammanhängande kedja av insatser för att få ett arbete.

Frivilligorganisationerna kan spela en betydelsefull roll inte minst i flyktingintroduktionen. Organisationer kan vidare ta emot praktikanter, fungera som mentorer etc. Redan idag tillhandhåller organisationer olika typer av insatser för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Formerna för samverkan ska ses över. Upphandling eller resultatbaserad ersättning kommer att vara regel.

Avgörande för vad som kan upphandlas respektive inte upphandlas kommer, enligt stadens policy för upphandling och konkurrensutsättning, gränsen för myndighetsutövning och strategisk ledning att vara.

Särskilda insatser i stadens egen regi som t ex rekryteringsprogrammet eller Stockholm Matchning som byggts upp och som kan motsvara de krav som ställs i upphandlingen ska under 2008 verka som sk egen regi och utvärderas på samma sätt som den upphandlade verksamheten, men initialt under 2008 finansieras med anslag. Det bedöms vara av strategisk betydelse att delar av stadens befintliga verksamhet initialt finns kvar för att kontinuitet ska finnas för de som idag är i olika aktiviteter och för att staden ska ha tillräcklig kapacitet under det första/de första åren.

Utöver att upphandla specifika tjänster, ska Jobbtorgen också utveckla samverkan med bemanningsföretagen utifrån det uppdrag de redan har från olika arbetsgivare. Branschen ska alltså erbjudas möjlighet att rekrytera personer via Jobbtorgen. Vidare ska samverkan med näringslivet sökas även på andra sätt.

Avbrott och nystart

Några sökande kommer att avbryta sitt deltagande i olika aktiviteter på jobbtorget med anledning av graviditet, barnledighet eller sjukdom mm. Regelverk för detta, särskilt i

förhållande till privata anordnare av olika aktiviteter ska klargöras i samband med att upphandlingsunderlag utarbetas under hösten.

Bedömda konsekvenser för befintliga verksamheter .

I ett första steg av införande av Jobbtorg bedöms direkt påverkan ske på de lokala arbetssökarverksamheterna. Jobbtorgen bedöms fullt ut kunna ersätta dessa. Under hösten 2007 bör en lösning sökas för hur nuvarande Stockholm Matchning kan ges en roll i direkt anslutning till de olika Jobbtorgen utan att möjligheterna till samverkan över staden går förlorade.

Rekryteringsprogrammet föreslås under 2008 finnas kvar som anslagsfinansierad verksamhet inom utbildningsförvaltningen i en anpassad form och som en gemensam resurs för Jobbtorgen.

Verksamheter/verkstäder för arbetsträning mm bedöms tillsvidare inte påverkas av förslaget på annat sätt än att Jobbtorgen blir en framtida viktig samverkanspart. De verksamheter som idag finns bör dock i ökad utsträckning kunna utvecklas till resurser för hela staden och inte enbart för de stadsdelar där de är belägna. Detta ökar utbudet av arbetsträningsverksamheter för de arbetslösa samtidigt som resurserna utnyttjas på bästa möjliga sätt. Inom ramen för Jobbtorgsorganisationen bör en sådan samverkan kunna utvecklas. Inriktningen bör vara intäktsfinansiering för denna typ av verksamheter.

Livstycket och SIMBA som under lång tid erhållit bidrag från staden för sin verksamhet föreslås initialt under 2008 beviljas fortsatt stöd i omfattning som beslutas i budget för jobbtorgen 2008. Verksamheten bör dock prövas avseende kostnader och resultat mot insatser som kan upphandlas på annat håll för motsvarande grupper med inriktningen att staden inför budget för år 2009 ska ta förnyad ställning till verksamheterna med utgångspunkten att de ska kunna intäktsfinansieras eller upphandlas med avseende på Jobbtorgsverksamheten..

Geografisk indelning

Stadsledningskontoret har övervägt antalet Jobbtorg som bör inrättas. I detta sammanhang har hänsyn tagits till flöden av berörda personer (se bilaga 6), pågående samverkan/uppbyggda samverkansformer mellan stadsdelar, att det ska vara enkelt att ta sig till Jobbtorget samt att de ska erbjuda möjligheter till samverkan och utveckling. Efter överväganden har stadsledningskontoret beslutat stanna vid att föreslå fem Jobbtorg.

Jobbtorgen bör i ett första skede vara stadsdelsanknutna - dvs. att det i första steget inte ska vara fritt för den enskilde att välja Jobbtorg. Detta gäller tills formerna för samverkan mellan Jobbtorgen och försörjningsstöd blivit så tydliga att det är möjligt att förena samverkan och kontroll med valfrihet för den enskilde.

Jobbtorgen bör dock ha möjlighet att kunna specialisera sig utifrån olika målgrupper som t ex ungdomar eller personer med behov av rehabiliteringsinsatser. Det bör därför redan inledningsvis finnas möjlighet för ett enskilt Jobbtorg att använda sig av tjänster på ett annat Jobbtorg om det bedöms lämpligast för individen. Uppföljningen av dessa insatser sker i samverkan mellan det Jobbtorg som gör insatsen och hemmastadsdelen.

Utifrån att stadsledningskontoret anser det viktigt att ta tillvara och bygga vidare på samverkansformer som redan etablerats mellan stadsdelar föreslås två Jobbtorg i söderort.

Jobbtorg Sydost: Vantör/EnskedeÅrsta, Farsta, Skarpnäck. Jobbtorget föreslås ligga i Vantör.

Jobbtorg Sydväst: Skärholmen, Liljeholmen/Hägersten, Älvsjö. Jobbtorget föreslås ligga i Skärholmen.

I innerstaden etableras redan under 2007 en gemensam arbetssökarverksamhet för stadsdelarna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm. Även Södermalm föreslås föras samman med dessa stadsdelar till Jobbtorg Innerstaden. Jobbtorget föreslås ligga på Kungsholmen.

I Västerort har alla stadsdelar idag egna arbetssökarverksamheter. Även här bedöms dock en "regionalisering" av verksamheten rimlig. HässelbyVällingby och Bromma har redan idag uppbyggt samarbete bland annat omkring näringslivsfrågor och nyföretagarcentrum.

Dessa stadsdelar föreslås föras till Jobbtorg Västerort. Jobbtorget föreslås ligga i Vällingby.

Olika överväganden har gjorts avseende Järvafältet. Tensta Rinkeby och Husby har lägst förvärvsfrekvens i hela staden. Detta påverkar på många sätt arbetet med arbetsmarknadsinsatser. Spånga-Tensta och Kista-Rinkeby har också stadens högsta flyktingmottagande. Till detta kommer en ung befolkning, och ett stort antal arbetslösa ungdomar samt stadens största antal skolavhoppade ungdomar.

Mot bakgrund av att staden för närvarande i andra sammanhang arbetar med gemensamma utvecklingsinsatser för Järva genom t ex Järvalyftet har stadsledningskontoret stannat för att föreslå bildandet av: Jobbtorg Järva. Jobbtorget föreslås ligga i Kista.

Resurser till Jobbtorgen

Resurser till Jobbtorgen beslutas i samband med budget 2008. Ett antal principer för finansieringen redovisas nedan.

Kostnader

Kostnaderna avseende stadsgemensamma jobbtorg består framförallt av personalkostnader. Personalstyrka kommer att beräknas utifrån antal ärenden som skall handläggas. Medel förutsätts också finnas för köp av externa tjänster utöver de medel som beräknas avsättas för stadens egen personal.

Medel behöver avsättas för de särskilda insatser som under 2008 ska bedrivas i egen regi.

Vidare behöver upphandling av insatser som ska ges i extern regi göras, vilket förutsätter medel för detta. Upphandlingen ska vidare administreras och följas upp vilket

kräver resurser. Dessutom behövs IT- support, administrativa insatser samt chef/chefer för verksamheten.

En noggrann uppföljning/utvärdering av Jobbtorgen och olika insatser knutna till dessa ska ske vilket förutsätter vissa resurser.

Övriga kostnader är framförallt kostnader för hyra för lokaler, inventarier och IT-utrustning.

Finansiering

Enligt utvärderingar som redovisats tidigare i detta ärende finns det skäl att anta att aktiva insatser till personer med ekonomiskt bistånd ger resultat genom en minskning av bidragsberoende. Detta antagande läggs som en förutsättning för finansiering av jobbtorgen. Effektiva jobbtorg antas till en början ge en minskning av personer med försörjningshinder med 10 % varvid en viss del av finansiering kan ske via minskning av budget för ekonomiskt bistånd.

I dagsläget bedriver stadsdelarna till stor del de arbetsmarknadsåtgärder som finns i staden. Många av dessa verksamheter har hittills varit finansierade via projektmedel och olika externa finansiärer exempelvis EU. Viss finansiering utgår genom budgetfördelning. I dagsläget består dock ungefär 50 % av de kostnader som finns för arbetsmarknadsåtgärder av ersättning och handläggning av offentligt skyddade arbeten. Denna del av budgeten fördelas även fortsättningsvis ut till stadsdelarna, men där så överenskomms med jobbtorget förs medel och ansvar från stadsdel till jobbtorget, jfr sidan 20. Övrig del av budgeten för arbetsmarknadsåtgärder beräknas kunna föras över till de stadsgemensamma jobbtorgen. Detta förutsätter att stadsdelarnas arbetsmarknadsinsatser avslutas eller i någon form förs över till Jobbtorgsorganisationen. När det gäller drift av vissa lokala arbetsträningsverksamheter måste en översyn göras av hur dessa finansieras under 2008. Några stadsdelar driver idag verksamheter i egen regi medan andra köper platser internt eller externt. Egenregiverksamheterna bedöms initialt i huvudsak behöva finnas kvar. Ställning behöver tas i budget för år 2008 till om dessa ska överföras till Jobbtorgsorganisationen för att utgöra en gemensam resurs från 2008, eller hur finansieringen annars ska ske.

I de fall EU medel är involverade måste ställning tas till vem som fortsättningsvis ansvarar för projekten och om de ska infogas i de stadsgemensamma jobbtorgen.

Genom att de stadsgemensamma jobbtorgen kommer att ansvara för aktivitetsplan och insatser för arbetsföra vuxna flyktingar skall även en överföring av budget ske avseende detta. I dagsläget får stadsdelarna ersättning utifrån hur många flyktingar de tar emot fördelat på ålder. I stadsdelarnas fördelning ingår även medel för utbetalning av introduktionsersättning. Detta kommer inte att ingå i de stadsgemensamma jobbtorgens ansvar. Därför måste en översyn avseende fördelning av budget för flyktingar ske. I vårpropositionen utlovades också extra stadsbidrag om flyktingarna får godkänt i svenska för invandrare, arbete eller praktik inom det första året de har introduktion. Denna extra ersättning kan tillföras jobbtorgen i form av prestationshöjande medel.

Utöver de resurser som avsätts i budget för införande av Jobbtorg bör möjligheterna prövas att finansiera särskilda utvecklingsdelar med stöd av EU-medel utifrån riktlinjerna bland annat för de nya socialfonderna 2007-2013. Såväl integrationsfrågor som sysselsättningsfrågor och utbildningsinsatser för lågutbildade är prioriterade i de kommande riktlinjerna för projekt inom socialfonden. Mot bakgrund av att olika utvecklingsprojekt bör knytas närmare till stadens allmänna inriktning för arbetet med arbetsmarknadsåtgärder ska under hösten diskussioner föras med ESF-rådet om förutläggningarna för ett samarbete omkring strategiskt viktiga utvecklingsfrågor.

Uppföljning och utvärdering

Staden inför från 1 januari 2008 ett nytt uppföljningssystem för arbetsmarknadsåtgärder och flyktingintroduktion - FLAI. Detta system utgör grunden i uppföljningen av insatserna på Jobbtorgen.

Därutöver krävs ett noggrant arbete för att finna rimliga nyckeltal för verksamheten. Nyckeltalen bör i största möjliga mån vara målgruppsrelaterade. System för en hållbar utvärdering av de verksamheter som finns på jobbtorgen ska tas fram. En gedigen nulägesanalys behöver genomföras så att det finns möjligheter att dra slutsatser för kommande års sannolika justeringar av jobbtorgsverksamheten.

I den utvärdering av arbetsmarknadsprojekt som genomförts under våren 2007 av Effektivitetsrevision AB redovisas ett antal aspekter som bör beaktas i utformningen av framtida uppföljning/utvärdering. Synpunkterna avser följande :

- de variabler som beskriver deltagarnas bakgrund bör utvecklas och preciseras. Detta är viktigt för att kunna bedöma om deltagarnas sammansättning är den avsedda i olika typer av insatser.
- avseende variabeln sysselsättning bör det i framtiden framgå vilken typ av sysselsättning deltagaren fått, dvs. om det är anställning tills vidare, heltid/deltid, anställning med lönesubvention etc.
- det är angeläget med längre uppföljningstider än vad som hittills förekommit, i varje fall för ett urval deltagare
- olika typer av verksamheter, bl a sådana som är av mer resurskrävande art eller handlar om aktiviteter nära gränsen till arbetsmarknadspolitik, bör också bli föremål för en mer ambitiös effektutvärdering. Den bör också innehålla en kommunalekonomisk och samhällsekonomisk analys.

Huvudmannaskap - Ledning och styrning

Jobbtorgen ska organisatorisk placeras under kommunstyrelsens ekonomiutskott där de samordnade besluten och de ekonomiska justeringar som kan behöva göras under året ska beslutas. Kommunfullmäktige fattar årliga budgetbeslut för jobbtorgen. Beslut om samverkansavtal fattas av kommunstyrelsen.

En styrgrupp inrättas på tjänstemannanivå med representanter för ansvariga stadsdelar, utbildningsförvaltningen, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och socialtjänstförvaltningen under ledning av chefen för Förnyelseavdelningen eller den hon utser.

En samordningsfunktion kommer att inrättas på stadsledningskontoret inom Förnyelseavdelningen. Chef för funktionen är chefen för Jobbtorgen som därmed är chef över de fem jobbtorgscheferna, som var och en är ansvarig chef för sin organisation. Under uppbyggnadsåret 2008 placeras hela ansvaret för jobbtorgsorganisationen på stadsledningskontoret. Målet är att inför år 2009 besluta om permanent organisatorisk placering av hela verksamheten.

Jobbtorgen är geografiskt placerade och har var sina chefer, men ska ses som gemensamma för hela staden. Detta för att verksamheten under åren kommer att utvecklas och ska kunna nyttjas ur valfrihetssynpunkt för den enskilde och med tanke på den specialisering som med stor sannolikhet kommer att utvecklas.

Ansvaret för den löpande planeringen för respektive jobbtorg åvilar tjänstemannastyrelser för respektive jobbtorg där de stadsdelsnämnder som är anslutna till torget ingår i styrelsen med jobbtorgets chef som ordförande. Beslut fattas enligt sedvanlig delegationsordning alltid av ansvarig chef som också är den som hålls ansvarig för verksamheten. Den lokala organisationen och dess bemanning beslutas om i särskilt ärende.

Till samordningsfunktionen knyts vissa gemensamma funktioner för alla Jobbtorgen som t ex uppföljningssystem.

Frågan om det ansvar som idag åvilar socialtjänstnämnden vad gäller arbetsmarknadsfrågor i sin helhet eller till delar ska flyttas över till den centrala samordningsfunktionen beslutas i samband med budget för år 2008.

Jobbtorgen utgör stadens samlade resurser inom arbetsmarknadsområdet. Kommunstyrelsen övertar funktionen som stadens arbetslöshetsnämnd från socialtjänstnämnden.

Det fortsatta arbetet

I detta ärende klarläggs inte alla frågor rörande jobbtorgen. Utredningsarbetet kommer att fortsätta utifrån vad som anges här eller utifrån det som remisserna ger underlag för. Frågor som behöver fortsatt utredas och fördjupas är detaljorganisation samt regler och riktlinjer för jobbtorgen, precisering av förfrågningsunderlag och upphandling, egenregiverksamhet som ska finansieras, bemanning av jobbtorgen och ingående aktörers mer precisa medverkan, näringslivets samverkan, system för uppföljning och utvärdering, IT-stöd till verksamheterna, lokalfrågor samt anpassning till riksdagsbeslut avseende frågor angränsande till jobbtorgen.

Detta arbete beräknas i olika delar pågå under hela hösten. I budget för 2008 ska dock de ekonomiska förutsättningarna för Jobbtorgen klargöras, liksom eventuella ekonomiska konsekvenser för andra verksamheter.

I anslutning till samverkansfrågorna med övriga statliga myndigheter ska under hösten också frågan om förutsättningarna för finansiell samordning mellan myndigheterna prövas. Frågan har väckts av stadsdelarna i innerstaden och möjligheten bör övervägas att genomföra ett pilotprojekt i dessa stadsdelar.